

# **Petrus**

Visser, Discipel, Apostel

Dr. F.B. Meyer

1<sup>e</sup> uitgave: uitg. Voorhoeve, den Haag, z.j.  
© herziene editie:

**Stg. Uit het Woord der Waarheid**  
Postbus 260  
7120 AG Aalten  
[www.uhwdw.nl](http://www.uhwdw.nl)

## Inhoudsopgave

Inhoudsopgave .....	2
Inleiding.....	3
Wandelingen en gesprekken .....	8
Gehoorzamen aan de Goddelijke roepstem .....	11
Vissers van mensen.....	15
De eerste lessen.....	20
De volgende lessen.....	25
Tot wie zullen wij heengaan? .....	30
'Ik zal u geven de sleutels van het koninkrijk der hemelen' .....	34
'Met Hem op de heilige berg' .....	38
'Voor Mij en u' .....	42
De Herder .....	47
De avond van de verloochening .....	52
'Uw hart worde niet ontroerd' .....	56
'...en aan Petrus' .....	60
'De Heer ... is aan Simon verschenen' .....	64
De hernieuwde opdracht.....	68
Getuige van de opstanding.....	74
'In de naam' .....	80
'U, de bouwlieden' .....	86
De leiding van de Heilige Geest.....	90
De geopende deur voor de heidenen .....	95
Het verbreken van het juk.....	101
'Ik ben bereid zelfs met U in de gevangenis te gaan' .....	108
'Mijn heengaan' .....	113
Naglans .....	120

## Inleiding

Vanaf het begin van de schepping is het verschil in werkwijze tussen God en de mens groot.

De mens, vertrouwend op zijn eigen krachten, zowel in ondernemen als volbrengen roept: 'Kom, laten wij voor ons een stad bouwen, en een toren waarvan de top in de hemel reikt, ... anders worden wij over de hele aarde verspreid!' (Gen. 11:4). God begint in het verborgene; Hij roept één uit de vele schepselen tot Zich, neemt hem geduldig in Zijn leerschool, kiest hem tot middelpunt van Zijn beloften en gebruikt hem als een kanaal, waardoor Hij Zijn zegeningen doet stromen in deze wereld. De werkwijze van de mens eindigt bijna altijd in een Babel van verwarring, terwijl de plannen van God onveranderlijk in vervulling gaan in de stad van de levende God: het Jeruzalem, dat boven is.

De meesten van hen, die van tijd tot tijd tot Gods heilige dienst werden geroepen, zijn gekozen uit de zwakken, verachten en ongeleerden van het menselijke geslacht, zodat hun opvoeding tot datgene, waartoe zij geroepen werden, helemaal Gods werk is en niet dat van de mens. Er zijn enkele uitzonderingen, maar als regel zijn het toch niet velen van de groten, de edelen of geleerden geweest, die geroepen werden. Het was gewone steen of klei, door God als werkmateriaal gebruikt.

Daarom verbaast het ons ook niet, te horen, dat de leider van de twaalf apostelen voortkwam uit de rijen van de gewone mensen en dat zijn levensgeschiedenis begint in het vergeten plaatsje Bethsaïda aan de Noord-Westhoek van het Meer van Galiléa. De nederige woningen van de arme vissersbevolking vormden een scherp contrast met de marmeren paleizen van het nabijgelegen, trotse Kapernaüm, waar rijke Romeinen zich hadden gevestigd, aangetrokken door het heerlijke klimaat en het prachtige landschap.

### *Optreden van de zoon van Zacharias*

De oorspronkelijke bewoners, de Joden, hielden zich op een afstand van hun overheersers, de Romeinen, hoewel zij voordeel genoten van hun weelderige zeden en gewoonten. Zij fluisterden, als zij samenkwamen, over de grote dagen van vroeger, toen een Judas Maccabeüs en ene Judas van Galiléa de Romeinse legioenen meer dan eens tot terugtrekken gedwongen hadden. Bij deze echo's uit een roemrijk verleden voegde zich nog de vreemde verwachting, die velen vervulde, dat het uur naderde, waarop de indringer zou worden teruggedreven tot de kusten van de zee, en het koninkrijk in Israël weer zou worden hersteld. Sommigen beweerden, dat de zeventig weken uit de visioenen van Daniël nu bijna verstreken waren, anderen vertelden, dat de oude Simeon getuigd had, nog vóór zijn dood de Christus des Heren in de armen te zullen houden, weer anderen spraken van gezichten

vanengelen en zeiden dat voortekenen en stemmen telkens weer waren opgemerkt door geloofwaardige getuigen. Het volk leefde in een gespannen verwachting.

Plotseling werd het gehele land opgeschrikt door het gerucht, dat God Zijn volk bezocht had. Een gezelschap pelgrims, dat de Jordaan overstak bij Jericho, was gestuit op een vreemde figuur, mager en gespierd, met doordringende ogen. Een woestijnmens, die zich tot hen wendde met de roep: 'Bekeert u, want het koninkrijk der hemelen is nabij gekomen' (Matth. 3:2). Toen de betovering gebroken was en zij in staat waren verder te reizen naar Jeruzalem, spraken zij van niets anders. Welk een vreemde gestalte, half Bedoeïen, half profeet; met een stem als een bazuin, met een gezicht, waarop de glans van de onzienlijke, eeuwige dingen lag uitgespreid, bovenaards verlicht! Hij bezat geen ander huis dan een spelonk in de bergen; hij droeg een kleed van kameelhaar en een leren gordel om zijn lendenen, zijn voedsel bestond uitsluitend uit sprinkhanen, klaargemaakt op gloeiende kolen, met wat wilde honing om ze verteerbaar te maken. Hij had vrouw noch kind. Dit alles maakte grote indruk op de algemene verbeelding. Het volk, dat in duisternis wandelde, zag een groot licht, en over hen die wonen in het land van de schaduw van de dood, ging het licht schijnen (zie Jes. 9:1).

De boodschap van de profeet drong overal door, als door een geheimzinnige kracht gedreven. Zij bereikte de bergdorpen van de Libanon in het noorden en de schaapskooien van Bethlehem en Hebron in het zuiden. Er werd over gediscussieerd door de priesters in de pauzes tussen de tempeldiensten, door de heersers in de vergaderzalen, door de zakenmensen en kooplieden achter hun toonbanken. Vrome vrouwen spraken er met elkaar over, terwijl ze wachtten bij de bron om water te halen. Aan de kleine kinderen werd geleerd om eerbied te hebben voor de naam van de profeet Johannes, de zoon van Zacharias, wiens ouders zulke vreemde dingen hadden beleefd bij zijn geboorte.

Het was het sabbatsjaar, waarin door de landlieden en de wijngaardeniers niet werd gewerkt. De mannen hadden nu veel vrije tijd en verlieten hun huizen en landerijen, hun wijn- en boomgaarden. Over de velden, bezaaid met duizenden bloemen waarvan de geuren de lucht bezwangerden, stroomden de mensen naar de vallei van de Jordaan. 'Toen liep tot hem uit Jeruzalem en heel Judéa, en de hele omstreek van de Jordaan' (Matth. 3:5). Een grote menigte werd gedoopt in de Jordaan, terwijl ze hun zonden beleden. Onder hen mogen wij ook gerust de broers Andréas en Petrus en hun levensgezellen Jakobus en Johannes rekenen.

### *Invloed van Johannes de dooper op Petrus*

Petrus was getrouwd. Hij was een man met een sterke, impulsieve natuur, vol zelfvertrouwen. Zonder twijfel nam hij zijn godsdienstplichten getrouw in acht, woonde hij de tempelfeesten geregeld bij en betaalde hij op tijd de belastingen. Ook was er op zijn zedelijk leven niets aan te merken. In één woord: hij was een niet onwaardig zoon van Abraham. Van zijn vroegste jeugd af was hij een vurige patriot. Evenals zijn vrienden en metgezellen was hij bereid, alles wat hij bezat te offeren, om

het geslacht van David hersteld te zien op Davids troon. Toen hij hoorde van het optreden van Johannes de Doper, begroette hij hem daarom als iemand, die een nieuw tijdperk zou inluiden. Zou dit niet de eerste fase kunnen zijn van het koninkrijk, dat de God des hemels nu wilde stichten, dat niet verwoest kon worden en dat alle andere koninkrijken vertreden zou en eeuwig bestaan?

Zijn vrienden deelden deze overtuiging en hoop. Petrus nam een linnen tent als beschutting voor de nacht en wat geld voor de allereerste levensbehoeften. Toen zei hij met zijn broeder en vrienden thuis allen vaarwel. Ze staken de Jordaan over bij Bethanië en sloten zich aan bij de menigte, die door de Jordaanvallei trok, naar de plaats waar Johannes de Doper optrad.

Het moet een voorspel geleken hebben van de oordeelsdag, zoals Johannes daar stond op een rotssteen als spreekgestoelte, terwijl hij de menigte met de stem van een boetprediker toesprak. Het is overduidelijk, dat hij, zoals de Heer Jezus het later uitdrukte, niet was als 'een riet dat door de wind bewogen wordt' (Luk. 7:24), de wind van volksgunst, dat hij niet was als een hoveling of vleier. Hij sprak over wat hij wist, hij getuigde van wat hij gezien had (vergelijk Joh. 3:11). Nooit was er iemand groter dan Johannes opgestaan onder de mensen (vergelijk Matth. 11:11, Luk. 7:28). Hij ontzenuwde de holle frasen van de farizeeën en schriftgeleerden. Hij vergeleek hen met adderengebroad. Hij dreigde hen met de houthakkersbijl, met de smeltoven en de wan om de dorsvloer door en door te zuiveren. In zijn strenge opvatting werd er korte metten gemaakt met de zondaar, die weigerde zich te bekeren. Hij geloofde, dat God ook uit de stenen van de woestijn Abraham kinderen kon verwekken (zie Matth. 3:7-12). Waarlijk, hij was zowel een lichtende als brandende kaars: een schijnend licht en een verterend vuur.

Een dergelijke prediking moet Petrus in zijn ziel geroerd hebben. Onder dergelijke woorden voelde hij zijn zonden diep. Hij voelde zich, zoals hij later beleed, een zondig mens (zie Luk. 5:8). Waarschijnlijk werd hij na belijdenis van zijn zonden door Johannes gedoopt. Hij ontving toen de waterdoop, zoals later die van de Heilige Geest.

### *De eerste ontmoeting met de Heer Jezus*

Het kan zijn, dat, toen de Heer Jezus gedoopt werd, Petrus ook daarbij was, maar dat zijn zintuigen nog niet zo geheiligd waren, dat hij de geopende hemel en de neerdalende duif mocht waarnemen. Het kan ook zijn, dat hij voor enkele dagen naar zijn huis en werk was teruggekeerd. Hij was er tenminste niet bij, toen Johannes de Heer Jezus aanduidde, tot tweemaal toe, als het Lam van God. Maar wel was hij in de vallei van de Jordaan op de dag nadat Andreas het merkwaardige onderhoud had met Hem, Wiens schoenriem zelfs een Johannes niet waardig was los te maken (Joh. 1:27). Andréas en Johannes hadden enkele uren in de tegenwoordigheid van de Heer doorgebracht. Zij hadden Hem opgezocht in Zijn woning en hadden geluisterd met steigende belangstelling, toen Hij sprak over de hemelse dingen. En terwijl zij luisterden, waren hun harten brandende in hen. Zij wisten vast en zeker, dat zij de

Messias gevonden hadden en zij verheugden zich met een nooit eerder ervaren blijdschap.

Toen zij de Heer Jezus verlieten, zeiden zij tot elkaar: “Wij moeten anderen hiervan vertellen! Wij moeten het Simon zeggen, zodra wij hem ontmoeten!” Andréas was de eerste, die zijn eigen broer Simon vond. En toen hij hem zag, zei hij tot hem: ‘Wij hebben de Messias gevonden’ (Joh. 1:42). En met deze woorden nam hij hem mee en leidde hem tot de Heer Jezus. Het jonge paard is moeilijk te vangen, alsof het zich bewust is, waartoe de eerste lassogreep leiden kan. Simon moest zeker enige aarzeling overwinnen. Maar Andréas *leidde* hem tot de Heer Jezus.

Petrus was zeer onder de indruk van dit eerste onderhoud. Deze Meester was zo’n tegenstelling met Johannes. Misschien werd de ruwe visser wel meer aangetrokken tot de gespierde zoon van de woestijn. Het kan best zo wezen, dat hij niet dadelijk ontvankelijk was voor de zachtheid, reinheid en onzelfzuchtigheid van het Lam van God. Maar al is dit misschien de eerste indruk geweest, dan is die toch onmiddellijk gevolgd door vrees en verwondering, toen de alles doordringende ogen van de Heer Jezus hem aankeken, tot in de diepste diepten van zijn geest blikten en Hij tot hem zei: ‘Gij zult Kefas<sup>1</sup> heten’ (Joh. 1:43).

Dit is de manier, waarop de Heer heiligen maakt. Hij noemt dingen, die er nog niet zijn, alsof zij er al waren. Als het hart gebroken is en vol van berouw, zoals bij Petrus, spreekt Hij woorden van bemoediging. Hij ontwikkelt het kleinste zaadje van geloof. Hij wekt onze verwachting op, door mogelijkheden te veronderstellen, waartoe wij onszelf nooit in staat zouden achten. Over het graf van onze hoop spreekt Hij woorden van opstanding en leven. En Petrus heeft zeker tot zichzelf gezegd: “Hij weet niet hoe moeilijk en weerspannig ik ben, de ene keer heet van drift, de andere keer koud als de sneeuw van de Libanon. Toch, als Hij mij in staat acht, een rotssteen te zijn, waarom zou ik dan, met Zijn hulp, niet grijpen waartoe ik gegrepen ben?” (vergelijk Fil. 3:12).

Op deze manier doet de Meester het nog steeds. Hij zegt ons wat wij kunnen worden. En terwijl Hij zo spreekt, verleent Hij ons tevens alle benodigde hulp. Wij worden in beslag genomen door het Goddelijk ideaal en de Goddelijke kracht overmeestert ons. Zo kan de zwakste onder ons worden als een David, en David als een Engel des Heren. De rietstaf wordt een zuil in de tempel, de steen wordt een rotsblok, de grootste zondaar de voornaamste heilige.

Er wordt verteld, dat Michelangelo in blokken marmer, die anderen hadden afgekeurd, de gestalten ontdekte, die zijn genie in staat was te scheppen. Zo ziet de Heer Jezus in zielen, waarvan wij het nooit gedacht zouden hebben, gaven van ongewone kracht en schoonheid, die Hij Zelf tot ontwikkeling wil brengen. Zijn eerste werk is het verborgen beeld te ontsluiëren en er beslag op te leggen. Hij zag een Petrus in Simon, een Israël in Jakob, een Paulus in Saulus, en ... Hij zei het hun!

### *De allereerste omgang met de Heer*

---

<sup>1</sup> Kefas is Aramees voor het Griekse Petrus

Dit eerste, wonderheerlijke onderhoud met de Heer moet de geest van Simon, de zoon van Jona, bijna hebben bedwelmd. De leer van Johannes de Doper had zijn ziel al tot de diepste diepten geraakt, maar deze frisse en vriendelijke Persoonlijkheid, vol van genade en waarheid, had hem mogelijkheden ontsluitend, waarbij hij nooit eerder had stilgestaan. Het leek ongelooflijk, dat hij ooit bekend zou worden als de "Rotsman"! Als engelenstemmen tot hem geroepen zouden hebben van de hemel, of de braambossen langs de weg opeens waren begonnen te branden, had hij niet meer verbaasd kunnen zijn. Maar was ook niet een kinderloze Abram een Abraham geworden, de stamvader van een ontelbare menigte en was Jakob niet een Israël geworden en had Gideon, de minste in het huis van zijn vader, Israël niet verlost uit de hand van de Midianieten? Maar de tegenstrijdigheid van zijn natuur met de naam Kefas scheen een onoverbrugbare kloof. Toen de grote belofte aan de aartsvader werd gedaan, viel hij op zijn aangezicht en lachte, maar toch werd op de bestemde tijd de kinderlach gehoord in zijn tent en zocht een kinderhand de zijne in vertrouwelijke greep. Niets is bij God onmogelijk! De deur van Petrus' hart opende zich voor de kloep van de Heiland, om zich nooit weer te sluiten. Zijn ziel had zich naar de Heer gewend in hartstochtelijke toewijding. Laten zij die zich herinneren hoe het hun te moede was, toen zij voor het allereerst Christus ontmoetten, getuigen, of er iets overdrevens is in deze verklaring. Zij, die eenmaal waarlijk Zijn aangezicht hebben aanschouwd, kunnen niet rusten, vóór zij hebben gegrepen, wat Hij hun oplegde.

## Wandelingen en gesprekken

De visser Simon merkte al snel, dat Heer Jezus van plan was om naar Galiléa te gaan en hij besloot Hem te vergezellen. De afstand van Kana tot Bethanië was ongeveer vijfenveertig kilometer en het kleine gezelschap was reisvaardig in de vroege morgenstond. Klaarblijkelijk hadden zij nauwelijks het toneel van de prediking van Johannes de Doper verlaten, toen zij Filippus ontmoetten en het nadrukkelijk vermelde feit, dat hij een inwoner was van Bethsaïda, de stad van Andréas en Simon, wijst erop, dat die twee broers er iets mee te maken hadden, dat hij door de Meester werd opgemerkt en onmiddellijk gevolg gaf aan Zijn roepstem.

Deze eerste reis in dit gezelschap was het begin van vele dergelijke ervaringen, tot de dag waarop Hij hen zou uitleiden naar Bethanië en uit hun gezicht zou verdwijnen. Deze nieuwe discipelen kregen een onuitwisbare indruk, terwijl zij met Hem wandelden en Hem de Schriften hoorden openen. Hun harten waren brandende in hen en hun gedachten en overleggingen werden vermenigvuldigd.

Toen zij in het zicht kwamen van het kleine dorp Kana, waarvan de witte, dichtbegroeide huizen hen toelachten, toen zij de helling opliepen van de rijke Esdrallische vlakte, schijnt Filippus vooruit te zijn gelopen, om zijn ontdekking mee te delen aan een grote vriend van hem – Nathanaël. Hij vond hem misschien net in gedachten over de geschiedenis van de ladder, die Jakob zag in zijn droom. De Israëliet, in wie geen bedrog was (zie Joh. 1:48), had nooit kunnen denken, dat de ladder weer zou worden opgericht, en nog wel op zijn eigen grond en dat hij zelf mocht opklimmen tot in de Goddelijke tegenwoordigheid. Waarschijnlijk bleven de Heer en Zijn discipelen als gasten in zijn huis en Petrus leerde een nieuwe vriend kennen, bestemd om levenslang zijn metgezel te blijven. De volgende dag, op het bruiloftsfeest, waarop zij allen genodigd waren, leerde hij ernstige lessen van de Meester, aan Wie hij zijn hart had verpand. Hij moet in het begin wel zeer verbaasd zijn geweest. Voordat hij onder de invloed van Johannes de Doper was gekomen, was zijn hoogste godsdienstideaal geweest: de opziener van de synagoge, de farizeeër met zijn gebedsriem, of de priester die de dienst deed in de tempel. Hun tegenstrijdigheid had echter de bevelende grootsheid van Johannes' heiligheid slechts verhoogd. Zelfs een Herodes moest van hem getuigen, dat hij een rechtvaardig en heilig man was (zie Mark. 6:20). Petrus en de anderen waren zeer onder de indruk en in hoge mate bekoord door dit type van heiligheid, dat zó geheel vervuld was van God, dat het zich helemaal had losgemaakt van de bijkomstigheden van het menselijk leven. Het strenge ascetisme van Johannes, die geen behoefte scheen te hebben aan vrouwenliefde of de knuffel van een kind, die geheel werd ingenomen door een omgang met God van aangezicht tot aangezicht, zodat hij absoluut zonder vrees en onbuigzaam was geworden, boeide hun eerbied en aandacht. Na één van zijn vreselijkste uitlatingen, zeiden zij tot elkaar: "Is het niet alsof een Elia of Maleachi tot ons spreekt? En zelf is hij nog groter dan zijn woorden".



Toen Johannes hen op de Heer Jezus wees, als Iemand zoveel groter en meer dan hij, zodat hij zelfs niet met Hem vergeleken kon worden, verwachtten zij eenzelfde type van heiligheid.

### *De bruiloft te Kana*

Maar de Heer Jezus leidde hen naar een dorpsfeest, waar een groep eenvoudige landlieden, voornamelijk wijngaardeniers op de heuvels in de buurt, een bruiloft vierden. Daar zat Hij tussen ouden en jongen, de ziel van het feest, Zijn gezicht stralend van vreugde, door Zijn woorden de feestvreugde verhogend, een welkome Gast bij kinderen en jongelui. Dit was toch een geheel nieuwe en onverwachte uiting van heiligheid. Petrus en de anderen letten nauwkeurig op Hem, terwijl zij met Hem aanzaten op het feest. Wat zou Johannes de Doper gedaan hebben in een dergelijk geval? Zou hij dit wel goedkeuren? Dit was ook zeker niet de leer van de synagoge of de tempel! Maar terwijl zij zelf meer en meer onder de bekoring kwamen van hun wonderbaarlijke Vriend en Meester, werden zij er des te dieper van overtuigd, dat dit de godsdienst van genade was, waarop de wereld wachtte. Zij konden Johannes de Doper zeker niet allemaal volgen in zijn leven van asceet in de woestijn. Trouwens, Petrus was al getrouwd. Maar zij konden allemaal de voetstappen drukken van hun nieuwe Meester in de vreugde van het leven.

Petrus leerde nog vele andere dingen: dat hoewel de Heer Zijn moeder met eerbied aansprak, Hij beïnvloed werd door een hogere Kracht, dat, zodra er maar een aanwijzing was van een behoefte, Hij er dadelijk in kon voorzien, dat degenen die Hij uitkoos om mee te werken, Hem absolute gehoorzaamheid verschuldigd waren, dat Hij de macht had om het water, dat door de dienaren opgeschept was, door Zijn woord te veranderen in wijn. Dit waren alle wonderlijke ontdekkingen en het was een zeer gelukkig gezelschap, dat Kana verliet na het feest. De Heer Jezus ging met Zijn moeder, Zijn broers en de discipelen naar Kapernaüm. Daar zou hun woonplaats zijn, maar aangezien het joodse Pascha nabij was, konden ze er niet lang blijven.

Wat hadden de broers hun vader Zebedeüs veel te vertellen en Petrus aan zijn vrouw en haar moeder! Bethsaïda luisterde toe, besprak deze vreemde nieuwigheid en was hogelijk verbaasd.

### *Meer invloed van de Meester*

Hoewel de Meester en Zijn discipelen wel ieder met hun eigen familieleden naar het feest gereisd zullen zijn, ontmoetten zij elkaar in de omgeving van de Heilige Stad. Petrus en de anderen zagen met verbazing hun vriendelijke en nederige Meester de voorhof van de tempel reinigen, als het ware aangegord met de kracht van Elia. Zij sloegen de groeiende boosheid van de Joodse Raad gade, die de macht van de Nazireeër over de heilige plaatsen wraakte. Zij bepeinsden met elkaar Zijn uitspraak, dat Hij de afgebroken tempel in drie dagen zou opbouwen, hoewel zij deze geheimzinnige uiting pas begrepen na Zijn opstanding uit de doden. Aangezien Petrus later in zijn rede in het huis van Cornelius nadrukkelijk verklaart, dat God

door Jezus Christus vrede verkondigde door heel Judéa, mogen wij gerust aannemen, dat hij de Meester vergezelde op deze eerste grote reis door dit gebied, waar een Eneas, Tabitha en Simon de leerlooier hem in later jaren weer begroetten. Wij kunnen aannemen, dat Petrus en zijn vrienden op deze reis ook het laatste onderhoud hadden met Johannes de Doper, hun vroegere meester, die hen eraan herinnerde, dat hij nooit meer had willen zijn dan de vriend van de bruidegom. Toen zij hem bezochten en het zeer kleine aantal opmerkten, dat nog bij hem kwam om gedoopt te worden, zei hij: "Weent niet over mij, ik ben meer dan voldaan". 'Deze mijn blijdschap dan is vervuld geworden. Hij moet meer, maar ik minder worden. Hij die van boven komt, is boven allen; wie uit de aarde is, spreekt [als] uit de aarde. Hij die uit de hemel komt, is boven allen' (Joh. 3:29-31).

Negen maanden gingen zo voorbij. Misschien ging Petrus zo nu en dan naar zijn huis, maar hij kwam elke keer terug, om zijn Meester bij te staan in het dopen van hen, die hun zonden beleden. 'Hoewel Jezus zelf niet doopte, maar Zijn discipelen' (Joh. 4:2).

Toen, om de groeiende vijandschap van de farizeeën te ontgaan, keerde de Heer met Zijn discipelen door Sichar en Samaria naar Kana, waar het gezelschap uiteen ging. Hij ging naar Nazareth, terwijl zij hun woningen weer opzochten. Dit werd noodzakelijk geacht, omdat over de Heer Jezus nu de storm opstak, die eerst over Johannes de Doper was losgebarsten. Johannes, die door Herodes in een donkere kerker van sombere kasteel Machera, dat tegenover de Jordaan lag, geworpen was. Een volgende periode van negen maanden gaat ongemerkt voorbij. De Heer was klaarblijkelijk voortdurend in contact met Zijn discipelen en vrienden, maar zij waren niet openlijk met Hem samen. Toen het lot van Johannes de Doper beslist was, bestond er geen reden meer om nog langer te wachten. 'En Jezus ging heel Galiléa rond en leerde in hun synagogen en predikte het evangelie van het koninkrijk en genas elke ziekte en elke kwaal onder het volk. En het gerucht van Hem drong door tot in heel Syrië ... En vele scharen volgden Hem, van Galiléa en Dekápolis en Jeruzalem en Judéa en het Overjordaanse' (Matth. 4:23-25).

Petrus bemerkte deze machtige beweging en vond het ergerlijk te blijven bij zijn boot en zijn netten. Hij verlangde naar Zijn gezelschap.

Opeens daagde de morgen, toen de Meester aankwam langs de oever. Die dag werd zijn gehele levensloop beslist en het zaad, dat gedurende maanden geduldig was gezaaid, begon op te schieten.

## Gehoorzamen aan de Goddelijke roepstem

Drukke maanden waren voorbij gegaan. De Heer had Zijn zending volvoerd door Galiléa en Zijn populariteit was hand over hand toegenomen. Eén en ander werd bespoedigd door het bericht, dat Johannes de Doper was overgeleverd. Iedere keer als Hij terugkeerde naar Zijn huis in Kapernaüm, waar Zijn vrienden en discipelen nu ook gevestigd waren, wijdde Hij Zich aan hun verdere opleiding in de grote grondbeginselen, waardoor Zijn leven gekenmerkt was en aan hun voorbereiding op het kritieke ogenblik, wanneer Hij hun zou vragen, alles vaarwel te zeggen, om Hem te volgen.

Dit gebeurde als volgt.

Het was in de vroege ochtend van een herfstdag. Het grijze water van het meer weerspiegelde de zon, die langzaam opkwam boven de oostelijke heuvels. De diepblauwe hemel, de donkere bladeren van de oleanders, de herfstkleuren van de bomen en struiken, die bijna tot aan het water groeiden, het afwisselende licht op de heuveltoppen, de wit glinsterende sneeuw op de machtige Hermon, die van verre afstand in het noorden het landschap leek te beheersen, het kabbelend geluid van het water, dit alles tezamen vormde een passende achtergrond voor de bijzondere gebeurtenis in het leven van de vier vissers, die door God waren bestemd om van grote invloed te zijn, zelfs voor het nageslacht.

Van hun jeugd af waren zij vrienden geweest, collega's in het vissersbedrijf, en nu ook vurige discipelen en vrienden van Hem, Die het gehele land in beroering bracht. Zijn leven, daden en woorden waren steeds op hun lippen, als zij met elkaar op het water rondzwalkten, terwijl de sterren van boven op hen neerkeken en de wacht hielden. Waarschijnlijk hadden zij over Hem gesproken, terwijl zij aan land gingen na een nacht vruchteloos werken. Zouden zij Hem nu spoedig weerzien?

Zij waren op de oever geland, hadden hun netten gespoeld en uitgespreid om te drogen, toen zij opeens merkten, dat er een grote menigte naderde, die zich verdrong om hun geliefde Meester en Vriend. Vergeten waren vermoeidheid en teleurstelling, de honger en de drang om naar huis te gaan. Zij waren gereed, Hem hartelijk te verwelkomen. Hij ging dadelijk naar de boot van Petrus en vroeg hem, die te ankeren in één van de rotsige inhammen van de oever. Toen nam Hij daarin plaats en sprak, zittende op de rotsblokken aan de oever tot de menigte, die vol bewondering de woorden aanhoorde, die van Zijn lippen vloeiden. Nooit sprak iemand als Hij. Het waren woorden van eeuwig leven! Een snaar in hun harten moet getrild hebben, toen zij in later jaren de woorden hoorden van het gebed van hun Heer: 'Want de woorden die Gij Mij gegeven hebt, heb ik hun gegeven en zij hebben ze aangenomen en waarlijk erkend dat Ik van U uitgegaan ben, en zij hebben geloofd dat Gij Mij gezonden hebt' (Joh. 17:8).

*Het onverbiddelijk bevel*

Als de Heer een vat uitkiest tot Zijn eer, om tot Zijn gebruik te dienen, dan staan Zijn absolute autoriteit en Zijn recht om te bevelen voorop. Geen aarzeling of terughouding kan dan worden toegestaan. Geest, ziel en lichaam moeten, koste wat kost, geheel aan Hem onderworpen zijn. De discipel moet alles verlaten en Hem volgen. Evenals Hijzelf bereid was, gehoorzaam te lijden tot de dood toe, vraagt Hij van hen, die Hij roept, dat zij zich wapenen met dezelfde geest, zodat zij hun verdere leven niet meer laten beheersen door de wil van het vlees, maar door de wil van God. Petrus en de anderen zullen dit ook wel geweten hebben. Zij konden niet zolang met Hem zijn geweest, zonder de kracht van de veelbetekenende woorden te erkennen, door Maria geuit tegen de dienstknechten te Kana: 'Alles wat Hij u zeggen zal, doet dat' (Joh. 2:5). Zij waren bereid, Hem door alles trouw te bewijzen op het gebied van zeden en plichten, maar het was wel heel onverwacht, toen Hij hun eigen terrein betrad en tot Petrus zei: 'Steek af naar de diepte en werp uw netten uit voor de vangst' (Luk. 5:4). Wij mogen aannemen dat Petrus voor een ogenblik aarzelde om te gehoorzamen: 'Meester, wij hebben de hele nacht dóór ons ingespannen en niets gevangen' (Luk. 5:5). Petrus had van jongs af aan op dit water gevestigd. Hij was er volkomen mee vertrouwd geraakt. De gewoontes van de vissen, de uren en de plekken, die het meest geschikt waren om ze te verschalken, de invloed van de weersgesteldheid, dit alles wist hij. Hij zou elke inmenging van de kant van andere vissers verontwaardigd hebben afgewezen en nu stond hij plotseling tegenover een bevel, dat al tegengesproken werd door zijn ervaring, door de praktijk van generaties en door de teleurstellingen van de afgelopen nacht, die hem uitgeput en ontmoedigd hadden.

Hij was bereid, het geringste bevel te gehoorzamen, dat van de lippen van de Meester tot hem kwam. Maar hoe kon iemand, Die Zijn dagen in een timmermanswerkplaats in een bergdorp had doorgebracht, in staat zijn, de leiding te nemen over het besturen van een boot en het uitwerpen van een visnet? Moest hij hierin nu óók toegeven? 's Morgens viste men toch niet, de glans van het licht deed de mazen van het net te zichtbaar worden en de vissen zwommen niet in de diepten, maar juist in de ondiepten van het meer.

Is het zo ook niet met ons, die door Christus gebruikt worden? Wij kunnen niet aan de proef ontkomen. Op een zeker ogenblik in onze ervaring, soms nadat wij al geruime tijd Zijn discipelen zijn, komt de Meester aan boord van ons levensscheepje en verlangt het opperbevel. Daar zal zeker altijd een ogenblik van aarzeling en vragen zijn. Wij waren nu eenmaal gewend, onze eigen plannen te maken en onze eigen wil te volgen en ons lot zelf in handen te nemen. Zullen wij, moeten wij, ja, durven wij nu het gehele bevel aan Christus over te geven? Waar zal Hij ons brengen? Gelukkig, als wij na zo'n ogenblik van aarzeling antwoorden:

"Niettegenstaande alles, op Uw bevel, zullen wij afsteken naar de diepte en onze netten uitwerpen". Het is boven alle twijfel verheven, dat wij alleen dan mogen rekenen op Christus als Deelgenoot in ons leven, om dat te zegenen, als wij bereid zijn, onder Zijn bevel te varen en evenals de engelen Zijn bevelen op te volgen, 'gehoorzaam aan het woord dat Hij spreekt' (Ps. 103:20).

Zo is het door alle eeuwen heen geweest. Terwijl de oren van de menigte vervuld waren van het geraas van de straat en het gejoel van het volk; terwijl de kinderen van deze wereld op de marktplaatsen speelden en riepen naar hun vrienden; terwijl zelfs de zoekers naar waarheid geheel overmeesterd werden door de aardbeving en de sterke wind, die de rotsen brak, heeft het opmerkzaam oor van de discipel het suizen van de zachte stilte vernomen, net als Elia in de grot van Horeb (zie 1 Kon. 19:11-12). Soms breken ziel en lichaam haast, zoals bij de aartsvader, toen God tegen hem zei, dat hij de zoon van zijn liefde moest offeren op de berg Moria. Soms vraagt Hij van ons, net als van de rijke jongeman, om alles te verkopen wat we bezitten en Hem te volgen tot het kruis toe! Maar als die stem spreekt, wordt zij onderkend door de herhaling van één toon. Die is nooit “ja en nee”, maar altijd “ja”. Het kan heel goed zijn, dat die stem in tegenspraak is met onze ervaring en gewoonten. Die stem kan ons van ons eisen, de plaats te verlaten, waaraan wij zo gehecht waren. Zij vraagt gewoonlijk een streng getuigen van ons geloof en geeft ons dan over aan de spot van onze omgeving. Maar in de diepste diepte van onze ziel vindt die stem weerklank. Door ongehoorzaamheid wordt men een verschoppeling, door gehoorzaamheid verzekert men zich van een grote en eeuwige erfenis. Christus moet de Meester zijn. Zijn wil moet heersen, al lijkt die in botsing te komen met onze dierbaarste tradities. Hij heeft een plaats en arbeid voor u; maar u moet uzelf voor Hem beschikbaar stellen. Laat Christus uw Stuurman zijn en neem zelf de riemen! Steek op Zijn bevel af naar de diepte en denk eraan dat aan de overzijde, op de eeuwige kust, soms een net aan land getrokken wordt ‘vol grote vissen, honderddrieënvijftig’ (Joh. 21:11).

### *Gehoorzaamheid leidt naar de diepte*

Dadelijk als de Heer het bevel overneemt, stuurt Hij naar de diepte. Wij varen niet langer langs de kust, maar op de grote wateren. ‘Er zijn er die met schepen op zee varen en handeldrijven op de grote wateren. Zij zien de werken van de HEERE en Zijn wonderen in de diepte.’ (Ps. 107:23-24). De diepten van de eeuwige raadskamer, waar wij in Christus uitverkoren werden, voor de grondlegging van de wereld; de diepte van de eeuwige Liefde, die ons liefhad, hoewel wij nog zondaars waren; de diepte van de vriendschap en gemeenschap met God, net als die van Vader en Zoon; de diepe werkingen van de voorzienigheid, die ten grondslag liggen aan alle menselijke geschiedenis; de diepe gelukzaligheid van de eeuwigheid, waarin onze rusteloze zielen zullen ingaan!

‘De Geest onderzoekt alle dingen, ook de diepten van God’ (1. Kor. 2:10), en Hij zal ze leren aan allen die Hem liefhebben.

Tot Petrus’ verbazing gaf de Heer bevel, de boot te sturen over de vele bekende visplekken heen naar de diepte in het midden van het meer. Onmiddellijk waren alle handen bezig en de noodzakelijke voorbereidingen waren nauwelijks getroffen, toen het al bleek, dat zij een grote school vis hadden gevangen, zo veel zelfs, dat het net dreigde te scheuren. Het zweet stond op zijn voorhoofd en de spieren van zijn armen zwollen als touwen, toen Petrus zwoegde om de buit binnen te halen. Omdat zijn boot dreigde te zinken, praaide hij de andere boten. Die kwamen snel aanvaren en

alle boten werden tot zinkens toe gevuld. Toen werd Petrus voor de eerste keer duidelijk, wat gemeenschap met Christus betekent en dat kinderlijke gehoorzaamheid van onze kant algemene medewerking van Zijn kant verzekert. Was het niet voorzegd in Psalm 8 dat de Zoon des mensen heersen zou over de vissen van de zee en hetgeen paden der zee doorwandelt (zie Ps. 8:7-9)? Opmerking hierbij: niet de Zoon des mensen wordt hier bedoeld, maar de sterveling, het menskind (Psalm 8:5)

Wat een les voor ons allemaal! We kennen allemaal maar al te goed dat zwoegend werken zonder iets te vangen. Telkens en telkens weer moesten wij met een schrale vangst naar de oever terugkeren. Maar zodra wij toetreden tot de gemeenschap met de Zoon van God, waartoe wij ook geroepen zijn, dan merken wij, dat het enige dat wij moeten doen is: onze netten in orde hebben, het aan de Meester overlaten om de juiste plek aan te wijzen, waar de netten uitgeworpen moeten worden en dan te geloven, dat Hij het wèl zal maken. Wij mogen daarop in alle omstandigheden rekenen. De apostel Paulus zegt heel duidelijk: 'God is getrouw, door Wie gij geroepen zijt, tot de gemeenschap van Zijn Zoon, Jezus Christus, onze Heer' (1 Kor. 1:9).

Op de Pinksterdag wierp Petrus zijn net weer uit, nu in de ontroerde menigte. En toen herhaalde de Heer het wonder aan het meer van Gennésareth en vulde het met drieduizend zielen (zie Hand. 2:41). In het huis van Cornelius had het net nog maar nauwelijks het water bereikt, toen de vissen het al vulden. 'En toen ik begon te spreken, viel de Heilige Geest op hen' (Hd. 11:15). Zeker zal de apostel bij al deze gelegenheden gekeken hebben naar het aangezicht van de Heer Jezus met een gelukkige glimlach: "Heer, hier is het weer net als op het meer van Gennésareth". Deze ervaring kan ook de onze worden op dezelfde voorwaarden. Is dat niet zo, laten wij ons dan afvragen, wat de reden daarvan kan zijn. Het ligt nooit aan de Meester, maar aan ons, aan onze gehoorzaamheid of onze netten. De mazen van onze netten moeten zo zijn, dat er geen vis doorheen kan glippen. We moeten geen enkele moeite ontzien om het evangelie te verkondigen, zodat onze hoorders zonder verontschuldiging zijn, als zij er geen gevolg aan geven. Een vage of verkeerde voorstelling van eeuwige waarheden is ontoelaatbaar. Verstel uw oude netten of maak nieuwe! Spoel al het slib en zeewier eruit, dat eraan kan kleven. Er moet niets van uzelf in de boodschap zijn, die u brengt. En als u dan alles gedaan hebt, mag u geloven, dat, hoewel uw Meester nu gezeten is aan Gods rechterhand in de hoge, Hij met Zijn dienstknechten is en hun woord bekrachtigt door de machtige werking van de Heilige Geest.

## Vissers van mensen

Het doel, dat de Meester op het oog had met Zijn discipelen, is samengevat in de woorden die wij vinden bij Mattheüs en Markus en die waarschijnlijk tot hen gesproken zijn op de oever, nadat zij hun boten hadden vastgelegd. 'Komt achter Mij, en Ik zal u vissers van mensen maken' (Matth. 4:19, zie ook Mark. 1:17 ). Wij kunnen deze oproep voegen bij die, gericht tot de impulsieve, geweldige, heetgebakerde zoon van Jona, die wij vinden in Lukas 5. Wij moeten nog opmerken, dat de Heer Jezus hem daar weer – zoals gewoonlijk – aanspreekt met de meer intieme naam Simon, alsof de naam Petrus nog bewaard moest blijven tot hij na maanden van lering en tuchtiging geschikt zou zijn, de meest vooraanstaande plaats in te nemen onder zijn medeapostelen. De oproep kwam, toen zij met hun dagelijks werk bezig waren. David werd geroepen van achter de kudde, om het uitverkoren volk te leiden. Paulus werd geroepen terwijl hij de tenten van geitenvellen maakte, (opmerking hierbij: m.i. werd Paulus geroepen door God, toen hij op weg was naar Damascus, en niet terwijl hij met zijn dagelijks werk bezig was. Toch?) om de Gemeente het kortstondig karakter te leren van de dingen, die gezien worden, in vergelijking met het huis, '...niet met handen gemaakt, een eeuwig, in de hemelen' (2 Kor. 5:1). De eeuwige bron werd door de Samaritaanse vrouw ontdekt, toen zij haar kruik liet rusten op de rand van de Jakobsbron. Het was dus geheel passend, dat de Heer aan deze visser, die Zijn vriend was, de belangrijke en eervolle dienst die hem wachtte, verklaarde door het beroep, waarin hij van jongs af aan werkzaam in was geweest en dat zoveel overeenkomsten had met het werk van zielen winnen. Het enige verschil dat in het Griekse woord wordt uitgedrukt, is, dat het hier een vangen betreft, teneinde in het leven te behouden.

In elk tijdvak hebben ernstige, gelovige zielen lang stilgestaan bij deze woorden, met het verlangen om daaruit het kostbare geheim te halen, om met vrucht zielen te winnen. Ongeveer drie eeuwen geleden schreef Thomas Boston, een jonge Schotse predikant, in zijn dagboek: "Terwijl ik in afzondering in de Bijbel las, werd mijn hart getroffen door deze woorden: 'Van nu aan zult gij mensen vangen' (Luk. 5:10). Mijn ziel verlangde ernaar, deze woorden te mogen vervullen en ik was zeer verlangend te weten, hoe ik Christus kon volgen, om een visser van mensen te worden. Tot mijn eigen lering zette ik mij ertoe, dit woord ernstig te overdenken".

Het zou te ver voeren om alle denkbeelden te noemen, die geopperd zijn naar aanleiding en in de geest van Bostons verhandeling, die de titel droeg: "Een overdenking over de manier, waarop het vissen van mensen moet en kan geschieden". Menig predikant met een kerk, die in de beste orde is en omringd door toegewijde mensen – dus de boot, het gezelschap en het vistuig prima in orde heeft – heeft soms met bijna jaloerse blik het succes van een eenvoudige evangelist gadeslagen, die zonder bijkomende hulp netten vol vis uit de grootste diepten van het maatschappelijk leven mocht optrekken.

Een vooraanstaand iemand op dit gebied raadt u aan: "Houdt uzelf geheel op de achtergrond". Een ander dringt erop aan, dat het aas en de manier van vissen gekozen moeten worden in overeenstemming met de vissen die men wil vangen. Een derde houdt vol, dat men er alleen kan komen met geduld.

*Als het winnen van zielen slaagt, dan is het bijna altijd gefundeerd op een diep besef van eigen zonden*

Vele voorbeelden uit het leven van de heiligen kunnen dit bevestigen. Twee zijn voldoende om hier aan te halen. De zeer grote, nooit ophoudende werkzaamheden van de grote apostel van de heidenen legden het fundament voor vele Gemeenten. Maar als hij terugblijkt in het verleden en zijn natuurlijke toestand opmerkelijk beschouwt, aarzelt hij niet, van zichzelf te spreken als van de voornaamste van de zondaren (zie 1 Tim. 1:15), de minste van de apostelen (zie 1 Kor. 14:19) en de geringste van de heiligen. Wij versagen niet, zegt hij, omdat de genade van God openbaar is geworden in onze verlossing.

'...wij allen vroeger verkeerden in de begeerlijkheden van het vlees, toen wij de wil deden van het vlees en van de gedachten; en wij waren van nature kinderen van de toorn, evenals de anderen' (Ef. 2:3).

John Bunyans kijk op zijn eigen toestand, zoals die ontdekt werd in Gods licht, is kenmerkend, evenals die van vele anderen, die als sterren schitteren aan het firmament van de arbeid om zielen tot God te mogen brengen. Hij zegt: "Ik walgde meer van mijzelf dan van één of ander ongedierte; en ik dacht steeds maar dat ik in Gods ogen ook zo was. Ik zou mijn hart graag voor ieder ander geruild hebben. Ik dacht dat niemand minder dan de duivel zelf aan mij gelijk kon zijn in de verdorvenheid van mijn geest en mijn innerlijke slechtheid. Ik was voor mijzelf tegelijkertijd een last en een afschuw. Hoe graag zou ik alles hebben willen zijn, behalve mijzelf".

Zij die diepe ervaringen hebben meegemaakt van ontzettende zonde, zijn ook beter geschikt, om dezulken teder en fijngevoelig te behandelen, die nog aan de zonde verknocht zijn, voor zichzelf de zonden en het berouw opstapelen, oneindig verdriet berokkenen aan de Verlosser en het grote doel missen waarvoor zij geschapen zijn. "Helaas, zoals die arme zielen zijn, waren wij eens ook", roepen zij uit. De benedeleders in de troepen van de duivel kunnen prachtsoldaten worden in het leger van Christus. Hun kennis van de plannen en leidingen van satan zijn van onschatbare waarde. Tot inkeer gekomen stropers zijn immers ook de beste jachtopzieners gebleken. De zondaar kent de bitterheden van de zonde beter dan de engel of het onschuldige kind. Mannen als Augustinus of Bunyan hebben uit ervaring de vluchten van het geweten, de ontzetting van het berouw en het smachten naar hulp gekend. Zij zijn bekend met de diepten, waar de vis schoolt, en de beste manier om die te bereiken. Zij beschikken over een oneindig geduld, zoals de Heer geduld had met hen. Zij handelen zacht met de dwalenden en met hen, die hun toenadering ontwijken, omdat zij zelf met zwakheid omvallen zijn geweest. Soms zijn wij geneigd om met Augustinus uit te roepen: "O beata culpa!", "O, gezegende



schuld". Want de kennis van onze zondige harten geeft ons de sleutel tot alle andere harten, die aan verleiding onderhevig zijn. Wij moeten niet verbaasd zijn over deze voorbereidende ontdekking, die Petrus nu over zichzelf deed.

Hij en de anderen kenden de Heer nu al achttien maanden, maar zij hadden nog geen denkbeeld van Zijn majesteit en glorie. Hij was voor hen de Timmerman van Nazareth, maar ook de heilige, grote Leermeester, de Wonderdoener. Dat Hij, meer nog dan Johannes de Doper, een uitverkoren Dienstknecht van God was, stond voor hen allen vast. Maar verder waren zij in hun geest nog niet gegaan. Het kwam niet bij hen op, dat zij een dagelijkse omgang hadden met het Lam, dat geslacht zou worden, daartoe bestemd voor de werelden geschapen waren. Dat Hij ook om hen te verlossen, Zichzelf heeft ontledigd en heeft de gestalte van een slaaf had aangenomen (zie Fp. 2:7).

Toen schoot plotseling en onverwacht deze lichtstraal van Zijn eigenlijk Wezen in hun dagelijks leven en liet daar een lichtend spoor na van bovenaardse glans. Petrus was het eerste ogenblik verblind door die gloed. Hij kon dat licht nauwelijks verdragen; maar toen hij het rukken en het trekken van het overvolle net voelde, dat dreigde te scheuren onder het onverwachte gewicht, erkende hij ogenblikkelijk dat zijn Meester en Vriend een kracht geopenbaard had, die geen sterveling had kunnen ontwikkelen. God was tegenwoordig! En hij had het niet geweten! Hier was een huis des Heren, een poort van de hemel, en op hetzelfde ogenblik werd de naaktheid en zondigheid van zijn hart open en bloot gelegd, en riep hij uit: 'Ik ben een zondig mens'. De Heer Jezus antwoordt hierop: 'Van nu aan zult gij mensen vangen' (Luk. 5:8,10).

De ervaringen van Petrus en Job lijken heel sterk op elkaar. De lijdende Job hield voortdurend vast aan zijn oprechtheid: '...totdat ik de geest geef, zal ik mijn oprechtheid niet van mij wegdoen. Ik zal aan mijn gerechtigheid vasthouden, en zal haar niet loslaten; mijn hart zal die in mijn dagen niet minachten.' (Job 27:5-6). Toen liet God in zijn leven visioenen verschijnen van Zijn schepping. Hij sprak Zelf telkens weer over Zijn almacht, wijsheid en beleid. En evenals Petrus' ogen werden die van Job ontsluitend en hij riep uit toen de Goddelijke glorie in zijn ziel scheen: 'Alleen door het luisteren met het oor had ik U gehoord, maar nu heeft mijn oog U gezien. Daarom veracht ik mijzelf en ik heb berouw, op stof en as.' (Job 42:5-6).

Wanneer deze ervaring wordt gevoeld, kan die worden gezien als een voorbereiding, om het winnen van zielen te doen slagen. U kunt verwachten, dat de Heer op uw belijdenis, een groot zondaar te zijn, antwoordt met een nieuwe oproep, om uw boot en netten gereed te houden. Deze ervaring komt niet maar eens of tweemaal voor, maar vele malen, terwijl uw belijdenis steeds dichterbij nadert tot de sneeuwreine hoogten van de heiligheid van de Heer. De gehele voortgang van het Goddelijk leven in de mensenziel is gekenmerkt door belijdenissen. Wij worden er steeds toe geleid, zonde en kwaad te ontdekken, die eerst onschuldig leken. De oprechte beschouwt eigen rechtvaardigheden als van geen waarde en belijdt, dat hij het volmaakte nog niet verkregen heeft. Weest niet bang, uzelf te leren kennen, als u door de Geest

onderwezen wordt. Het is alles slechts voorbereiding tot het vinden van een nieuwe weg om 'mensen te vangen'.

*Zonde en mislukking hoeven niet noodzakelijk uit te sluiten van de Goddelijke gemeenschap, die nodig is om zielen te winnen*

'Ga uit van mij' (Luk. 5:8) riep de discipel, die tot in zijn geweten was geraakt. Het was alsof hij bedoelde: "Ik zal u terugbrengen Heer, naar de plaats waar u aan boord bent gegaan; en als ik u daar heb afgezet, moet U Uw weg gaan en ik de mijne. Ik zal U blijven liefhebben en aan U denken, als ik rondzwerf op de wateren onder deze hemel, bij dag en nacht, maar ik ben niet waardig bij U te blijven". Tot zichzelf zal hij er allicht aan hebben toegevoegd: "Maar hoe ik zonder U leven moet, weet ik niet. 'Heer, tot wie zullen wij heengaan? Gij hebt woorden van eeuwig leven' (Joh. 6:68)". Wij zien in onze gedachten Petrus, over de bodem van het schip, gevuld met de glibberige, zilveren last, op blote voeten van boeg naar steven waden, aan de voeten van de Heer Jezus neervallen, en ze vastpakken, terwijl hij met hijgende snikken deze woorden uit, zoals een sterk man doet, die verscheurd wordt door tegenstrijdige gevoelens.

Maar de Heer zei: "Nee, dit is niet nodig. Als men berouw heeft van de zonde, die verafschuwt en belijdt, dan verhindert ze niet, om in Mijn tegenwoordigheid te verkeren en in Mijn dienst bezig te zijn. Ik kan zondige mensen gebruiken, die zich van hun zonden bewust zijn. Geen zonde is te ingeworteld, of Ik kan die uitroeien, geen hart te onrein, of ik kan dat reinigen. Blijf bij Mij en Ik zal u tot een werktuig maken, om duizenden zondaars als uzelf bent, te helpen".

Wij overdrijven niet, als wij met nadruk de grote rust beschrijven, die deze woorden geven aan hen, die o zo graag Christus dienen willen, maar zich zo bewust zijn van hun eigen onwaardigheid. "Ik ben niet waardig, de boodschap van het heil aan anderen te brengen, want ik ben zelf een zondig mens. Hoe kunt U mij gebruiken, terwijl er scharen engelen onder Uw bevel staan? Hoe kunt U het aandurven, mij te verbinden aan Uzelf en Uw heilige zaak? Nee, dat kan niet! Ik heb U lief, maar een steeds breder wordende stroom moet ons scheiden, terwijl we elk aan een andere oever wandelen. Het zal mijn hart breken, dat ik U zo heb teleurgesteld, maar ik durf mijn hoofd niet meer op te heffen, noch mijn plaats weer in te nemen. U weet het zelf en ik weet het en iedereen weet het, dat ik een zondig mens ben".

Maar de Heer Jezus had maar één antwoord: 'Vrees niet, van nu aan zult gij mensen vangen' (Luk. 5:10). Vrees niet, Ik ben de scheidsrechter die voor u instaat. Ik heb uw overtredingen als een wolk weggevaagd en wil uw zonden niet in gedachten houden. Ik heb u liefgehad met een eeuwig liefde, hoewel Ik dit alles en nog meer voorzien had. Van Mij scheiden, dat is ondenkbaar. U bent Mij meer dan alle sterren aan de hemel. Ik heb van de Vader de belofte verkregen, dat u zal mogen zijn, waar Ik ben. Nadat u uw roeping vervuld en uw loop volbracht zult hebben, zult u waardig geacht worden in Mijn tegenwoordigheid te worden toegelaten, zodat u in Mijn eer zult delen.

*Willen wij slagen in de dienst zielen tot Hem brengen, dan moet dit het enige doel in ons leven worden*

Het kan niet één van vele belangen worden. De apostel zei naar waarheid: 'Eén ding doe ik' (Fp. 3:14). 'En zij verlieten alles en volgden Hem' (Luk. 5:11).

Wij kunnen ons voorstellen dat Petrus na deze woordenwisseling naar zijn plaats terugging om rustig na te denken over het wondere leven, dat nu voor hem openlag. Onder die overpeinzingen brandde het vuur. Was er nog iets anders waard om voor te leven? Hij moest dit bevel volgen: 'En kom, volg Mij' (Matth. 19:21).

Wij kunnen niet aannemen, dat Petrus al dadelijk de liefdedrang van zijn Meester deelde voor de zielen van anderen. Dat kwam pas later. Eerst was het hem genoeg, Hem te volgen, naar Zijn woorden te luisteren, Zijn metgezel en helper te worden. Maar het zal toch niet heel lang geduurd hebben, voor hij en zijn vrienden zo doortrokken werden van deze vurige liefde tot de zielen, dat het de leidende gedachte van hun bestaan werd.

Zo zal het ook met ons zijn. Als wij met Christus wandelen, door de Heilige Geest geleid, zullen wij Zijn voetstappen ook hierin drukken. Wij zullen verlangen om Hem geëerd en geliefd te zien. Wij willen Hem het zwoegen van de ziel in Zijn dienst tonen. Wij zullen ons vereenzelvigen met Zijn belangen zonder een achterwaartse blik op onszelf. De Heilige Geest zal het vonkje tot een vuur aanwakkeren en ons leven zal doorgebracht worden als dat van Petrus, die door zijn liefde tot Christus bevoegd geacht werd, Zijn schapen en lammeren te weiden en te hoeden (zie Joh. 21:15:17).

Laten wij bidden, dat wij deelgenoten van Christus mogen worden in Zijn grote liefde tot de mensen! Laat het onze begeerte zijn, te branden van liefde en ijver voor de zaak van Jezus Christus!

## De eerste lessen

Het is van het grootste belang, de allereerste lessen na te gaan, waarmee de Heer begon om Petrus en zijn vrienden voor te bereiden op hun levenstaak. Ieder, die dit begeert en tot taak krijgt, om zielen nader tot God te brengen, moet eerst in de laagste klassen zitten van de school van de Meester.

### *De eerste les is: gemeenschap met Hem moet noodzakelijk tot een geestelijk conflict leiden*

Op één van de eerste sabbatten, nadat de discipelen het besluit genomen hadden om de Heer Jezus te volgen, ging Hij met hen naar de gewone Joodse godsdienstoefening in de synagoge. Toen de gebruikelijke handelingen verricht waren, werd Hij uitgenodigd om de aanwezigen toe te spreken. De woorden vol geest en leven, die Hij tot hen richtte, vervulden hen met verwondering en zij merkten tevens het contrast tussen Zijn toespraak en de wettische uiteenzettingen van de schriftgeleerden. Het was een even groot verschil als tussen een sprankelende waterval en een stilstaande poel water. 'Hij leerde hen, als Iemand die gezag heeft (Mark. 1:22). Hun hart en geweten gaven er weerklank op als op een echo.

Plotseling werd de stilte van de intens luisterende menigte verbroken door een roepende stem. Het leek alsof een gevangen, onwillige ziel zich uitsprak door een vreemde, weerspannige geest. 'Wat hebben wij met u te doen, Jezus Nazaréner? ... Ik ken U wie U bent' (Mark. 1:24). De onreine geest of demon had misschien het lichaam van deze man jarenlang bezeten, zonder dat zij, die hem het naast waren, het wisten. Maar de tegenwoordigheid van de Goddelijke Heiligheid, hoewel bedekt door de sluier van Zijn menselijk lichaam, drong hem tot een onwillekeurige uitbarsting, die niet meer te stuiten was. Een ontstoken oog veroorzaakt geen erge pijn, zolang het voor het daglicht wordt bedekt, maar stel het eens bloot aan het directe zonlicht en de pijn is niet te dragen. Wat zal eens de onreine ziel doen, als zij plotseling wordt geplaatst in de andere wereld voor een glorie, waarvoor zelfs de serafs hun aangezicht bedekken met hun vleugels (zie Jes. 6:2)!

De verwarring, die deze stem uit de afgrond veroorzaakte, was ontzettend. De man was tot dit ogenblik misschien gehouden voor een gerespecteerd lid van de maatschappij. Misschien had niemand het tweeslachtige van zijn natuur opgemerkt. Maar Petrus moet plotseling begrepen hebben, dat zijn Meester, geheel vervuld door de Geest van God, het gehele rijk van de boze geesten, die de Heer Jezus later beschrijft als de poorten van de hades (zie Matth. 16:18) of de onderwereld, moest ontsluiten en tot verzet prikkelen. De strijd, waartoe Hij zich aangordde, was 'niet tegen vlees en bloed, maar tegen de overheden, tegen de machten, tegen de wereldbeheersers van deze duisternis, tegen de geestelijke [machten] van de boosheid in de hemelse gewesten' (Ef. 6:12). Wat een verlichting, te weten dat de Heer ook opgewassen was tegen deze onvoorziene ontmoeting. Toen Hij de onreine

geest beval, zich stil te houden en uit te gaan van deze gekwelde man, kon hij niet anders dan gehoorzamen, hoewel hij zijn slachtoffer deed stuip trekken en schreeuwen met een niet meer menselijke stem. De discipelen deelden in de algemene verbazing, maar zij zagen ook duidelijk – en de Heer was daar blij om – de noodzakelijkheid van een nieuwe geestelijke uitrusting. Hun wapens moesten geestelijk zijn en niet vleeselijk, anders zouden zij nooit bij machte zijn het bolwerk van satan af te breken, zijn gevangenen te verlossen.

Deze gebeurtenis in de synagoge gaf Petrus stof tot vele en diepe gedachten. Hij zag nu plotseling dat er een uitgebreide onderwereld was, bevolkt met onreine geesten, die eeuwig verblijven in de zwartste duisternis. Hij begreep ook, dat zij in machtige beroering zouden komen, zodra er een poging ondernomen zou worden om hun slachtoffer te verlossen; dat zij van een vroegere ervaring de Heer al kenden in een toestand die alleen bij God en hen bekend was; dat zij gedrongen waren, te getuigen van Zijn heiligheid; dat zij wisten dat Hij hen vernietigen zou, als het uur daarvoor was aangebroken; dat, hoe ze er ook tegen streden, zij Zijn macht niet konden weerstaan; en dat hun enige vreugde daarin bestond, mensen te misleiden en te kwellen. Het viel Petrus niet zwaar, om de uitwerking van de reinheid van Heer op hen te verstaan. Had hij zelf niet enige tijd daarvoor uitgeroepen: ‘Ga uit van mij, Heer, want ik ben een zondig mens’ (Luk. 5:8)? Maar al zijn vrees was geweken, nadat hij zijn wil ertoe gebracht had, Christus’ gezag te gehoorzamen. De tegenwoordigheid van de Heer Jezus betekende nu voor hem en zijn broeders onuitsprekelijke vreugde en volle heerlijkheid. Hij werd op deze manier voorbereid om eenmaal zijn Meester te horen zeggen: ‘Geneest zieken, [wekt doden op], reinigt melaatsen, drijft boze geesten uit. Zie Ik geef u de macht om op slangen en schorpioenen te treden en over alle kracht van de vijand, en geen ding zal u enigszins schaden’ (Matth. 10:8 en Luk. 10:19).

### *De tweede les: vriendelijkheid in de dienst des Heeren betrachten*

Petrus was sterk, krachtig en geweldig. Zijn stem moet wel luid en zijn gang zwaar geweest zijn. Maar zijn greep was niet teer genoeg, om een gebroken riet weer op te richten. Veel, heel veel tucht en lering heeft hij nog nodig voor hij barmhartigheid, medelijden en genade kon prediken, zoals hij in zijn brieven doet. Hij moest eerst zelf ondervinden, dat de Heer goedertieren is, en dan zelf bekleed worden met de zachtmoedige en stille geest, die kostbaar is voor God (zie 1 Petr. 2:3 en 3:4).

In zijn eigen huis werd Petrus hierin voor het eerst onderwezen.

Na het machtige schouwspel, dat zich in de synagoge had afgespeeld, ging de Heer op verzoek van Petrus en Andréas mee naar hun gezamenlijke woning. Ook Jakobus en Johannes waren uitgenodigd. Waarschijnlijk was hier vroeger al eens over gesproken en waren de vrouwen van het huis druk bezig met de voorbereiding, om de gasten te ontvangen. Toen zij het huis naderden, stond Petrus’ vrouw zeker al op de uitkijk; zij nam haar man terzijde en fluisterde hem snel in, dat haar moeder bevangen was door een zware koorts (zie Luk. 4:38). Zij lag uitgestrekt op een rustbank in de binnenkamer. Naar het uiterlijk te oordelen was het een ongelukkige

omstandigheid, juist nu op deze dag! Maar ongelukkige omstandigheden kunnen door Christus tot stralende herinneringen worden. 'Terstond spraken zij met Hem over haar' (Mark. 1:30) of zoals het bij Lukas staat 'Zij vroegen Hem voor haar' (Luk. 4:38b). Maar naast hun verwondering over haar ogenblikkelijk herstel, zodat zij de gasten kon dienen, letten zij op de tederheid, waarmee de Meester haar aanraakte, haar bij de hand vatte en ophief. Petrus kon nu nog niet weten, dat hij later hetzelfde zou doen bij een kreupele aan de deur van de tempel (zie. Hand. 3:7) en bij de geliefde Dorkas te Joppe (zie Hand. 9:41).

De wereld heeft zowel tederheid als kracht nodig. Eigenlijk is kracht nooit volmaakt, als er niet een zekere tederheid in besloten ligt. Beschikt men over beide, dan pas kan men het ontstoken oog van de blinde, het dorre vlees van de melaatse en de brandend hete hand van de koortsige vrouw aanraken. Er zijn levens verwoest, huizen verwoest en stralende verwachtingen teniet gedaan door gebrek aan tederheid. Het kind, dat zich tot de Heer Jezus wendt als tot de goede Herder en de liefdevolle Heiland, heeft de juiste woorden gevonden. De Heer Jezus 'zal de lammetjes in Zijn armen bijeenbrengen en in Zijn schoot dragen; de zogenden zal Hij zachtjes leiden.' (Jes. 40:11). Rotsmannen moeten dus tederheid combineren met hun kracht!

### *De derde les: een blik in de smarten van de wereld*

Dit had al geruime tijd zwaar gewogen op het hart van de Meester, en was een voortdurende aanmoediging om Zijn reddende macht te tonen. Niets anders kon Zijn discipelen en vooral Petrus krachtig maken tegen alle nog komende teleurstellingen en beproevingen. Daarom was het zo beschikt, dat van alle huizen in deze stad de kwalen zouden worden blootgelegd, opdat barmhartigheid bij de discipelen gewekt mocht worden door een blik op alle ellende, die gevonden wordt in een stad, al ligt die in een mooie en welvarende landstreek. Tegen zonsondergang verzamelden zich alle zieken en bezetenen met hun bezorgde vrienden in de straat waar Petrus woonde. Hij kon niet geloven, dat er zo'n grote menigte van zieken zo dicht bij zijn woonplaats verblijf hield. Na dit hartbrekende schouwspel was het echter makkelijker de diepe smarten van de wereld te peilen. De sluier, die voor de ogen is getrokken, omdat het leven anders ondragelijk zou zijn, werd voor een ogenblik weggetrokken op deze sabbatsavond, terwijl de sterren aan de hemel verschenen om op dit droevig schouwspel neer te zien.

De wereld is niet altijd en overal slecht en droevig. Liefde, gezondheid, familiegeluk, kindergelach, de heerlijkheid van te leven, dit alles moet op de juiste waarde geschat worden. Maar achter deuren en ramen huist ook ziekte en pijn en wij moeten het weten, dat wij met onze Heer en Zijn dienaren mogen zuchten, als wij opzien en zeggen: 'Effatha!, dat is: wordt geopend!' (Mark. 7:34).

In de dagen van Esther mocht iemand in zak en as de poort van het Perzische hof niet binnengaan. Aan zo'n bevel doen veel groten der aarde verkeerd. Zij weigeren smart en lijden te leren kennen, die immers ontevredenheid en oproer kunnen veroorzaken. Ze dulden geen melaatsen in de straten, waar hun wagen voorbijtrekt.

“Zingt met blijde gezangen!” roepen zij, “laat de cimbalen weerklinken, danst en laat de vreugde alom heersen, voor ons het ongestoorde feest”.

Hoe anders was het met de Heiland! Of het nu een enkele of een groep melaatsen betrof, Hij werd diep bewogen door de nood van de mensen. Toen de Heer Jezus de schare zag, zo lezen wij, ‘werd hij met ontferming over hen bewogen, omdat zij afgemat en verstrooid waren’ (Matth. 9:36).

De Grootste onder hen, die gedurende alle eeuwen zich met het werk, zielen tot God te brengen, hebben beziggehouden, heeft bekend, dat Hij nacht en dag ijverde voor verlorenen en gewillig was, voor hen het oordeel te dragen. Een glad stuk ijs kan zonnestralen weerkaatsen, maar een koud hart kan God niet gebruiken. Degene die veel liefheeft, predikt het best. De peilschaal in de Nijl geeft de stijging aan van de rivier over de dorstige vlakten van Egypte en daaruit kan een rijke of een mislukte oogst voorspeld worden. Als wij tevreden zijn met arbeid zonder vrucht, mogen wij die ook niet verwachten. Maar als onze ziel schreeuwt van hevig verlangen, of als wij uitroepen met Rachel: ‘Geef mij kinderen, en zo niet, dan sterf ik.’, (Gen. 30:1b) zal het antwoord niet uitblijven. ‘Welgelukzalig zij, die hongeren en dorsten ..., want zij zullen verzadigd worden’ (Matth. 5:6). Geef ons Uw tranen, Christus, als wij onze stad aanschouwen. ‘Och, was mijn hoofd maar water en mijn oog een bron van tranen, ik zou dag en nacht wenen over de gesneuvelden bij de dochter van mijn volk.’ (Jer. 9:1).

#### *De vierde les: de bron zoeken waaruit deze macht ontspringt*

In de vroege ochtend zocht men naar de geëerde en geliefde Gast, maar de kamer was leeg. Tevergeefs doorzocht men het huis. Waar was Hij? Misschien heeft een visser, die bij het aanbreken van de dag, na een nacht op het water, naar huis ging, hun meegedeeld, dat Hij het pad had ingeslagen, dat naar de stille heuvels achter de stad leidde. Op een helling wat verderaf, kon waarschijnlijk een herder, die zijn kudde naar de bergweiden wilde brengen, hun een beschutte plaats aanwijzen op de heuvel, waar deze angstig zoekende mensen de geknielde gestalte van de Meester konden aanschouwen. Hij was lang voor zonsopgang uitgegaan, om in de eenzaamheid te bidden.

De Heer Jezus kon duivelen uitwerpen en zieken genezen, maar – menselijkerwijs gesproken – was Hij Zich bewust, dat er ook kracht van Hem uitging. ‘Jezus was zich terstond bewust van de kracht die van Hem uitgegaan was...’ (Mark. 5:30). Zijn menselijke natuur vroeg om weer “opgeladen” te worden.

Petrus en zijn metgezellen zijn meermalen van een dergelijk schouwspel getuige geweest, totdat op een keer, toen Hij Zijn gebed beëindigd had, één van hen zei: ‘Heer, leer ons bidden’ (Luk. 11:1).

Petrus vergat deze gewoonte van de Meester nooit en besloot deze gezegende voetstappen te volgen. Pinksteren kwam tot hem en de anderen terwijl zij eendrachtig bijeen waren in gebed. Het Sanhedrin kon hier niets doen, omdat de gehele vergadering als één man de stem tot God verhief. Gebed opende Petrus’ gevangenis in de nacht voor de terechtstelling (zie Hand. 5:19). Het visioen van

het heil dat ook voor de heidenen te verkrijgen was, werd hem geschonken toen hij bad op het dak van het huis van Simon, de leerlooier (zie Hand. 10:9-16). Broeders en zusters, laten wij toch niet ophouden te bidden! John Wesley leerde zijn helpers, dat hun voornaamste bezigheid is, zielen tot God te brengen; dat alleen door onvermoeide arbeid en volharding zij vrij kunnen uitgaan ten opzichte van de gehele mensheid en hij eindigt met de woorden: "Waarom zijn wij niet heiliger? Waarom leven wij niet meer voor de eeuwigheid en wandelen we niet de hele dag met God? Staan wij 's morgens vroeg op, om enige ogenblikken alleen met God in gebed door te brengen? Buigen wij iedere avond onze knieën, om op het einde van onze dag bij God te zijn? Laat ons toch onze roeping vervullen!".



## De volgende lessen

De krachten in de natuur wachten op een ieder, die verstandig en nederig genoeg is om ze te bestuderen, aan hun wetten te gehoorzamen en ze dan te gebruiken. Het verschil tussen de beschaafde en de natuurvolken bestaat voor een groot deel hierin, dat de eersten geleerd hebben gebruik te maken van de krachten, die zich schuil houden in stromend water, wind, stroom, elektriciteit en ether, terwijl de laatsten zich geheel verlaten op eigen vlugge en gespierde lichaamskracht. Het mechanisme is slechts een sluw vernuft, waarmee wij proberen de natuurwetten te gehoorzamen, met het onvermijdelijk resultaat, dat de kracht, die erachter schuilt, aan onze wensen gehoor geeft. Er is hierin geen aanzien des persoons. Wie je ook bent, rijk of arm, eenvoudig of geleerd, de zoon van een arme, of iemand voortgekomen uit een koninklijk geslacht, wanneer men samenwerking verlangt met de natuur, kan men die bemachtigen, indien men genegen is de tol der gehoorzaamheid te betalen aan haar onverbiddelijke voorwaarden. (Opmerking hierbij: ik vraag me af waar dit bovenstaande op slaat...)Dit geldt ook voor de Goddelijke Geest. Deze is bereid om te werken in een ieder, die getrouw aan Zijn voorwaarden wil voldoen. De armen, de zwakken, de verachten, zij, die niets in de wereld betekenen kunnen de grote uitingen van de Goddelijke kracht even gelijk genieten als de beschaafden en begaafden. Een waterval kan een kleine houtzaagmolen, maar ook een grote fabriek aandrijven. Zelfs kunnen de eenvoudigen en kinderlijken misschien nog wel het verst hierin komen, omdat zij het nederigst zijn en het geringst over zichzelf denken. 'Welgelukzalig gij, armen, want voor u is het koninkrijk Gods' (zie Luk. 6:20). Het is daarom zeer noodzakelijk, niet alleen voor de apostelen, maar zeker ook voor ons, de voorwaarden te leren kennen, waarop de kracht van de Geest tot uiting komt. Zij worden duidelijk uiteengezet in de drievoudige verzoeking, die de Heer moest doormaken, toen Hij Zijn roeping aanvaardde. Laten wij de volgorde van Lukas nemen (zie Luk. 4:1-13).

Ten eerste worden wij met Goddelijke kracht toegerust om er gebruik van te maken ten dienste van anderen en moeten wij weigeren deze kracht te gebruiken voor zelfzuchtige doeleinden. God Zelf zal in onze noden voorzien.

Ten tweede wordt Goddelijke kracht niet verkregen door tegenstand of kracht van wapens, maar door dienen, opoffering en lijden tot de dood toe.

Ten derde wordt de Goddelijke kracht gewaarborgd, als die nodig is om anderen te zegenen en te helpen, maar nooit voor ijdele roem of uiterlijk vertoon.

Het vastleggen van deze beginselen mag iets verschillend zijn van vorm, de kern ervan blijft even onveranderlijk als de wet van de beweging van Newton.

Dat Petrus, de man van geweldige kracht en energie, deze kracht leerde kennen, was zeer noodzakelijk, omdat hij in later jaren met grote wilskracht getuigen moest van zijn Heer en Meester. Door Goddelijke voorzienigheid zijn deze grondgedachten, in

ervaringen samengevat, ons door de vier evangelisten, maar wel zeer bijzonder door Johannes in zijn zesde hoofdstuk naverteld.

### *Voogdijschap over anderen is gegrond op zelfverloochening*

Op de bestemde tijd en de aangewezen plaats verzamelden de discipelen zich weer om hun Meester, nadat Hij hen twee aan twee uitgezonden had (zie Mark. 6:7). Ze deelden Hem mee, wat zij gedaan en geleerd hadden. Zij verlangden ernaar, die ervaringen te vertellen, leiding te krijgen bij hun moeilijkheden en ook de anderen deelgenoot te maken van hun vreugden. Bijna onmiddellijk na hun terugkomst bij de Heer, bereikte hen het bericht, dat Johannes de Doper, die ze allemaal kenden en liefhadden, op bevel van de koning verraderlijk was omgebracht in de kerker van het kasteel Machera, op de grens van de woestijn. Dit gerucht werd bevestigd door de discipelen van Johannes de Doper, die, na de droevige waarheid vernomen te hebben, met gevaar voor eigen leven om het stoffelijk overschot van hun geliefde meester gevraagd hadden, om dat te begraven. Dit alles kwamen zij de Heer Jezus nu vertellen. Het was duidelijk dat er een vloed van tegenstand opkwam tegen "de nieuwe beweging". Wijsheid gebood een tijdelijk terugtrekken naar de achtergrond en droefheid dreef aan tot eenzame afzondering. De hele horizon leek plotseling verduisterd. En de Heer Jezus zei: 'Komt gij naar een woeste plaats [met Mij] alleen en rust een weinig. Want er waren velen die kwamen en gingen; en zij hadden zelfs geen tijd om te eten' (Mark. 6:31).

Toen gingen zij in de boot en zetten koers naar de noordoosthoek van het meer, waar de kust zacht hellend opliep, naar een grote grasvlakte overging in een eikenbos. In de wijde uitgestrektheid van deze afgezonderde plaats waren vele mooie plekjes, waar vermoeide hoofden en droevige harten zich konden herstellen. Het volk had echter de richting, die de boot opging, gadeslagen en zij haastten zich om de punt van het meer heen en wachtten hen daar op. Zij maakten op de Heer Jezus de indruk van een kudde arme schapen en deden zo een rechtstreeks beroep op het hart van de Goede Herder.

Onmiddellijk onderdrukte de Heer alle andere overleggingen bij het zien van de grote nood van de meer dan tienduizend mensen. 'Hij werd met ontferming over hen bewogen en genas hun zieken' (Matth. 14:14), 'en Hij begon hen vele dingen te leren' (Mark. 6:34b). Maar het allerwonderlijkste gebeurde pas aan het eind van die dag. Met vijf gerstebroden en twee visjes, die Petrus' broer Andréas had ontdekt in het mandje van een jongen, die ze met grote trots en liefde had afgestaan, en wiens geloof de Heer de gelegenheid verschafte om velen te dienen, heeft de Heer Jezus de grote menigte gespijzigd. 'En zij aten allen en werden verzadigd. En zij namen de brokken op, twaalf korven vol en ook van de vissen' (Mark. 6:42-43). Petrus en de andere discipelen moeten wel verbluft hebben gestaan bij deze ervaring. Zij konden het nooit weer vergeten. Dikwijls in later dagen, toen hun eenvoudig verhaal en hun vurige oproep meewerkten om duizenden te bekeren, kwamen zij weer terug op dit grote wonder. Op dit ogenblik echter stelde het hun de tegenstelling voor ogen tussen de armoede van hun Meester en Zijn overgrote mildheid.. Hij had hun

gezegd, niets op hun reis mee te nemen dan slechts een staf (zie Mark. 6:8). Wat had een reistas voor nut, als er niets was om erin te doen? Zij hadden gehoord, waarschijnlijk van Zijn eigen lippen, van Zijn vasten gedurende veertig dagen, toen Hij verzocht werd, Zijn macht te tonen om stenen in brood te veranderen. Hij had dus zelfs de macht om brood te maken! Waarom gebruikte Hij die macht dan niet voor Zijn eigen behoefte? Waarom had Hij hun niet telkens weer feestmalen voorgezet? Waarom zocht Hij eens in de vroege morgen aan een vijgenboom langs de weg naar een vroege vrucht (zie Mark. 11:13)?

Het leek een vreemde paradox, die toch een levende waarheid bevatte. God zal niemand Zijn macht toevertrouwen, die er gebruik van wil maken tot voldoening van eigen begeerten. Wij worden beproefd in de woestijn door eenzame uren, door lange onthouding van de dingen, waar anderen naar jagen en van genieten. Alleen wanneer wij deze proef goed doorstaan hebben, zal God ons toestaan, het volle gebruik van die macht te maken tot heil en verrijking van anderen. Dat is de reden van die woestijnervaringen, die ons verbijsteren en terneerdrukken. Is God dan vertoornd op ons? Houdt Hij in Zijn toorn Zijn tedere gunsten voor ons verborgen? Nee! Waarom dan deze woestijn? Hij beproeft u voor Hij de volheid van Zijn macht aan u toevertrouwt. Maar engelen zullen u verzorgen aan het einde van uw veertig dagen (vergelijk Matth. 4:11).

### *Leiderschap berust op zelfverloochening*

Na deze spijziging werd de menigte bewogen door een plotselinge begeerte om de Heer Jezus tot hun leider te maken in een oproer tegen de Romeinse overheersers. Hier was iemand groter dan Judas Makkabeüs<sup>2</sup>. Deze beweging zou zeker gestuwd worden door mannen, die alleen een aards koninkrijk zochten. Zij hadden gewacht op dit uur en hoopten Christus ertoe te dwingen. Maar Hij wilde er niets van weten. Dit vraagstuk was beslist in de woestijn, toen de duivel Hem de koninkrijken van de wereld en hun heerlijkheid had aangeboden. In dat aanbod, zoals de Heer later zei in Zijn onderhoud met Pilatus, was een aanduiding op geweld, dat dan nodig zou zijn (zie Joh. 18:36). Hij wist maar al te goed, dat de koninkrijken van deze wereld nooit de Zijne zouden worden door wapengeweld, maar door de losprijs van het kruis, het lijden en de dood op Golgotha en door Zijn verschijning in heerlijkheid daarna. Daarom zei Hij eerst tot Zijn discipelen dat ze in de boot moesten gaan en van de oever af moesten steken, terwijl Hij de schare wegzond met een gezag, waartegen zij niets in te brengen hadden. Toen trok Hij Zich op een eenzame berg terug en besloot, om de volgende dag in Zijn spreken duidelijk te doen uitkomen, dat alle aanspraken op een werelds koninkrijk voor Zijn kruislijden werden afgewezen.

Welk een grote bedoeling ligt er voor ons allen opgesloten in deze les! Het is niet door de greep van de wereldse arm, noch door geweld, noch door wapens en ruiters,

---

<sup>2</sup> Noot bewerker: Judas Makkabeüs was één van de leiders van de Joodse opstand tegen de Seleucidische overheersing van 167-160 voor Christus. Hij wordt gezien als één van de grootste oorlogshelden onder de Joden.

noch door een gewapende macht, staalgekleetter en de overwinning op het slagveld, dat de Gemeente haar zege moet bevechten; maar door de dienst, zoals bijvoorbeeld de Hernhutters aan melaatsen bewijzen; door lijden, als van de martelaren door alle eeuwen heen en ook in onze dagen; door het offeren van bloed en tranen. Alleen op deze wijze breidt zich het Koninkrijk Gods uit en wordt de wil van de Vader gedaan.

***Goddelijke macht moet nooit gebruikt worden tot ijdele eer of openlijk vertoon***

God zegt: 'Mijn eer zal Ik aan geen ander geven' (Jes. 42:8). '...opdat geen vlees zou roemen voor God' (1 Kor. 1:29b). Sommigen veronderstellen dat de Heer met Zijn discipelen had afgesproken, om Hem te ontmoeten aan bekend punt aan de kust, en dat dit hen zo hard deed roeien, toen de storm opstak over het meer. Het kan zijn. Maar veel doet het er niet toe. Het is voldoende te weten, dat Hij ze zag worstelen. En dat Hij omstreeks de vierde nachtwoak, dus toen de grijze schemer begon te lichten over de woelige golven, tot hen kwam, 'wandelen op de zee' (Mark. 6:48). Hij gebruikt het water nu als een weg om tot hen te naderen. Het is dikwijls in het leven zo, dat er stormen worden losgelaten om ons te bedreigen, opdat wij iets zouden leren over Zijn wonderbaarlijke wijze van doen. Als wij een richting volgen, die ons door Zijn vinger duidelijk is aangegeven, wijzen de moeilijkheden, die wij ontmoeten ons er niet op, dat wij een verkeerde weg zijn ingeslagen, maar leren zij ons, dat Hij ons de een of andere nieuwe ontdekking van Zichzelf wil geven. Wij kunnen onze Heer absoluut vertrouwen. Wij weten dat Hij alle gevolgen, die voortvloeien uit een letterlijk nakomen van Zijn wil, op Zich wil nemen. Maar Petrus werd gegrepen door de geest van avontuur. Hij kon niet rustig blijven zitten, zoals de anderen, totdat de Heer de boot bereikt zou hebben. Anderen konden zich daarmee misschien tevreden stellen. Petrus echter voelde, dat deze gelegenheid ook iets van hem vroeg: een machtige uiting van liefde en geloof, een uitblinkende daad van moed. Er was iets van ijdele eer in, waarvan hijzelf misschien onkundig was, hoewel de Meester het direct opmerkte. Als Petrus vraagt, om bevolen te worden tot Hem te komen op het water, vraagt de Heer hem eenvoudig om uit de boot te stappen. Hij kwam, maar zijn geloof was niet volmaakt en hij begon te zinken. In het zware uur van de verzoeking was aan de Heer voorgesteld, om Zichzelf van de tinne van de tempel af te werpen in de diepte van het dal, de lucht betredend, zoals Petrus nu het water wilde bewandelen. De verleider had eraan toegevoegd, dat er wel engelen zouden komen om Hem op handen te dragen, zodat Hij met majesteit kon afdalen en de vlakke beneden ongedeed zou bereiken (zie Luk. 4:9-11). Hij weigerde dat te doen, omdat Zijn Vader het Hem niet bevolen had. Maar er kwam een later tijdstip, toen Hij van de Vader het bevel kreeg, Zijn leven af te leggen, de geest te geven en af te dalen in de donkere vallei des doods. Zodra Hij wist, dat dit Zijn plicht was, heeft Hij geen ogenblik gearzeld; 'Hij ... is gehoorzaam geworden tot de dood, ja, tot de dood van het kruis' (Fil. 2:8b).

Er zou een tijd komen, lang daarna, dat een duidelijk bevel tot Petrus zou komen, om uit de boot van de gewone levenservaringen te stappen op de stormachtige golven van vervolging en martelaarschap; maar die ure was nu nog niet gekomen. Hij was

er nu nog niet rijp voor; ook later nog niet in de voorhof van Kajafas. Zijn beweegredenen die nu nog vol ijdele eer en zelfoverschatting waren, moesten worden gezuiverd en gelouterd. Dan zou het niet eens nodig zijn om een bevel af te wachten, omdat zijn plicht zeer duidelijk zou zijn.

Hij begon te zinken. Hoewel hij een beproefd zwemmer was, deed hij nu geen poging, zich op die manier boven water te houden, maar schreeuwde om hulp. Ogenblikkelijk strekte de Heer Zijn hand uit, greep hem en samen gingen zij in de boot. Geen verwijt kwam over de wijze en vriendelijke lippen, dan alleen een vragend 'Waarom hebt gij gewankeld?' (Matth. 14:31b).

Eén van de redenen van Petrus' mislukking was, dat hij meer lette op de hevigheid van de elementen dan op het aangezicht en de tegenwoordigheid van de Heer. Maar de hoofdreden was wel, dat zijn geloof niet volmaakt was; daar was een leemte in. De geringste aanwezigheid van zelfverblindings ontzenuwt een geloofsdaad.

Wanneer u zich niet kunt toevertrouwen aan Gods beloften, die "ja en amen" zijn in Christus, wees er dan van verzekerd, dat de één of andere stap die u doen wilt, en waarvan u denkt, dat die goed is, u de verkeerde kant uit zal brengen, omdat, bijna onbewust, het element van trots, ijdele eer en zelfzucht uw zielenleven doet ontaarden. Probeer ervan los te komen door u zonder ophouden over te geven aan het kruis. Kruisig uw zielenleven, dat zo zwak is in het liefhebben en zo sterk in het begeren. Zeg met ingehouden adem, wat onze Heer zei in een dergelijk geval: 'Ga weg achter mij, satan; want gij bedenkt niet de dingen van God, maar de dingen van de mensen' (Mark. 8:33). Zo leerde ook Petrus deze les; en het was onder de indruk van dit uur, dat hij in later dagen schreef: 'Vernedert u dan onder de krachtige hand van God, opdat Hij u verhoort op Zijn tijd' (1 Petr. 5:6).

Laat ons gebed dan ook zijn: "O Heer, reinig de overleggingen van ons hart door de werking van Uw Geest, zodat wij U volmaakt mogen liefhebben en Uw heilige Naam mogen grootmaken!"

## Tot wie zullen wij heengaan?

Toen de scharen zich verstrooiden en heengingen, liep de Heer de vlakte over om de berg te beklimmen. De zon daalde in het westen en het gehele land lag in stille afwachting van de grote storm, die vlak daarna de bergen deed schudden en het water in het meer opzweepte. Wees deze storm niet op een nog grotere storm, die de volgende dag zou losbreken over de kleine groep mensen, die hun weg zochten door het kolkende water?

Het was een crisistijd. De Heer Jezus was omringd door een grote menigte, die alleen wilde leven van zijn milddadigheid en Hem wilde gebruiken om hun wilde hartstochten voor onafhankelijkheid en wraak te botvieren. Hij moest hen uit die dwaling helpen; anders zouden zij Zijn grote plan van de verlossing schipbreuk laten lijden en Hem een werktuig maken van de een of andere staatkundige partij.

Onmiddellijk moesten er stappen genomen worden om die beweging te stuiten. Dat kon geen dag langer wachten. Dadelijk, 's morgens al, zou Hij de geestelijke kant van Zijn Koninkrijk goed duidelijk maken, zodat Hij dit oplaaiende vuur meteen zou doven. Daartoe zocht Hij kracht in de gemeenschap met de Vader. Zijn zending was niet om spijs en drank te geven, maar gerechtigheid en vrede en blijdschap in de Heilige Geest. Hij begreep heel goed, dat dit veel zou kosten, maar er was geen andere weg.

De volgende morgen, aan de andere oever, was een herhaling van de opwinding van de vorige avond. Daarom trok de Heer zich terug in de synagoge en sprak daar de prachtige woorden die wij opgetekend vinden in Johannes 6.

Ons zijn ook overgeleverd de telkens terugkerende interrupties van zijn gehoor, die het belangwekkende van deze rede nog verhogen. In vers 41 lezen wij: 'De Joden dan morden over Hem'. In vers 52: 'De Joden dan streden onder elkaar'. In vers 60: 'Velen dan van Zijn discipelen, die dit hoorden, zeiden: Dit woord is hard, wie kan het aanhoren?'. In vers 66 lezen wij van velen, die Hem trouw hadden beloofd, dat zij teruggingen: '... en wandelden niet meer met Hem'. Eerst bij twee- en drietallen, dan bij groepjes, werd de menigte al kleiner en kleiner. Eerst de heethoofden, die een opstand wensten en verwachtten, daarna zij die hoopten op een tweede spijziging, daarna zij die verschrikt en geschokt waren door Zijn vraag, Zijn vlees te eten en Zijn bloed te drinken (zie Joh. 6:56). Tenslotte was de synagoge bijna geheel leeg, behalve nog de kleine groep discipelen. Toen keek Hij om Zich heen en wendde Zich tot hen met de vraag: 'Wilt gij ook niet weggaan?', waarop Petrus zonder aarzelen antwoordde: 'Heer, tot wie zullen wij heengaan? Gij hebt woorden van eeuwig leven. En wij hebben geloofd en erkend dat Gij zijt de Heilige van God' (Joh. 6:67-69).

### *Het dringende van deze vraag*

Tot wie zullen wij heengaan? De vraag dringt zich aan ons op, zoals aan Petrus. Hij wist wel iets van de vele erediensden van de Farizeeën, van de ontkennende

leerstellingen van de Sadduceeën, van de fantastische mythologie van de Grieken en het grove materialisme van de Romeinen. Misschien was er zelfs iets van de oosterse mystiek overgekomen tot de kusten van dit Meer, door het handeldrijven met India en China. Maar gaf één van deze godsdienstige of wijsgerige stelsels enige hulp of beschutting aan een wereld of een ziel, uitgeput door vermoeienis en beladen met zonde? Petrus wist wel, dat de ziel van de mens zich ergens heen moest wenden om levend water en afdoend voedsel te verkrijgen. In zijn ziel was de begeerte ontwaakt naar het eeuwige, oneindige, Goddelijke. Vroeger had hij daar niets van geweten, en dat vroeger leek zo lang geleden, voordat de stem van Johannes de Doper zijn klaroengeschal had doen horen en de sluimerende ziel had doen opschrikken. Maar nadat Petrus ontwaakt was tot de werkelijkheid van de geestelijke wereld, hadden de leerstellingen van vroeger hem niet meer kunnen voldoen. Hij voelde in zijn binnenste die machtige begeerte, waarvan de Psalmist zegt: 'Mijn hart en mijn lichaam roepen het uit tot de levende God' (Ps. 84:3b). Deze kreet – Petrus wist het door diepe ervaring – kon alleen beantwoord worden door zijn Heer. Tot wie anders kon hij heengaan?

Tot wie zullen wij heengaan in deze tijd van wereldverwarring? De mensen hebben immers elk systeem van menselijk bewind, elke fase van menselijke wijsbegeerte, elke bron van godsdienstverering geprobeerd. Velen zeggen: 'Wie zal ons het goede doen zien?' (Ps. 4:7). Men zegt, dat de zelfmoorden toenemen; dat onzedelijkheid en losheid van de huwelijksband erop wijzen, dat geloof, hoop en liefde verminderen. Wolken van geweld, vervolging en marteling komen aan de hemel op. Oude grenzen worden weggevaagd door een almaar groeiende vloed.

Tot wie zullen wij heengaan, als onze ziel plotseling ontwaakt om de Majesteit van Gods eeuwige tegenwoordigheid te ontdekken, die verborgen blijft achter de gloed van voorspoed, maar tevoorschijn komt in uren van eenzaamheid, somberheid, droefheid en verlies? Tot wie zullen wij heengaan in het licht van de grote, witte troon, als wij opeens merken, dat al het water van de zee ons hart en geweten niet rein kan maken, omdat de zonde er haar bezoedelende hand op legde?

Tot wie zullen wij heengaan, als één voor één de lichten waarop wij vertrouwen, uitdoven aan de hemel, en noch zon, noch sterren ons voor vele dagen en nachten meer voorlichten? Als er een storm opsteekt over onze ontredderde ziel, terwijl wij de branding horen op een onbekende kust?

Tot wie zullen wij heengaan bij het ouder worden, in de pijn van het ziekbed, in het uur van de dood, in de dag van de vergelding, bij de glans van heiligheid, waarvoor zelfs engelen het aangezicht bedekken, een reinheid, waarbij zelfs de hemelen niet zuiver geacht worden?

Petrus had alle reden om dit te vragen. Maar voor hemzelf en zijn medediscipelen was zijn vraag tevens een antwoord. Nee, buiten de Heer Jezus konden ze niet; nu niet en nooit!

*Wat kunnen wij voor Christus in de plaats stellen?*

De Heer Jezus wekt geheime verlangens in onze ziel. Wij ergeren ons en strubbelen tegen, de houding aannemend van een kind, dat plotseling wakker wordt, zich alleen ziet en in tranen uitbarst.

Zullen wij ons nu wenden tot de scepticus? Hij zal spotten met onze begeerten, alsof het fantasieën zijn van een verward brein; alsof men een hongerig man zou verzekeren, dat honger een dwaze fout is. Zullen wij gaan tot hen, die angstvallig hun godsdienstplichten vervullen? Zij zullen ons rit en gebruiken opdringen, die, hoewel vervuld van alles wat onze zin voor schoonheid voldoet, of onze eerbied voor het verleden streelt, toch niet in staat zijn, de begeerte van onze ziel naar de levende God te stillen. Zullen wij ons dan keren tot de oosterse godsdiensten? Hebben Confucius, Boeddha, Mohammed of de oude Veda's een balsem voor de ziel, die Christus heeft gezien als de eniggeboren Zoon van de levende God, en in Wie de Geest van Christus oneindige verlangens heeft gewekt naar een verzekerde vergiffenis, naar aanneming door God, naar witte en reine kleren, naar het teken van overwinning over ingeworteld bederf?

Probeer het langs iedere weg, hij eindigt altijd in wanhoop. Hij loopt uit in de klagende zee aan de voet van de klippen. U kunt het onafgebroken schuimen en kolken van de onbarmhartige branding waarnemen, maar het is en blijft nacht. Er is geen voldoening dan in Christus. 'De watervloed zegt; In mij is zij niet; en de zee zegt: bij mij is zij niet. Fijn goud kan niet in ruil voor haar gegeven worden, en haar prijs kan niet met zilver worden afgewogen. Zij is bedekt voor de ogen van alle levenden, en voor de vogels in de lucht is zij verborgen.' Job 28:14-15, 21).

( Opmerking hierbij: bovenstaande tekst verwijst naar de wijsheid en het inzicht ( zie Job 28:12), en niet naar de voldoening zoals de schrijver ons wil doen geloven. De tekst wordt hier dus door de schrijver uit zijn verband gerukt).

Maar de Heer Jezus zei: 'Ik prijs U, Vader, Heer van de hemel en van de aarde, dat Gij deze dingen voor wijzen en verstandigen verborgen hebt, en hebt ze aan kleine kinderen geopenbaard. Ja, Vader, want zo is het welbehaaglijk voor U geweest' (Luk. 10:21).

### *Het onvergankelijke oppergezag van de Heer Jezus*

Zijn leer, of Zijn woorden, zoals Petrus het uitdrukte (zie Hand. 5:32), gaan lijnrecht in tegen de neiging van de menselijke natuur. Zij stonden scherp tegenover de Joodse uitsluiting aan de ene kant en de heidense cultuur aan de andere kant. De Heer Jezus probeerde nooit aanhangers te winnen door Zijn eisen te verminderen. Hij gaf niet toe aan de begeerten of vooroordelen van Zijn toehoorders. Hoewel Zijn menselijke natuur uitging naar sympathie en geloof, stond Hij als een rots, onwrikbaar vasthoudend aan Zijn grootse doel. Wat was het resultaat? Napoleon drukte het eens zo uit: "Terwijl grote keizerrijken, door een menselijk genie gevestigd, verwoest werden, zijn er miljoenen in de dood gegaan voor Christus en zullen miljoenen het – en met liefde – weer doen".



***Hoewel Zelf geheel rein en heilig, houdt Hij Zich bezig met het ernstige vraagstuk van de zonde***

Zonde is de vreselijke werkelijkheid voor de ontwakende ziel. Zij drijft de fakir tot afschuwelijke zelfmartelingen. Zij heeft de aarde al eeuwen door bedekt met priesters en altaren. Zij heeft de meest heilige boeken van bittere beschuldiging afgedwongen. Zij is de stuwkracht geweest van godsdienstbewegingen, die de wereld beroerden. De mens heeft geprobeerd, die macht belachelijk te maken, en men sprak van "de kinderziekten van de ziel". Hij heeft geprobeerd haar te negeren of te onderdrukken. Hij heeft naar lapmiddelen gezocht. Alleen de Heer Jezus heeft de zonde teniet gedaan, aan de eis van het recht voldaan, en ook aan de barmhartigheid van God. Hij heeft door Zijn bloed, door Zijn leven te geven, het enige, afdoende antwoord gegeven op de vraag: "Kan God, Die de Liefde is, mij rechtvaardig vergeven?".

***Hoewel Hij mens was in Zijn vleeswording, is Hij het Brood des levens***

Brood geeft ons het voedsel, dat de korenhalmen door de invloed van de zon en de aarde, van regen en dauw, de inwerking van nacht en dag, verkrijgen. Evenzo brengt de Heer ons de rijkdom van de eeuwige en oneindige God. Hij doet dit door Zijn Woorden des levens en de levende tegenwoordigheid van Zijn Geest in onze harten, en geeft aan onze ontvankelijke geest dat eeuwige leven, dat bij de Vader was, voor de werelden waren, en dat door Petrus en de andere discipelen openbaar gemaakt en door hen tot de wereld is gebracht. Wij kennen de voedingswaarde van brood. Het is onze dagelijkse ervaring. Geen argumenten noch scheikundige proeven kunnen ons daarvan zekerder maken, dan wij nu al zijn door de dagelijkse praktijk. Zo is het ook met onze Heer. Wij weten en zijn verzekerd, omdat wij Hem hebben getast, geproefd en gesmaakt.

***Hoewel er een zeker mysterie schuilt in Zijn woorden, dat weer terugwijst op Zijn bovenaardse oorsprong, voert dat mysterie slechts redenen aan voor ons geloof***

Wij voelen ons aangetrokken, hoewel wij niet verstaan, omdat wij toch een zekere overeenstemming vinden in het mysterie in ons en het mysterie in Hem. (Wat wordt met deze zin bedoeld?)

Een Christus, Die wij absoluut konden meten, wegen en ontleden, zou voor ons geen Christus meer zijn. Wij zijn gevoelig voor onuitsprekelijke vreugde, onbegrijpelijke vrede, voor een liefde, die alle verstand te boven gaat. En wij vinden Hem zo altijd weer voor ons. De diepte van onze geest vindt weerklank in de diepte van de Zijne. Hij geeft ons voldoening; Hij geeft ons boven bidden en denken; Hij leidt ons altijd naar de frisse bronnen van levend water. Mijn hart, met zijn diepten en hoogten, met zijn te verzadigen begeerten, heeft meer dan voldoende gevonden in de Heer Jezus! Tot wie zullen wij anders heengaan dan tot Hem?

## **‘Ik zal u geven de sleutels van het Koninkrijk der hemelen’**

Matth. 16:13-20

De Heer Jezus had nu ruim tweeënhalf jaar met de discipelen verkeerdt. Omdat Hij er geen ruchtbaarheid aan wilde geven, hadden zij ook nooit enige zekerheid gekregen omtrent Zijn waardigheid. De Vorst had Zijn incognito nooit afgelegd. Het lag niet in Zijn bedoeling, om Zijn roem uit te bazuinen, maar om een leven te leiden, zoals nog nooit op aarde gezien was; zoals de evangelist, die meer dan enig ander doorgedrongen was tot de verborgen fontein, waaruit alle barmhartigheid en waarheid van de Heer voortvloeide, het uitdrukte: ‘In Hem was leven ... en wij hebben Zijn heerlijkheid aanschouwd’ (Joh. 1:4, 14).

Nu zouden er nog maar zes maanden volgen, waarin Hij hun kon leren en dan zou Hij van hen worden weggenomen. In dit korte tijdsbestek werd Zijn onderwijs veel intenser. Eerst was het nodig om vast te stellen, hoever zij nu gekomen waren en wat het resultaat was van wat ze gezien en ervaren hadden. Als zij, ondanks Zijn terughoudendheid, Zijn innerlijke heerlijkheid hadden ontdekt – ‘de heerlijkheid als van een eniggeborene van een vader’ (Joh. 1:14) – kon dit als basis dienen om verder op voort te bouwen. Maar als zij blind gebleven waren voor het beeld van God, dan zou het duidelijk zijn, dat zij niet aan Zijn roeping konden voldoen en dat Hij elders moest omzien naar herauten voor Zijn evangelie en grondleggers voor Zijn Gemeente.

Om deze zeer belangrijke vraag in rustige afzondering aan Zijn discipelen voor te kunnen leggen, reisde de Heer met hen naar de noordelijkste grens van Palestina, waar de Hermon, de voornaamste top van de Libanon, zijn machtige steenmassa’s verheft boven de sneeuwgrens, het landschap beschuttend tegen de noordenwind en tegelijkertijd de lucht verkoelend, zodat de dauw van de Hermon neerdaalde op de bergen van Sion. De Jordaan stort zich over van de hoogte bij de oude stad Banias, toen bekend onder de naam Cesaréa-Filippi, een samenvoeging van de namen van de keizer en de plaatselijk regerende viervorst. Hier vond de kleine groep mensen een onderkomen en wij kunnen ons misschien enigszins voorstellen, welk een gezegend onderhoud plaatsvond op deze vruchtbare berghellingen of op de open plekken tussen de oude ceders. Dit was een waardige omgeving voor het belangrijke onderhoud, dat meer dan enig ander van de gesprekken met de Heer het leven van de Christenen heeft beïnvloed.

### *De onderzoekende vraag van de Meester*

‘Wie zeggen de mensen, dat Ik, de Zoon des mensen, ben?’ (Matth. 16:13b). De antwoorden liepen uiteen. Algemeen werd aangenomen, dat Hij geen gewone sterveling was. Het volk voelde zelfs, dat hier een Goddelijk vuur onder de oppervlakte brandde. Maar hun oordeel was heel verschillend. Sommigen, met

Herodes aan het hoofd, geloofden niet zonder angst, dat Johannes de Doper was opgestaan uit zijn eenzaam graf bij het kasteel Machera (zie Mark. 6:14). Anderen zeiden, dat Elia, die ze naar de aanwijzing van Maleachi weer konden verwachten (zie Mal. 4:5), nu was gekomen. Weer anderen zagen een gelijkenis tussen de Heer Jezus en één van de oude profeten (zie Matth. 16:14). Waarschijnlijk was de Heer niet verbaasd over deze antwoorden. Het kwam er eigenlijk ook niet zo op aan, wat er werd gefluisterd als publieke opinie. Hij kende de mensen; en deze vraag was slechts als inleiding bedoeld op de tweede belangrijke vraag: 'Maar gij, wie zegt gij, dat Ik ben?' (Matth. 16:15).

Als wij nu naar de mens spraken, zouden wij zeggen: Zijn hart moet haast hebben stilgestaan in spanning om het antwoord. Het kwam direct zonder aarzelen van de lippen van Petrus, die altijd voor de anderen het woord voerde: 'Gij zijt de Christus, de Zoon van de levende God' (Matth. 16:16). Deze belijdenis was een combinatie van de hoop van de Jood op de Gezalfde, met de erkenning van de Heer als de eniggeboren Zoon van God. Het vervulde het hart van de Heer Jezus met vreugde. Aan de eenvoudige visser was het geheim onthuld, dat in de voorgaande eeuwen niet geopenbaard was aan de mensen, zoals het nu door de Geest aan de apostelen en profeten zou worden verklaard. 'Welgelukzalig zij gij, Simon, Bar-Jona, want vlees en bloed heeft u dat niet geopenbaard, maar mijn Vader Die in de hemelen is' (Matth. 16:17). Deze woorden kunnen ons vervullen met een vurig verlangen. O, als wij maar een sprankje hadden van deze geestelijke intuïtie, of iets van dat inzicht in het Goddelijke mysterie: te kennen, zoals wij gekend worden. Maar ziel, wees stil! 'Vertrouwelijk gaat de HEERE om met wie Hem vrezen' (Ps. 25:14). De Geest van de Vader spreekt nog tot het menselijk hart in zachte fluisteringen, zoals eens in de spelonk van Horeb. 'Er staat geschreven in de profeten: "En zij zullen allen door God geleerd zijn"' (Joh. 6:45). Ieder, die tot Christus komt, heeft gehoord van en is onderwezen door de Vader. Zelfs ontvangen wij de (verlichting)door de Geest van God, zodat wij de diepten van God mogen leren kennen (zie 1 Kor. 2:10).

### *Stichting van Zijn Gemeente*

Toen sprak de Heer voor het eerst van 'Mijn Gemeente' (Matth. 16:18). Let vooral op het bezittelijk voornaamwoord 'Mijn'. Tot nu toe bestond de Gemeente, ondeelbaar en verborgen, alleen in de raadskamer van de eeuwigheid. Het toekomstige, het belovende in 'zal Ik ... bouwen', maakt het duidelijk, dat, net zoals Eva uit Adam werd gebouwd terwijl hij sliep, zo ook de Gemeente gebouwd moest worden door de dood en het graf van Emmanuel. Zij zou Zijn bruid zijn, Zijn lichaam, Zijn vervulling, waardoor Hij de volmaakte glorie van Zijn Geest openbaar kon maken. Zijn Gemeente! Eeuwig heeft Christus haar liefgehad; door Zijn bloed heeft Hij haar verlost en door Zijn Geest en Woord haar gereinigd. Eens zal Hij haar voor Zich stellen als een glorierijke Gemeente, 'zonder vlek of rimpel of iets dergelijks' (Ef. 5:27). Zoals de goede dienstknecht en huisbewaarder Eliëzer Izaks bruid meebracht uit een veraf gelegen land (zie Gen. 24), zo voltooit de Heilige Geest de Gemeente in deze laatste dagen en bereidt haar voor, om eeuwig bij haar Heer te zijn.

De Gemeente is een afzonderlijk onderwerp van haat voor de duistere onderwereld van de gevallen geesten, die de Heer 'de poorten van de hades' (Matth. 16:18) noemt. Dit is de ongeziene wereld, het verblijf van de geesten. Het gaat hier om de onreine geesten, die de in duisternis van deze wereld – onder leiding van de vorst van de machten der lucht (?) – regeren, evenals in de harten van de zonen der ongehoorzaamheid (zie Ef. 2:2 en 6:12). De poort, naar oosters spraakgebruik, was de plaats voor rechtspraak, de zetel van gezag en macht. De Heer zag het lange proces, dat er gevoerd zou worden tegen Zijn Gemeente, al lang van tevoren. De strijd mag lang en hard wezen, maar de uitkomst is niet twijfelachtig... Het oor van een verschrikte wereld zal spoedig de stem horen van een grote menigte, die in de verte zal klinken als het geluid van golven, die in een zomernacht breken op de oever, maar naderbij gekomen zullen hun zegekreten duidelijk verstaanbaar worden, als zij achtereenvolgens uitroepen, dat de Gemeente zegevierend te voorschijn komt, en dat de bruiloft van het Lam nu is aangebroken en Zijn bruid zichzelf gereed maakt. Het geheim van de overwinning van de Gemeente over haar vijanden is de leer, waarop zij is gegrondvest. Kunnen wij het haast niet een feit noemen in plaats van een leer? Niet de persoonlijkheid van een impulsief, feilbaar mens, maar de Godheid van onze Heer, als de Zoon van de eeuwige, levende God? De twee Griekse woorden in het antwoord van de Heer laten geen twijfel bestaan over Zijn bedoeling. Petrus, Simons nieuwe naam, betekent in het Grieks, evenals Kefas in het Syrisch, een steen, een stuk rots, uit de rots uitgehouwen, terwijl Petra de naam is voor de rots zelf. De Heer maakt die onderscheiding zeer zorgvuldig. Als Hij Petrus tot fundament van Zijn Gemeente had willen bestemmen, dan had Hij moeten zeggen: "Gij zijt Petra, en op u zal Ik Mijn Gemeente bouwen". Maar Hij zei: "Gij zijt Petrus, een steen, een stuk van de rots, die onder de macht van Gods Geest heeft gesproken met kracht en overtuiging; maar op u kan Ik niet bouwen; voor de grondlegging van Mijn Gemeente moet Ik de rots zelf hebben, niet een fragment van de waarheid, maar de gehele waarheid, die u voor een ogenblik heeft beïnvloed. De waarheid van Mijn eeuwige band met de Vader, die is het enig mogelijke vaste fundament, waartegen de golven van de duivelse en menselijke haat tevergeefs zullen breken".

### *Het geven van sleutels*

Petrus krijgt geen opdracht om te bouwen, maar om te openen en te sluiten. Daarvoor ontvangt hij sleutels (zie Matth. 16:19). De Gemeente krijgt ook de macht om te binden en te ontbinden; om iemand aan banden te leggen en om iemand van banden te ontdoen (zie Matth. 18:18).

De sleutels ontving Petrus niet voor de Gemeente, maar voor het Koninkrijk der hemelen. Hij kreeg op aarde gezag om het Koninkrijk Gods open te stellen of te sluiten. Hij opende het voor Joden, Samaritanen en heidenen. Hij sloot het voor Simon, de tovenaars (zie Hand. 8:20-24).

De Gemeente – gebouwd door de Heer Zelf – ontving op aarde gezag tot toelating in haar midden of tot wegdoen uit haar midden; dus in zekere zin gezag tot openen en sluiten.

En aan Zijn discipelen gaf de Heer Jezus op de dag van de opstanding macht om iemands zonden te vergeven of te houden (zie Joh. 20:22-23). Dus ook de sleutelgedachte. De discipelen ontvingen de Heilige Geest als opstandingsleven. Door deze Geest nu hadden zij de macht om gevangenen te bevrijden of gevangen te houden. – Er is bijvoorbeeld een boetvaardige, gebrokene van hart, die denkt dat zijn zonden te groot zijn om vergeven te kunnen worden, zoals de vrouw in Lukas 7. Door de Geest kunnen wij de deur openen, waardoor hij kan binnentreden om vrede te ontvangen. We kunnen hem de verzekering geven van de vergeving van zijn zonden. – Of daar is iemand, die zichzelf schuldig acht aan de onvergeeflijke zonde van de lastering van de Heilige Geest, en wij kunnen hem de deur tot zielenrust openen door aan te tonen, dat mensen die de Geest lasteren, nooit bedroefd zijn over hun zonden; dat hij die lastering dus niet bedreven kan hebben. – Of we kunnen een ander, die vroom spreekt, maar blijkbaar zijn geweten heeft dicht geschroefd, afwijzen en voor hem als het ware de deur sluiten tot het heil, dat alleen in Christus is. – De Heer wil de Zijnen, door Zijn Geest bestuurd, de macht tot onderscheiding geven om te kunnen getuigen, dat iemand werkelijk in vrijheid kan gaan – de gevangenisdeuren losgesprongen, net als eens bij Petrus door een engel – of in gebondenheid moet blijven.

Welk een voorrecht om zo gebruikt te worden in de dienst van de Meester, geleid door Zijn Geest!

Ga dan de wereld door, gevangenisdeuren ontsluitend, zware lasten opheffend, licht ontstekend. En breng vreugde en vrede aan de verdrukten. Sluit ook de deuren, die toegang geven tot de donkere poelen van wanhoop. Open die, die voeren naar de zonsopgang. Dit is werk, waarom de engelen u zouden kunnen benijden.

De ridders van de Ronde Tafel van koning Arthur reden door de woeste streken van het koninkrijk, om het verkeerde recht te maken en de verdrukten te helpen. Geen dag zonder een ridderlijke daad.

Wij worden opgeroepen tot een dergelijke taak. Laten wij niet achterblijven, zodat wij het visioen zouden missen van de heilige graal. Wij bezitten immers het zwaard van de Geest en de macht om gevangenen los te laten. Ook wij mogen een teug drinken uit de heilige offerbeker.

## 'Met Hem op de heilige berg'

Matth. 17:1-9, 2 Petr. 1:17-19

Op de middag van de laatste dag van Zijn verblijf te Cesaréa-Filippi, vroeg de Heer Zijn drie voornaamste discipelen, met hem mee te gaan naar de top van 'een hoge berg' (Matth. 17:1). Zij gaven graag gehoor aan dit verzoek, hoewel zij niets vermoedden van wat hun te wachten stond; dat Hij hen daar van een schouwspel zou doen genieten, dat een onuitwisbare indruk op hen zou maken. Petrus vermeldt het nog in zijn laatste dagen, alsof dit hem het doorslaggevende bewijs geleverd had voor de Goddelijke zending van zijn Meester. Voor hem was het een 'heilige berg' (2 Petr. 1:18), waar hij en de anderen ooggetuigen mochten zijn van de majesteit van Christus, toen Hij van de Vader eer en heerlijkheid ontving. Daar kon geen twijfel meer overblijven. Het waren geen vernuftig verzonnen fabels (zie 2 Petr. 1:16), die ze hadden nagevolgd, of die ze hadden verkondigd!

### *De bijkomstigheden bij de verheerlijking*

De berg was waarschijnlijk de Hermon. De voorafgaande dagen waren aan de voet van de berg doorgebracht. De berg Tabor, die vroeger wel eens verondersteld werd de plaats te zijn geweest van dit heerlijke schouwspel, was in die tijd (zoals later onderzoek heeft uitgewezen) de plaats van een Romeins fort met garnizoen, wat toch wel zeer tegenstrijdig zou zijn met de mystieke schoonheid van hemelse glorie. Daarom geloof ik, dat het de berg Hermon is geweest. De levendige vergelijking in het Evangelie van Markus tussen de gestalte van de Meester en de sneeuw (zie Mark. 9:3) lijkt er een bevestiging van te zijn, dat de sneeuwtoppen van de Hermon benaderd waren. Alleen daar is in Palestina de zogenaamde eeuwige sneeuw. De tijd was zeker wel de avond. De Heer had de gewoonte, Zijn nachten op de bergen door te brengen, die als de natuurlijke altaren van de aarde kunnen worden beschouwd. De slaap, die de discipelen overmande, doet ook een vergevorderd uur van de dag veronderstellen. Deze gevolgtrekking wordt versterkt door het feit, dat de volgende dag al was aangebroken, toen zij afdaalden en de opgewonden menigte ontmoetten, waarvan de arme, maanzieke jongen met zijn teleurgestelde ouders het middelpunt vormden. Wij hoeven er eigenlijk niet aan toe te voegen, dat de achtergrond van de nacht de stralende glorie van de Persoon en het gewaad van de Heer des te beter deed uitkomen.

De heerlijkheid daalde neer terwijl de Heer Jezus bad. In het geval van Mozes was de glans van zijn aangezicht een afstraling van het eeuwige licht, waarop hij gestaard had. Hij gaf weer, wat hij ontvangen had. Er zijn diamanten, die, nadat zij in het zonlicht zijn gehouden, die schitteringen geruime tijd daarna weer blijven geven in een donkere kamer. Mozes had veertig dagen en veertig nachten in de tegenwoordigheid van God doorgebracht en de glans, waarvoor Israël terugschrok,

was het onmiddellijk resultaat van dat gedenkwaardige onderhoud. Zijn aangezicht toonde iets van Gods stralende heerlijkheid. Maar in het geval van de Heer was de glorie, die de discipelen aanschouwden, – zo, dat Zijn gewone kleren ‘werden blinkend, zeer wit als sneeuw, zoals geen voller op aarde wit kan maken’ (Mark. 9:3) – een uitstraling van de innerlijke glorie van de eniggeboren Zoon van God. Het is zelfs niet onwaarschijnlijk, dat als Hij alleen was op de berghoogten in gemeenschap met de Vader, dat zich een soortgelijk verschijnsel vertoonde, hoewel er geen ooggetuigen bij zijn geweest, om het voor ons vast te leggen. Wij moeten in dit verband eens letten op de ernstige waarschuwingen van de apostel Paulus: ‘Wordt veranderd door de vernieuwing van uw gemoed, opdat gij beproeft, wat de goede, welbehaaglijke en volmaakte wil van God is. Ik vermaan U dan, ... dat gij uw lichamen stelt tot een levende offerande, heilig voor God welbehaaglijk’ (Rom. 12:2,1).

Wij vinden de Heer Jezus meerdere keren biddend, juist voordat bijzondere dingen gebeuren. Gebed is gemeenschap oefenen met God. Als wij contact met de Heer hebben, wordt onze gedaante als het ware veranderd naar Zijn beeld, zoals Paulus het eens geschreven heeft: ‘En wij allen, die met onbedekt aangezicht de heerlijkheid van [de] Heer aanschouwen, worden naar hetzelfde beeld veranderd, van heerlijkheid tot heerlijkheid, als door [de] Heer, [de] Geest’ (2 Kor. 3:18).

De verschijning van Mozes en Elia verhoogde de indruk van het schouwspel. Zij beiden waren leiders van de Israëlitische godsdienst. Mozes de belichaming van de wet en Elia van de profeten. Bij beiden was het scheiden van de aarde op zeer merkwaardige wijze gebeurd. Mozes was gestorven op de eenzame hoogten van Pisga door de aanraking van God en was door Zijn handen begraven (zie Deut. 34:1-8). Elia was opgevaren met een vurige wagen (zie 2 Kon. 2:11). Maar deze wonderen verklaren hun aanwezigheid niet; zij moesten met de Heiland spreken over Zijn uitgang, die Hij te Jeruzalem volbrengen zou! Daardoor werd Hij tot die uitgang gesterkt en bemoedigd. Slechts enkele dagen daarvoor had de Heer tot in bijzonderheden gesproken van Zijn naderend sterven. Onmiddellijk probeerde Petrus Hem er van af te houden. ‘Dit zal U geenszins geschieden’ (Matth. 16:22), zei hij. De discipelen waren niet bij machte, dit te begrijpen, dit mee te beleven. Zonder twijfel was het liefde en hartstochtelijke verering, die deze impulsieve geest ertoe dreef, om zich tegenover de Heer zo uit te spreken. Maar net als nu op de berg, wist hij ook toen niet, wat hij zei. Christus handelde naar het besluit van de eeuwige raadkamer, volgde de koers, die al was aangegeven voor de grondlegging van de wereld. Maar zoals in de schaduw van Gethsemané een engel gezonden werd om Hem te sterken, zo waren hier Mozes en Elia gezonden om Hem van de steun en de hulp van de Vader te verzekeren en Hem op de glorie te wijzen, die zou opbloeien, als de bitterheid van de dood was gesmaakt.

#### *Het onderwerp van de hemelse bezoekers*

‘Dezen ... spraken over Zijn uitgang die Hij zou volbrengen te Jeruzalem’ (Luk. 9:31). Het Griekse woord is “exodus”, een term die de verbeelding van Petrus raakte. In

later jaren gebruikte hij het voor zijn eigen dood. 'Want ik weet dat het afleggen van mijn tent aanstaande is, zoals ook onze Heer Jezus Christus mij heeft bekend gemaakt. Maar ik zal mij beijveren, dat gij ook na mijn heengaan u telkens deze dingen kunt herinneren' (2 Petr. 1:14,15). Het gesprek moet bijna als een terechtwijzing in de oren van Petrus en zijn metgezellen hebben geklonken. Voor hen scheen de dood aan het kruis even ondenkbaar als onnodig. Hij, Die anderen gered had, kon toch ook Zichzelf redden van zulk een ongelooflijke schande en marteling! Voorwaar, dat moest nooit gebeuren! God noch mens kon zoiets verdragen! Hun Meester kon dan misschien de haat van de godsdienstige leiders hebben opgewekt, maar er hoefde geen botsing te komen tussen Hem en de Romeinse overheden en die alleen konden Hem veroordelen tot de kruisdood.

Maar nu merkten zij tot hun verbazing, dat de Hemel zelf niets anders sprak! Het was klaarblijkelijk het enige onderwerp, waarover Mozes en Elia spraken. Zodra er een gelegenheid kwam, er met de Heer Jezus over te spreken, maakten zij er gebruik van. Het was het allesbeheersende onderwerp, dat de ontelbare scharen engelen bezighield en waardoor de geesten van de rechtvaardigen hun volmaking verkregen. De zangen van de hemelse harpen waren in die toonaard gezet en de engelen bogen zich voor het mysterie van de verzoening en de verlossing, toen hun Heer meer en meer het doel naderde, om de prijs te betalen, niet met zilver en goud, maar met Zijn kostbaar bloed, als van een onberispelijk en onbevlekt lam (zie 1 Petr. 1:18). Hij was voorbestemd voor de grondlegging van de wereld (zie 1 Petr. 1:20); Hij zou nu van de allerhoogste, Goddelijke liefde getuigen.

Het is duidelijk, dat de dood aan het kruis, die de Heer aan de horizon zag, eeuwige betekenis heeft. Eerst huldigen de heiligen de Heer in hun nooit eindigend lied van de schepping: 'Gij zijt waardig, o onze Heer en onze God, te ontvangen de heerlijkheid en de eer en de kracht; want Gij hebt alle dingen geschapen, en door Uw wil waren zij en zijn zij geschapen' (Openb. 4:11). Maar dit gaat over in de triomfkreet: 'Het Lam ... is waardig' (Openb. 5:12). Hij was het Lam, voorgekend voor de grondlegging van de wereld. Omdat Hij Zich gehoorzaam zou overgeven tot in de dood van het kruis, zou alle knie zich eenmaal voor Hem buigen en alle tong zou belijden, dat Hij Heer is, tot heerlijkheid van God, de Vader (zie Fil. 2:10-11). Hij zou de Naam ontvangen die boven alle naam is; Hij zou alle overheersing en macht teniet doen en de algehele onderwerping aan Zijn macht verkrijgen, om die weer over te geven aan de Vader, zodat God alles in allen zou zijn! Kunnen wij ons nog verbazen over de gespannen aandacht, waarmee de grote wolk van getuigen de Verlosser gadesloeg, toen (om dit beeld te gebruiken) Hij in het perk trad om de laatste ronde te lopen en de laatste strijd te strijden?

'En ongetwijfeld, de verborgenheid van de godsvrucht is groot: God is geopenbaard in het vlees, gerechtvaardigd in de Geest, gezien door de engelen, gepredikt onder de volken, geloofd in de wereld, opgenomen in heerlijkheid' (1 Tim. 3:16).

*De verhullende wolk*



Petrus had een denkbeeld geopperd, dat even haastig als onbezonnen was. In de beschrijving, zoals Markus die geeft, wordt gezegd, dat hij niet wist wat hij zei (zie Mark. 9:6). Het was een plan, dat de kruisiging tenminste onmogelijk zou maken; dat de mensheid in zijn verlorenheid zou laten, en Hem Zijn verdere jaren in een tent op de berghelling zou doen doorbrengen. Volgens Petrus moesten Mozes en Elia daar ook blijven; van hun gezegend verblijf en hun bediening in de hemelse heerlijkheid verstoken. Petrus dacht alleen aan dit zestal, levend in zalige gemeenschap op de hoge bergtop, in plaats van allen te willen helpen, die wachtten aan de voet van de berg. Petrus moest nog veel leren, voordat hij schrijven kon: 'Die Zelf onze zonden in Zijn lichaam gedragen heeft op het hout, opdat wij der zonden afgestorven, voor de gerechtigheid leven zouden: "door Zijn striemen zijt gij genezen"' (1 Petr. 2:24). Terwijl hij nog sprak, zagen hij en de andere discipelen een wolk neerdalen, die het schitterend visioen omhulde. Zij vreesden, toen zij zich van hun Meester en Zijn hemelse bezoekers gescheiden zagen, verborgen in de schittering van dat hemels wolkgewaad. 'Zie, een lichte wolk overschaduwde hen' (Matth. 17:5). Het was geen gewone wolk, maar de wolk, die eens het volk van de Heer in de woestijn de weg wees (zie Ex. 13:21); die boven de tabernakel werd gezien (zie Ex. 40:34) en de tempel van Salomo vervulde (zie 1 Kon. 8:10-11); die de wagen vormde, waarop de Heer hemelwaarts voer (zie Hand. 1:9). Uit die wolk kwam de stem van de Eeuwige, Die een schitterend getuigenis aflegde van de geliefde Zoon en hulde voor Hem eiste van allen. De drie verschrikte discipelen hoorden die stem en hun plechtig getuigenis is een vernieuwde belijdenis. Wat zou er gebeurd zijn, als de Zondeloze, de tweede Adam, niet had willen sterven! Christus had met Mozes en Elia door de geopende deur van de hemel mee naar binnen kunnen gaan, maar dan zou Hij niet onze Verlosser zijn geworden. (Opmerking hierbij: in dat geval zou Hij ook niet de Verlosser zijn geworden van Mozes en Elia, en zouden zij dus ook niet in de hemel kunnen terugkeren!) Zo'n ingaan in de hemel was mogelijk, maar telkens als Hij voor die keuze stond, werd die mogelijkheid verworpen, zoals bij Petrus, toen hij te horen kreeg: 'Ga weg achter mij, satan, gij zijt Mij een ergernis; want gij bedenkt niet de dingen van God, maar de dingen van mensen' (Matth. 16:23). Hij keerde Zijn rug naar de poort van het paradijs, opdat die geopend zou zijn voor de moordenaar aan het kruis en voor ons allen. Toen de wolk was weggetrokken, was Hij alleen met de discipelen, bereid om de weg te gaan naar die heuveltop van Golgotha. Zoals Jesaja van Hem zei: 'Daarom heb Ik Mijn gezicht gemaakt als hard gesteente, want Ik weet dat Ik niet beschaamd zal worden' (Jes. 50:7).

## ‘Voor Mij en u’

Matth. 17:24-27

De Meester was op weg naar Jeruzalem. Vijftig mijlen hadden ze al afgelegd, richting het zuiden, en Kapernaüm, met het huis van Petrus als pleisterplaats, bood nu een goede gelegenheid om uit te rusten. Maar de bewoners waren zo anders, als toen Hij in vroeger dagen hier verblijf hield. De wegen waren niet, zoals toen, bevolkt met zieken, die wachtten op Zijn genezende aanraking; ook was de synagoge niet meer voor Hem open. De zaden van jaloersheid en verdenking, die de Farizeeën met grote ijver gezaaid hadden, brachten nu hun oogst van onkruid voort. De atmosfeer was geladen met wantrouwen; gezichten die vroeger glimlachten, werden nu afgewend. Een symptoom van deze veranderde houding deed zich onmiddellijk na Zijn aankomst voor. Zij, die de tempelbelasting ophaalden, klampten Petrus aan met de vraag: ‘Betaalt uw Meester de didrachmen niet?’ (Matth. 17:24). Deze belasting dateerde uit lang vervlogen tijden en vormde het fonds voor het onderhoud van de tempel. Het was een belasting, geheel onderscheiden van de Romeinse belastingen. Godsdienstleraars, zoals de rabbijnen, waren met algemeen goedvinden van deze tempelheffing vrijgesteld; de algemene achting, die men de Heiland toedroeg in de eerste dagen van Zijn optreden, vrijwaarde Hem van elke aanmaning om te betalen. Maar nu Hij vervolgd werd door Herodes en de heersers, sprak men Petrus, als Zijn vertegenwoordiger, aan met deze vraag, die duidelijk aantoonde, dat de sfeer van eerbied en hulde, die Hem vroeger omringde, nu verbroken was. Misschien bedoelde men ook met deze vraag erop te wijzen als zou de Heer heulen met de Sadduceeën, die graag in gebreke bleven ten opzichte van het betalen van de tempelbelasting. Petrus zei dadelijk, dat zijn Meester zou betalen. Toen hij thuis kwam, merkte hij direct, dat de Heer Jezus alles omtrent deze vraag al wist, want voordat hij het kon medelen, kwam de Heiland tot hem met de vraag, of het gewoonte was dat koningen tol of belasting vroegen van hun zonen. De haastig gegeven belofte, dat de schatting betaald zou worden, was onverenigbaar met de belijdenis van Petrus van slechts enkele dagen eerder.

Dit korte gesprek bewees duidelijk, dat de Heer de veranderde houding zeer goed had opgemerkt; maar Hij dacht er niet aan, op Zijn recht te staan. Omdat het hier niet om een beginsel ging, zou Hij over deze vraag niet strijden. Zijn weigering zouden zij zeker aangrijpen als weer een reden, om Hem en Zijn leer te veroordelen; een nieuwe steen des aanstoets zou op hun pad geworpen worden. Opdat het nauwgezette geweten hier niet zou worden beledigd, verklaarde Hij, dat Hij bereid was, voor hen beiden te betalen.

Een diep beginsel wordt hier ontwikkeld, dat onze nauwkeurige aandacht vraagt. Als er vragen in ons leven opkomen, die geen betrekking hebben op beginsel en geweten, dan moeten wij bereid zijn, concessies te doen aan hen, op wie wij

misschien enige invloed kunnen hebben. In 1 Korinthe 9 heeft Paulus gehandeld overeenkomstig dit principe. Hij stond erop, dat hij vrij was van vele dingen, die hij ondanks dat toch deed, om invloed te kunnen behouden op sommigen, die hij hoopte te leiden tot de vrijheid in Christus. In Christus was hij vrij van allen, maar ter wille van Christus heeft hij zich voor allen dienstbaar gemaakt. Alle dingen waren hem geoorloofd, maar niet alles was nuttig, omdat zij niet alle stichten en een steen des aanstoots voor anderen kunnen worden. 'Geeft geen aanstoot, noch aan Joden, noch aan Grieken, noch aan de Gemeente van God' (1 Kor. 10:32). 'Allen ben ik alles geworden, om op elke manier enigen te behouden' (1 Kor. 9:22b).

Wij, als Christenen, mogen geen schatting betalen, die in strijd is met ons geweten, maar als daar geen sprake van is, moeten wij bereidwillig voldoen aan elke nuttige eis van gebruik en gewoonte. Terwijl wij aan onze vrijheid vasthouden, moeten wij nooit onnodig aanstoot geven. Hierin zal de Heer ons altijd bijstaan. Hij zal altijd borg blijven voor de betalingen, die wij doen in Zijn Naam, of ter wille van de uitbreiding van Zijn Koninkrijk.

### *Christus betaalt de schatting voor Zijn arme discipelen*

Op Zijn roep had Petrus alles verlaten en was Hem gevolgd; boot en netten, alles liet hij achter. Als hij zijn boot nog had, dan was die alleen om de Meester van dienst te zijn. Het was al maanden geleden, dat hij het laatst onder zijn collega vissers gezien was. Hij had dus geen inkomsten meer voor het onderhoud van zijn gezin. Zonder twijfel had de Meester een regeling getroffen, opdat een bepaald bedrag voor het onderhoud van dat gezin werd gegeven. Als iemand zich geheel overgeeft aan Christus en Zijn dienst, niet uit een gril, maar omdat de Meester hem ertoe roept, dan kan hij erop rekenen, dat Hij zal voorzien; zelfs als het iemand het vertrouwen daarin zou verliezen, dan zal Hij voorzien, zij het na een beproevingstijd.

De twee vrouwen, die van Petrus afhankelijk waren, zijn vrouw en haar moeder, hebben dit alles misschien eerst met een zeker wantrouwen aangezien; gedurende de afwezigheid van het gezelschap, dertig mijlen naar het noorden, moet hun geloof wel zwaar op de proef zijn gesteld, want het blijkt duidelijk, dat bij Petrus' thuiskomst er geen enkel geldstuk meer in huis was, om de schatting te betalen. Hun hele voorraad was uitgeput en Petrus zal met schrik het schrille contrast hebben opgemerkt tussen de glorie van de verheerlijking op de berg met zijn voorstel voor de drie tenten en de duidelijke nood van zijn nederig thuis.

Wanneer wij ons een ogenblik kunnen onttrekken aan ons werk, laten wij dan nooit de liefhebbende en trouwe harten, die thuis achterblijven, uit het oog verliezen. Het past ons niet, om te verblijven op de hellingen van de Hermon, als wij hen, die we achterlieten in de vissershut, niet gedenken met liefdevolle zorg.

Petrus voelde terecht, dat hij deze last niet alleen hoefde te dragen. Bij de eis, alles te verlaten, stelde de Meester Zichzelf aansprakelijk voor een dergelijk verzoek. Er kon geen twijfel bestaan over de uitslag, hoewel de juiste wijze van bevrijding nog niet duidelijk was. Het was een grote opluchting voor Petrus, dat de situatie al bij de

Heer bekend was, voor hij het geval blootlegde. Christus wist ervan en had Zijn antwoord al klaar.

Schep moed, mijn vriend: voor u roept, zal Hij antwoorden en terwijl u nog spreekt, is Zijn hulp al nabij (zie Jes. 65:24). Hij weet, dat u om Zijnentwil zich vele dingen hebt ontzegd, die voor anderen gewettigd waren. Die anderen waren niet geroepen tot uw leven van overgave en zelfverloochening. Om Christus' wil hebt u andere bronnen van inkomsten geweigerd, waarover andere Christenen zich geen verwijten maakten. Om het evangelie hebt u een liefde verzaakt, die – hoewel rein op zichzelf – niet geheel met u kon gaan op Gods weg. Ter wille van mensen uit een vergelegen land hebt u zich losgerukt uit uw woonplaats en liet u zich drijven naar onbekende streken. Wees vol goede moed! Uw Meester zal dit alles gedenken. Op de een of andere wijze zal Hij het goed maken. Aarzel niet om met uw noden tot Hem te gaan. Hij zal u niet begeven. 'Een ieder die verlaten heeft huizen of broeders of zusters of vader of moeder of vrouw of kinderen of akkers ter wille van Mijn Naam, zal honderdvoudig ontvangen' (Matth. 19:29).

Met welk een eerbied zal Petrus zijn sinds lang niet gebruikte hengel van de wand hebben genomen en naar het meer zijn gegaan, terwijl hij zich afvroeg, waar hij zijn hengel zou uitwerpen, maar toch verzekerd, dat er uit de diepte een vis geleid zou worden, door de paden der zee naar hem toe. Deze vis had een geldstuk, dat iemand misschien overboord had laten vallen, opgehaapt. Dit onwelkome voedsel had het dier meegenomen, tot Petrus het overnam. De vis, weer in het meer geworpen, zwom verder, onbewust hoe hij zijn Schepper gediend had. Hoewel waarschijnlijk nooit meer door een dergelijk wonder, toch zal de Heer de nood van Zijn dienaren lenigen. Niemand, die op Hem vertrouwt, zal teleurgesteld worden. Hij hoeft zijn hand slechts te openen, en Hij voorziet in de behoeften van hen, die Hem vrezen. De belastinginner staat steeds aan onze deur met zijn eis, maar de Heer Jezus voorziet in elke behoefte van ons.

### *De Meester verbindt Zich met een zondig mens*

'Neem die en geef hem aan hen voor mij en u' (Matth. 17:27b). Wij moeten hier even opmerken, dat de vis geen twee halve sikkels<sup>3</sup> bevatte, maar één munt – de stater – die de waarde bezat van twee halve sikkels. Dit voegwoord 'en' moet worden aangemerkt als de gouden schakel tussen de Verlosser en Zijn zwakke discipel. Het is juist het wonder der eeuwigheid, dat Hij ons broeders noemt; dat Hij Zich aan ons gelijk maakt voor de Vader en de heilige engelen; dat Hij bidt, dat wij met Hem mogen Zijn om Zijn roem te delen in Zijn eeuwig Koninkrijk. Soms lijkt dit ongelooflijk, maar het was besloten in de Goddelijke raad voor de eerste seraf zijn gezang uitjubelde; en het is waarheid geworden door de ervaring van alle eeuwen van het Christendom.

---

<sup>3</sup> Noot van de bewerker:

Een halve sikkel komt overeen met de didrachme. Een stater is dus evenveel waard als een sikkel.

Ik zie Hem in de schaduw van de hof, als Hij de beker ledigt, die de Vader Hem in Zijn handen heeft gegeven; Zijn stem beeft door de overgrote smart, maar Hij zegt het mij daardoor, dat Hij dit heeft doorstaan niet voor Zichzelf alleen, maar voor mij. Hij zegt: “Het is voor Mij en voor u”.

Ik zie Hem sterven aan het kruis. De duisternis van die middag is voorbij. Hij roept als Overwinnaar: ‘Het is volbracht’ (Joh. 19:30). En terwijl Hij dat doet, krijgt Hij mij in het oog, badende in tranen aan de voet van het kruis en Hij verzekert mij, dat Zijn gehoorzaamheid tot de dood nodig was om de wil van de Vader te volbrengen, maar ook om mij te verlossen.

Weer zegt Hij: “Het is voor Mij en voor u”.

Ik zie Hem verrijzen uit het graf, toen het licht begon te worden op de derde dag. Hij heeft aan de dood zijn prikkel ontnomen en van het graf de overwinning. Ik hoor Zijn blijde aankondiging: ‘Ik ben dood geweest, en zie, Ik ben levend tot in alle eeuwigheid’ (Openb. 1:18). En Hij loopt over het pad van de hof en verzekert mij, dat ik door Hem ook ben opgestaan.

Opnieuw zegt Hij: “Het is voor Mij en voor u”.

Tenslotte sta ik met een kleine groep mensen op de Olijfberg, als Hij van hen zal worden weggenomen en een stralende wolkenwagen (geen stralende wagen, maar een luchtige wolk) Hem uit hun gezicht wegvoert. En terwijl Zijn persoonlijke tegenwoordigheid onwaarneembaar wordt, klinkt Zijn stem tegen mij van bovenaf: “Ik ga om een Koninkrijk te ontvangen” (vergelijk Luk. 19:15).

En ook hier klinkt het: “Voor Mij en voor u”.

Zo bindt Hij Zich aan een zondig mensenkind. En wie zal scheiden, wat God heeft verenigd? Noch dood, noch leven, noch tegenwoordige, noch toekomstige dingen kunnen die band verbreken (zie Rom. 8:38-39).

### *Christus maakt zondaren tot Zijn uitdelers*

‘Neem die en geef hem aan hen voor Mij en u’ (Matth. 17:27b). Hij heeft gaven ontvangen voor de mensen en wil die graag uitdelen. Maar voor dit doel heeft Hij Zijn uitdelers nodig, om ze onder de menigte te verdelen, zoals eerder de discipelen uit Zijn handen het brood en de vis ontvingen om daar de vijfduizend mee te spijzigen.

Is dit niet de wet van Christus’ eigen leven geweest? Van de Vader had Hij de belofte van de Trooster ontvangen en Hij geeft die met beide handen door aan de wachtende Gemeente. Het behaagde de Vader, dat in Hem de gehele volheid zou wonen (zie Kol. 1:19) en ‘uit Zijn volheid hebben wij allen ontvangen, en [wel] genade op genade’ (Joh. 1:16). Als we het eens zo mogen stellen: de Heer heeft Zijn erfenis ontvangen van de Vader en die met ons gedeeld als mede-erfgenamen. Hij heeft genomen en gegeven. Uit de eeuwige voorraadschuur heeft Hij Zijn deel als Eerstgeborene ontvangen in baar goud, maar heeft dat gewisseld in gewone munt, zodat wij op onze beurt mogen nemen en geven. ‘Zodat gij in alles rijk wordt tot alle liefdadigheid, die door ons dankzegging bewerkt aan God’ (2 Kor. 9:11).

De bloemen putten hun kracht uit de zonneschijn, de dauw en de lucht om geurend en prachtig te bloeien met verschillende kleuren. In het steenkooltijdperk zette de reusachtige plantengroei de overweldigende zonnewarmte om in de kolenlagen, die nu in onze vuurhaarden deze warmte terug geven. Het vee krijgt zijn voedsel uit de kruiden van de bergen en het gras van de dalen en geeft ons dit op zijn beurt terug in de vorm van zijn producten en zijn vlees. De mannen van de wetenschap zijn er steeds op uit, om de geheime krachten meer en meer dienstbaar te maken aan de mens. Door middel van machines leiden zij de grote stromen van energie, waarvan het heelal vervuld is, zo, dat de gewone mensen spreken door de telefoon, draadloos, en de wegen vol zijn van hun motoren. De wet van ontdekken is: nemen en geven. De tragische mislukking van de grote massa is, dat zij niet geleerd heeft te nemen. Zij bidden vurig, maar hebben zich de kunst om te nemen of te ontvangen niet eigen gemaakt. De Heer zei: 'Alle dingen die gij in het gebed begeert, gelooft dat gij ze ontvangt, en zij zullen u ten deel vallen' (Mark. 11:24). Voor velen is nemen een verloren gave. Zij bidden, maar blijven in gebreke te ontvangen. Hierin schuilt de oorsprong van bittere teleurstelling. Wij bidden, wij worstelen, wij strijden, maar zien dikwijls niet, dat de lading al aangevoerd is in de haven en in de bewaarplaats opgeslagen, wachtend om in ontvangst genomen te worden. Voor wij kunnen ontvangen, moeten wij er zeker van zijn, dat wij niet uit persoonlijk egoïsme handelen, maar in de Naam (dus in de Geest) van de Heer, en omdat Hij het beloofde. Wanneer deze voorwaarden vervuld zijn, horen wij de stem van onze Vader, als wij in Zijn heilige tegenwoordigheid staan: 'Kind, gij zijt altijd bij mij en al het mijne is het uwe' (Luk. 15:31). Misschien voelen wij niet direct, dat wij ontvangen hebben. We hebben dan te leven in geloof, vertrouwend op Gods beloften, die waarachtig zijn. Wij moeten handelen naar de verzekering, dat wij ontvingen; dat onze voorraden onuitputtelijk zijn; dat, welke vragen ook tot ons komen, onze Meester aan alle kan voldoen.

Wij kunnen niet geven, als wij niet eerst genomen hebben; en wij kunnen niet nemen, als wij niet van plan zijn om door te geven. Als wij willen nemen, zonder plan te hebben om te geven, zullen wij merken, dat onze handen machteloos worden. De ontrouwe dienstknecht, die het talent ontving en begroef, verloor het (zie Matth. 25:24-28).

Laten wij uitgaan om te geven. Overal om ons heen zijn harten vol smart, levens vol moeite; overal zijn lege handen, zich uitstrekkend om te ontvangen. Laten wij de kanalen mogen zijn, waardoor God de gebeden verhoort; uitdelers, aan wie Hij alle genade overvloedig wil doen zijn, omdat Hij weet, dat wij overvloedig zullen zijn in goede werken. Hij zal die stroom voeden uit onuitputtelijke bronnen. Hij zal zaad aan de zaaier verschaffen en brood voor de eter (zie Jes. 55:10 en 2 Kor. 9:10). Al onze noden zullen vervuld worden uit Zijn rijkdom van genade. 'Geef en u zal gegeven worden; een goede, ingedrukte, geschudde en overlopende maat zal men in uw schoot geven; want met dezelfde maat waarmee gij meet, zal ook u gemeten worden' (Luk. 6:38).

Daarom: neemt en geeft!

## De Herder

Matth. 18:1-22, 19:23-30, 21:18-22

In het gebed van de Heer, dat wij opgetekend vinden in Johannes 17, zei de Heer Jezus van Zijn discipelen tot de Vader: 'Toen Ik bij hen was (in de wereld), bewaarde Ik hen in Uw Naam. Die Gij Mij gegeven hebt, heb ik bewaard en niemand van hen is verloren gegaan dan de zoon van het verderf' (Joh. 17:12). Dat 'bewaren' doelt hier op de zielenzorg aan de Zijnen, waarmee de Meester altijd bezig was. Hij was geen huurling. Toen Hij de wolf aan zag komen sluipen, vluchtte Hij niet (zie Joh. 10:12), maar trad voor aan de kleine kudde, de vijand tegemoet. Hij wist, dat de herder geslagen en de kudde verstrooid zou worden (zie Matth. 26:31). Maar Hij hield niet op ze te waarschuwen, dag en nacht. Hij zag, dat satan zeer begeerde, Zijn discipelen te ziften als de tarwe en dat zijn begeerte vervuld werd. En bovenal had Hij gebeden voor die ene, wiens opvliegende aard hem tot verloochening van Zijn Meester zou brengen, maar aan wiens liefde hij nooit getwijfeld had (zie Luk. 22:31-32).

Wij moeten niet vergeten, dat de Heer Zijn discipelen niet alleen als groep toesprak, maar ook individueel; dat Hij hen zag, zoals ze waren en van hun eigenaardigheden kennis nam. Zijn woorden tot hen, die wij in de Evangeliën vinden, sloegen dus waarschijnlijk steeds speciaal op een karaktertrek, die Hij bij ieder afzonderlijk had opgemerkt. Elkeen van die kleine groep had een eigen persoonlijkheid, die bestudeerd en geleid moest worden, voordat zij bereid konden worden tot het mooie werk, dat hen wachtte.

Het zou blijken, dat Judas en Petrus Hem het meeste zouden verontrusten. De één, omdat zijn aard zo gesloten en sluw was, de ander, omdat zijn hartstochtelijk, impulsief temperament hem voortdurend in een moeilijke positie bracht, waaruit hij dan weer bevrijd moest worden.

Het ene ogenblik zou Petrus zeggen: 'Ga uit van mij, Heer' (Luk. 5:8) en het volgende ogenblik zou hij alles verlaten, om Hem te volgen. Nauwelijks heeft hij de hoogste lof gekregen: 'Welgelukzalig zijt gij, Simon, Bar-Jona' (Matth. 16:17), of hem moet worden toegevoegd 'Ga weg achter Mij, satan' (Matth. 16:23). In één adem zegt hij: 'Gij zult mijn voeten niet wassen in eeuwigheid' (Joh. 13:8) en 'Heer, niet alleen mijn voeten, maar ook de handen en het hoofd' (Joh. 13:9). Binnen het uur staat hij klaar om voor zijn Meester, Die hij vurig beminde, te strijden (zie Joh. 18:10), en Hem even daarna onder ede te verloochenen (zie Joh. 18:15-27). Om zo iemand vastheid van karakter te leren, zodat hij eenmaal in staat zou zijn, de Gemeente van de Heer te leiden in haar immer durende strijd tegen een gewapende wereld, was een probleem, dat zijn Meester en Vriend veel zorgen gaf. Hij twijfelde geen ogenblik aan de echtheid van de gevoelens van Petrus, maar werd wel zwaar beproefd door zijn wispelturige en onstuimige uitingen.

Wat Judas betreft, wij mogen gerust aannemen, dat veel van de uitspraken van de Heer in verband stonden met de verandering, die Hij opmerkte in de eens zo veelbelovende man uit Karioth<sup>4</sup>. Hij zag met bittere smart, dat de gelddorst zijn ziel verteerde en veel van Zijn woorden slaan hierop. 'Voorziet u niet van goud of zilver of koper in uw gordels' (Matth. 10:9). 'Ziet toe en wacht u voor alle hebzucht; want ook al heeft iemand overvloed, zijn leven behoort niet tot de goederen' (Luk. 12:15). 'Dan zal de heer van die slaaf komen ... en zal hem in stukken houwen<sup>5</sup> en hem het lot van de ontrouwen doen delen' (Luk. 12:46). 'Gij kunt niet God dienen en Mammon' (Matth. 6:24b). Dit zijn natuurlijk woorden die al de discipelen aangingen, maar zij hadden voor Judas toch een heel bijzondere betekenis en misschien werden zij wel – naar de mens gesproken – geuit met het oog op zijn verbijsterende ontarding.

### *De strijd om de voorrang*

Hoewel Petrus hierbij niet afzonderlijk genoemd wordt, doen wij hem toch zeker geen onrecht, als wij aannemen, dat hij een voornaam aandeel had in de heftige discussies, die van tijd tot tijd door de discipelen gevoerd werden, vooral nadat de Heer hem de sleutelmacht van het Koninkrijk der hemelen had toevertrouwd, na hem een nieuwe naam te hebben gegeven, en hem toen mee uitverkoren had, samen met twee anderen, om tegenwoordig te zijn bij de verheerlijking op de berg. Toen de Heer Kapernaüm bereikte op Zijn terugtocht van de berg van de verheerlijking, ging Hij in huis, in 'het huis' (Mark. 9:33 Statenvertaling), dat hier natuurlijk het huis van Petrus was. Hij vroeg hun: 'Wat hebt gij onderweg besproken? Maar zij zwegen, want onderweg hadden zij er onder elkaar woorden over gehad wie de meeste was. En Hij ging zitten, riep de twaalven en zei tot hen: Als iemand de eerste wil zijn, die zal de laatste van allen zijn en aller dienstknecht. En hij nam een kind<sup>6</sup> en plaatste het in hun midden; en toen Hij het in Zijn armen nam, zei Hij tot hen: Een ieder die één van zulke kinderen ontvangen zal in Mijn Naam, ontvangt Mij' (Mark. 9:33-37). De strijd om de voorrang brak weer uit, toen Johannes en Jakobus probeerden, zich van een voorrecht te verzekeren door hun moeder over te halen, voor hen de plaats te begeren aan de rechter- en linkerhand van de Heer in Zijn Koninkrijk. Op de avond van het verraad was er eenzelfde strijd, die iedereen verhinderde, aan de anderen de geringe dienst te bewijzen om hen de voeten te wassen, hoewel de linnen doek en het bekken met water door de zorgende hand van de gastheer waren klaargezet. Waarschijnlijk zal de begeerte naar de eerste plaats Petrus ertoe geleid hebben te beweren, dat al zouden alle anderen de Heiland verlaten, op hem kon worden gerekend! 'Al zouden allen aan U geërgerd worden, ik zal nooit geërgerd worden' (Matth. 26:33). Hij meende inderdaad wat hij zei. Wij kunnen het eerzucht

---

<sup>4</sup> Noot bewerker: of Karioth. Zie ook Jozua 15:25

<sup>5</sup> Noot bewerker: in de Statenvertaling staat hier: 'Zo zal de heer van die dienstknecht komen ... en zal hem afscheiden, en zal zijn deel zetten met de ontrouwen'.

<sup>6</sup> De legende vertelt, dat het één van Petrus' eigen kinderen was, de latere martelaar Ignatius



noemen, maar zeker hebben ook edeler en lieflijker motieven geleid tot deze uitlating. Er was toch stellig ook een hartstochtelijke eerbied en aanhankelijkheid, het vaste besluit, dat geen smart, die hij zou kunnen afwenden, dat dierbare leven zou schaden, en het innerlijk bewustzijn, dat het veel makkelijker en beter zou zijn, met Christus te sterven dan zonder Hem te leven. Maar al hebben al de waarschuwingen van de Heiland niet mogen baten, om het gevaar voor Petrus af te wenden, niets zal zo geheel zijn verlangen naar de voorrang hebben uitgeroeid, als zijn verloochening en de algehele mislukking van zijn dappere voornemens in de nacht na het verraad. Wij vinden geen spoor meer van de oude, overmoedige geest in het volgende leven van Petrus. Hij neemt weliswaar de eerste plaats in bij de voorvallen, verteld in Handelingen 1 en 2, maar zonder enig uiterlijk vertoon. En in de eerste “broedervergadering”, beschreven in Handelingen 15, bekleedt Jakobus het voorzitterschap, terwijl Petrus zijn mening ten beste geeft, zoals één van de anderen. Tenslotte vermaant hij in zijn eerste zendbrief de oudsten niet op grond van zijn apostelschap, maar omdat hij zelf een oudste was en een ooggetuige van het lijden van Christus (zie 1 Petr. 5:1); en het is zeker niet, omdat hij eigen mislukking vergeet, als hij eraan toevoegt: ‘Weidt de kudde van God ... niet als heersers over uw erfgoederen, maar als voorbeelden voor de kudde’ (1 Petr. 5:2-3).

### *Vergeving*

Eens toen de Heer de discipelen gewezen had op de plicht om te vergeven, viel Petrus in met de vraag: ‘Heer, hoe dikwijls zal mijn broeder tegen mij zondigen en ik hem vergeven?’ (Matth. 18:21). Hij dacht, dat zevenmaal wel de uiterste grens zou zijn. Maar de Heer verwierp die gedachte als onjuist. Het was een oude Joodse opvatting, die geheel moest wijken voor de grote liefde, die Hij over de wereld uit zou gieten. Golgotha en Pinksteren openden fonteinen van onbegrensde vergeving. De Heer Jezus zegt tot hem: ‘Ik zeg u, niet tot zevenmaal, maar tot zeventig maal zevenmaal’ (Matth. 18:22). Dan volgt in de gelijkenis van de niet-vergevingsgezinde dienstknecht het grote contrast met de betrekkelijke geringheid van de zonde van de naaste jegens ons, in vergelijking met de gruwelijkheid en de grootte van de zonde jegens God. En het Goddelijk mededogen, dat schulden van duizenden talenten zilver vergeeft en teniet doet, wordt in gloedvolle woorden beschreven; hoewel de Goddelijke stem hier zweeg over het bloed dat Hij zou storten, om de losprijs te betalen. De Heiland wist, hoewel Petrus er zelf geen flauw benul van had, dat het uur naderde, waarop deze discipel zichzelf schuldig zou achten aan een zonde, wel tienduizend talenten groot, waarbij zelfs de grootste belediging van een medesterveling niet groter zou lijken dan enkele honderden denaren. En op dat ogenblik zou hij zich vastgrijpen aan de hoop, waarop deze gelijkenis uitzicht geeft, als een drenkeling aan een touw, dat hem wordt toegeworpen.

Wij kunnen ons Petrus voorstellen, terwijl hij door de straten van Jeruzalem snelt, als de grijze morgen droevig daagt; hij zoekt de weg naar de hof, waar hij slechts enkele uren daarvoor had geslapen, terwijl zijn Meester bedroefd en zeer beangst was. Hoe had hij toch die vreselijke woorden kunnen zeggen? Hoe was hij bezweken, terwijl

hij gezworen had, sterk te zullen zijn? Hoe had hij verwensingen kunnen uiten, waardoor zijn lippen daarvoor nooit bezoedeld waren? En de Meester had alles gehoord! En die blik! Wat kon hij zeggen? Waar kon hij heengaan? Hij verdiende niet te leven! Berouw kneep hem de keel dicht. Toen zullen in zijn hart de woorden hebben weerklonken: 'Ik zeg u, niet tot zevenmaal, maar tot zeventig maal zevenmaal'. Zou de Heer dit van mij eisen en het Zelf niet doen? Had Hij niet gezegd, dat de heer in de gelijkenis met ontferming bewogen was over de dienstknecht en de arme schuldenaar aan zijn voeten een schuld van tienduizend talenten kwijtschold? Hij kon hem ermee bedoeld hebben! Lang daarna schreef hij de woorden: 'Weest allen eensgezind, medelijdend, vol broederlijke liefde, barmhartig, ootmoedig, en vergeldt niet kwaad met kwaad, ... maar zegent integendeel' (1 Petr. 3:8-9). 'De liefde bedekt een menigte van zonden' (1 Petr. 4:8).

### *Beloning*

Toen de rijke jongeling bedroefd wegging, omdat hij zich niet in staat achtte, de prijs te betalen, die het discipelschap van hem vroeg, wilde Petrus de teleurstelling van de Heiland verzachten door te zeggen: 'Zie, wij hebben alles verlaten en zijn U gevolgd; wat zal dan ons deel worden?' (Matth. 19:27). Het is duidelijk dat een verwachting van beloning op de voorgrond trad. Ze zouden toch wel iets krijgen voor al de offers en ontberingen, die het discipelschap met zich mee bracht, om nog maar niet te spreken van alles wat nog dreigde te komen volgens de eigen woorden van de Heer Jezus. Maar loondienst is uitgesloten in het Koninkrijk der hemelen. En daarom werd de gelijkenis verteld van de arbeiders in de wijngaard, om aan te tonen, dat in de dienst van God een geest van vertrouwen in Zijn genade alles moet beheersen. De arbeiders op de markt hadden gewacht van de vroege morgen af. Het was hun schuld niet, dat zij nog niet werkten in de wijngaard; niemand had hen gehoord. Zij kregen pas vlak voor zonsondergang hun kans. Maar als zij na één kort uur van arbeid worden uitbetaald, krijgen ze het gehele dagloon! Hun loon werd berekend uit genade. Met een vrolijk hart konden zij huiswaarts gaan. Hun vrouwen, die hen de hele dag op de markt hadden zien staan, hadden al begrepen, dat zij weinig of niets hadden te verwachten, en zie, het loon van een hele dag was in hun hand! Ja, wat de eigenaar van de wijngaard zei tot één van de ontevredenen: 'Is uw oog boos, omdat ik goed ben?' (Matth. 20:15), is volmaakt waar. Hij was goed! Het was alsof de Heer zei, in antwoord op de vraag van Petrus: "Het is zeker waar, dat jij vroeg in de wijngaard kwam. Je behoorde bij de eersten. Zeker, je hebt de last en de hitte van de dag gedragen, en er liggen nog meer moeiten in het verschiet. Maar als je je taak vervuld hebt, heb je alleen je plicht gedaan en je beloning zal zijn uit de volheid van Gods genade". Het zal ook in de dagen die volgden, de discipel die gebroken was van hart, hebben getroost, toen hij tot zichzelf zei: "Het is waar, dat ik bij de eersten hoorde, die gehoor gaven aan de oproep van de Meester, maar ik heb alle recht op een beloning verbeurd, al koesterde ik vroeger wel enige hoop op barmhartigheid. Ik ben niet waard een apostel genoemd te worden. Ik schaar mij naast de vrouw, die een zondares was, naast Zacheüs, de tollenaar. De Meester heeft gezegd, dat de

beloning niet wordt bepaald naar verdienste, maar uit genade. God zij mij, zondaar, genadig”.

### *Het geloof*

Toen zij voortgingen zagen zij eens een verdorde vijgenboom, die de vorige dag vervloekt was om zijn onvruchtbaarheid, als een waarschuwing voor de apostelen en voor geheel Israël. Petrus maakte de Heer Jezus daarop opmerkzaam. ‘Rabbi, zie, de vijgenboom die Gij vervloekt hebt, is verdord. En Jezus antwoordde en zei tot hen: Hebt geloof in God’ (Mark. 11:21-22). Of anders gezegd: “Houd aan in het geloof, reken op Gods trouw!”. Wij leggen de nadruk op het geloof. En terecht. Maar er zijn dagen in het leven van de mens, dat ons geloof bijna uitgeblust wordt als een nietige vlam in de stormwind. Wij roepen: ‘Ik geloof, kom mijn ongeloof te hulp’ (Mark. 9:24). Ons geloof is zo gering – als een mosterdzaadje, het geringste van alle zaden – terwijl de moeilijkheden zich op ons levenspad opstapelen als een bergketen. Het is een bron van oneindige vertroosting, onze gedachten in ons geloof te richten op Gods trouw. Daaraan moeten we vasthouden, daarop moeten we rekenen. In die noodlottige nacht, waarin een storm losbarstte in de ziel van Petrus, voelde hij, dat zijn geloof hem in de steek had gelaten, maar Gods trouw was hem als een vaste steenrots.

## De avond van de verloochening

Matth. 26:17-20, Mark. 14:12-17, Luk. 22:7-14, Joh. 13:1-20

De Olijfberg was tijdens het Pascha bevolkt met een groot aantal families, bijeengekomen uit alle hoeken van het land. Omdat zij geen onderdak konden vinden in de overvolle stad, hadden zij zich voorzien van kleine tenten, hun vee graasde op de hellingen, de jonge meisjes gingen met hun kruiken naar de waterput, terwijl de kinderen in de schaduw van de olijfbomen speelden, of met hun ouders de heilige stad bezochten.

Het zou een aangename gedachte zijn, te weten dat de Heer te gast was in het vriendelijke huis te Bethanië, waar Lazarus en zijn zusters Hem zo graag ontvingen. Maar het is aannemelijker, dat Hij, na het avondmaal in het huis van Simon op de avond van Zijn aankomst, deze woning verliet, opdat niet deze vrienden verward zouden raken in het web, dat om Hem heen werd gesponnen. De overpriesters hadden er al over beraadslaagd om Lazarus te doden, omdat om zijnentwil vele Joden in de Heer Jezus geloofden (zie Joh. 12:10). Ik heb dikwijls gedacht, dat als Hij Martha's gast was geweest, zij Hem nooit zou hebben toegestaan, het huis te verlaten zonder voedsel, waarnaar Hij nu zocht tussen de bladeren van een boom langs de weg.

Intussen naderde het uur van het Paasmaal, en daarmee het verraad van Judas, de verloochening van Petrus en de vlucht van al de discipelen. Maar laten wij ons nu alleen bezighouden met het aandeel van Petrus in de gebeurtenissen van de laatste avond van het aardse leven van Christus. De Heer Jezus wist, dat het uur gekomen was, waarin Hij deze wereld zou verlaten en tot de Vader zou gaan. Hij wist, dat God alle dingen in Zijn hand gegeven had, dat Hij van God kwam en tot God zou weerkeren (zie Joh. 13:1-3). Hiermee ging een grote liefde gepaard. 'En de Zijnen die in de wereld waren, had liefgehad, hen liefgehad tot het einde' (Joh. 13:1). Niet alleen tot het einde van de wereld, tot het einde als tijdsbepaling, maar ook tot het hoogste peil van de liefde. Het is wel zeker, dat Hij meer bezig was met de Zijnen, vooral met Petrus, dan met Zichzelf. Vandaar de volgende voorzorgsmaatregelen met betrekking tot Petrus.

### *Hij voorzag hem van een vriend*

De grote waarde van de vriendschap was iets uit de dagelijkse ervaring van de Heer Jezus. Hij maakte er geen geheim van, dat een tedere band Hem verbond met de discipel, die Hij liefhad, en die ook meer dan de anderen de geheime roerselen van Zijn hart kon overbrengen. Hij begreep dan ook, hoeveel een ware vriend voor Petrus kon betekenen. De Heer Jezus kon Johannes volkomen vertrouwen. Het beste bewijs daarvoor werd gegeven, toen Hij vanaf het kruis Zijn moeder in de kinderlijke zorg van deze geliefde discipel aanbeval (zie Joh. 19:26). Hij begreep en wist, wat

Zijn vriend Johannes voor Petrus zou zijn in die ure van zwartste duisternis. En daarom bracht Hij hen samen om hun Zijn laatste heilige opdracht te geven. Ons wordt nadrukkelijk meegedeeld, dat Hij Petrus en Johannes uitzond, zeggende: 'Gaat heen en bereidt ons het Pascha, opdat wij het kunnen eten' (Luk. 22:8). Zo zette Hij Zijn stempel op hun oude vriendschap. Zij hadden naast elkaar gezeten in de school van de Rabbi, samen over de heuvels gedwaald en de genoegens en de gevaren van het vissersleven gedeeld. Samen waren zij opgegroeid tot mannen, bekend met het juk van de Romeinse overheersing, terwijl de verhalen over de nieuwe pogingen tot oproer van mond tot mond gingen, tegelijk met de verwachtingsvolle uitlatingen van hen, die uitzagen naar de verlossing van Israël. Samen hadden zij huis en arbeid verlaten, eerst om in vervoering naar Johannes de Doper te luisteren en later om de Heer Jezus te volgen. Waarschijnlijk hebben zij zich tot elkaar aangetrokken gevoeld, omdat de één bij de ander aanvulde, wat de ander miste. Wij kunnen ook aannemen, dat zij elkaar kozen als metgezel, toen de twaalven twee aan twee werden uitgezonden. Met Jakobus, de broer van Johannes, hadden zij deel gehad aan de wonderbaarlijke visvangst, zij hadden naast elkaar gestaan, toen het dochtertje van Jairus werd opgewekt door de aanraking en de roepstem van de Heer Jezus. Zij waren getuige van het wonder op de berg en hadden de vorige avond de ontsluitende openbaring over de wederkomst mee aangehoord.

De Heer Jezus had deze vriendschap dikwijls opgemerkt en er Zich in verheugd. Hij wist, hoeveel die zou betekenen voor hen en voor Zijn zaak, wanneer Hij niet meer lichamelijk bij hen zou zijn. Daarom besteedde Hij er Zijn aandacht aan, om deze vriendschap te bevestigen en te heiligen door deze uiting van vertrouwen.

De uitslag rechtvaardigde Zijn vriendelijke bedoelingen. Als vanzelf wendde Petrus zich tot Johannes, toen de storm in volle kracht in zijn ziel raasde. Maria Magdaléna vond hen samen op de Paasmorgen (zie Joh. 20:2). Samen bezochten zij het graf.

Hoewel Johannes zijn vriend Petrus zeer liefhad, kon hij niet nalaten, hem voorbij te lopen voor die andere grote liefde, die de eerste rechten in zijn hart bezat. Maar hij maakte dit goed, toen de Heer Jezus in de ochtendschemering op de oever stond en Johannes met eerbiedige liefde zijn vriend Petrus de blijde tijding toefluisterde: 'Het is de Heer!' (Joh. 21:7). Hij verheugde zich erin, toen hij hem in het water zag springen en naar de kust zwemmen, om het eerst bij de Meester te zijn.

Ook in de dagen die volgden, waren zij veel bijeen. Zij gingen tezamen naar de tempel op het uur van het gebed. Petrus sprak uit beider naam, toen hij tot de kreupele zei: 'Zie ons aan' (Hand. 3:4). Samen werden zij gevangen genomen door het Sanhedrin en brachten een gedenkwaardige nacht door in de gevangenis (zie Hand. 5:17-20). Samen keerden zij terug tot hun gezelschap, en als de verschillende gewichten van een goede weegschaal, dienden zij samen de jeugdige Gemeente. Het leven bracht hen later uit elkaar; Johannes naar Efeze<sup>7</sup> en Petrus naar Babylon (zie 1 Petr. 5:13). Maar hun oude liefde blijft, wat blijkt uit de tedere aanuiding, die

---

<sup>7</sup> Noot bewerker: Dit wordt afgeleid uit de zogenaamde "ongewijde geschiedenis".

Johannes geeft naar aanleiding van de val en verloochening van Petrus, in tegenstelling tot de uitvoerige beschrijving in het Evangelie van Markus. Het is niet goed, dat de mens alleen zij, vooral niet in de uren, waarin hij zijn zonden overdenkt en in beroering wordt gebracht door innerlijke tweestrijd. De Heer voorziet in zulk een nood en van te voren geeft Hij een Jonathan aan David, een Johannes aan Petrus, een Timotheüs aan Paulus, een Melanchton aan Luther en in Bunyans Pelgrimsreis een Geloof en Hoop aan Christen.

### *Hij verzekert hem een volledige reinheid*

Het is niet onwaarschijnlijk, dat Judas voornemens was, het gezelschap te overvallen tijdens de Paasmaaltijd, maar zijn plan viel in duigen door de beschikkingen van de Heer, waardoor de plaats pas bekend zou zijn, als zij de stad bereikt hadden. De verrader werd daardoor gedwongen, dit laatste bedrijf uit te stellen tot de avond, daar hij er vrijwel zeker van was, dat de Heer de nacht zou doorbrengen in de Hof van Gethsemané. Judas, die Hem verried, wist van die plaats, daar de Heer Jezus er dikwijls verbleef met Zijn discipelen.

Intussen wachtte de discipelen nog een korte tijd van heilige gemeenschap, van afscheid nemen, nadat de verrader zich had verwijderd.

De Heer had vurig begeerd, dit Pascha met hen te eten, voordat Hij moest lijden (zie Luk. 22:15).

Daarom droeg Hij de nodige voorbereidingen op aan Zijn twee dierbaarste vrienden, zeker opdat geen onderdeel, waarin hun liefde had kunnen voorzien, zou worden veronachtzaamd. (wat wordt met deze zin bedoeld?)

Diep onder de indruk van de steeds groter wordende ernst van het ogenblik, voorzagen zij zich van het lam, brachten het naar de priester om het te laten slachten, kochten de bittere kruiden, de paaskoeken, de zak met wijn en haastten zich om alles klaar te maken.

De stad was te vol en te zeer vervuld van andere dingen, om de beroemde Leraar en Zijn gezellen op te merken, toen zij zich door de Kedronpoort naar de afgesproken plaats begaven. Het werd al donker en de eerste sterren vertoonden zich aan de hemel. Het vuur van jaloersheid smeulde al en laaide op tot vlammen, zodra de opperzaal, waar Petrus en Johannes alles hadden klaargemaakt, bereikt werd. Na de hete en stoffige wandeling zou iedereen dankbaar geweest zijn voor de gewone reiniging, die gebruikelijk was in ieder Joods huis. Hierin was echter nu al iets onvoorziens. Bekken, linnen doek en water, alles stond klaar, maar er was geen dienstknecht of slaaf. Zou nu geen enkele van de discipelen deze plicht willen vervullen aan de anderen en vooral aan de Heer? Niemand bood zich aan. Het vervullen van deze plicht zou voor ieder, naar hun oordeel, gelijkstaan met het ondertekenen van een "contract" om afstand te doen van de ereplaats, waarnaar ze allemaal streefden. De atmosfeer werd geladen en de vredige feestvreugde, waarnaar de Heer Jezus verlangd had, werd ernstig bedreigd. Toen stond de Heiland zelf op, ontdeed Zich van Zijn opperkleed, omgordde Zich met de doek, alsof Hij de

dienstknecht des huizes was, goot water in het bekken en begon de voeten van de discipelen te wassen en zorgvuldig met de doek af te drogen.

Een plotselinge stilte viel in, toen Hij voortging van de één naar de ander in deze nederige bediening. Tot Hij Petrus naderde, die dit alles met groeiende schaamte en verontwaardiging had aangezien. Hij riep uit: 'Gij zult mijn voeten niet wassen in eeuwigheid', waarop de Heer Jezus antwoordde: 'Als Ik u niet was, hebt gij geen deel met Mij'. Dan begrijpt Petrus de bedoeling van de Heer. De uitwendige reiniging was een symbool voor het innerlijke en hij antwoordde: 'Heer, niet alleen mijn voeten, maar ook de handen en het hoofd!' Maar de Heer Jezus antwoordde: 'Wie geheel gewassen is, heeft alleen nodig de voeten te laten wassen, want hij is geheel rein' (zie Joh. 13:8-10). Hij bedoelde hiermee, dat, als Zijn discipelen zondigden, het voor hen niet nodig was, hun leven als gelovigen opnieuw te beginnen. Het was voldoende, als die zonden door hen beleden werden. Dan zou de Heer Zich trouw en rechtvaardig betonen, hun de zonden vergeven en hen reinigen van alle ongerechtigheid (zie 1 Joh. 1:9).

Er lag dus een dubbele betekenis in de nederige daad van de voetwassing. Hij leerde, hoe men koninklijk kan dienen, en in de tweede plaats, dat de zonde de gelovige niet voor altijd scheidt van God. Die zonde, die men zich bewust is en waarvoor vergeving gezocht wordt, zal vergeven worden.

Petrus is door deze gebeurtenis zeker geweldig vertroost, toen hij eraan terugdacht, nadat hij zijn grootste zonde bedreven had. Hij was geen uitgeworpene. Hij had zijn plaats in het boek des levens of in de heilige stad niet verloren. Hij hoefde niet weer helemaal opnieuw te beginnen. De Heer zou zijn verontreinigde voeten wassen en dan zou hij geheel rein zijn. Het werk, dat God aan zijn ziel verrichtte, was wel even teruggezet, maar was daarom niet opgehouden. Hij hoefde niet voor een tweede keer opnieuw geboren te worden. Wel moest hij zich bekeren van zijn zelfvertrouwen, (wat wordt bedoeld met: 'bekeran van zijn zelfvertrouwen'?) om dan zijn broeders door zijn ervaring te kunnen versterken. Er was een wereld van verschil tussen de afval van Judas en de struikeling van Petrus.

Wat is daar een rijkdom van liefde in deze nederige daad getoond aan allen, van wie de voeten verontreinigd zijn door het stof van de aardse wegen. Hij wist, dat Hij van God kwam, tot God zou weerkeren en Zelf God was. Toch was het wassen van de voeten van deze eenvoudige mensen niet in strijd met de troon, waarheen hij terugkeerde, met de heerlijkheid die Hem wachtte. Van die troon zou Hij bij de lof en de aanbidding, die er tot Hem zou opstijgen, het oor neigen tot elke zucht van de boetvaardige smekeling.

## 'Uw hart worde niet ontroerd'

Matth. 26:21-25, 31-35, Luk. 22:21-23, 31-34, Joh. 13:21-38, 14:1-2

Zodra zich de eerste drie sterren aan de hemel vertoonden, gaf het geluid van de zilveren bazuin van de tempel het teken, dat de paasmaaltijd kon beginnen. Op tafel stonden brood, wijn, water en kruiden, op een zijtafel het gebraden lam. De lampen aan kettingen zwaaiden zachtjes boven de tafel heen en weer en erom heen geschikt stonden de dertien aanligbedden. Uit dit alles sprak toewijding van de twee discipelen, die alles hadden klaargemaakt. Vele eeuwen reeds waren dezelfde gebruiken gevolgd, dezelfde uitleggingen gegeven, dezelfde psalmen gezongen, dezelfde zegenbeden en dankzeggingen uitgesproken. De discipelen waren zich er echter van bewust, dat er een zware wolk hing over de ziel van de Meester, waarop Hij ook doelde, toen Hij sprak: 'Voorwaar, Ik zeg u, dat één van u Mij zal overleveren' (Matth. 26:21). En: 'Hij die met Mij in de schotel indoopt'. En: 'Het zou voor die mens goed zijn, als hij niet geboren was' (zie Mark. 14:20-21). Alle discipelen, behalve Judas natuurlijk, schijnen zichzelf meer verdacht te hebben, dan één van de anderen. Iedereen zei dan ook: 'Ben ik het, Heer?' (Matth. 26:22) of 'Ben ik het, Rabbi?' (Matth. 26:25). Maar Petrus, ongeduldig door de onzekerheid en waarschijnlijk begerig om te weten, dat hij het niet was, gaf een geheim teken aan Johannes, dat hij er zich van zou vergewissen, wie de Heer bedoelde. Fluisterend vroeg Johannes aan de Heer Jezus, terwijl hij naar Zijn borst over leunde, wie de verrader zou zijn. De Heer Jezus wilde geen naam uitspreken en antwoordde, ook fluisterend misschien, alleen verstaanbaar voor Petrus, Johannes en Judas: 'Hij is het, aan wie ik de bete, als ik ze ingedoopt heb, geven zal' (Joh. 13:26). Toen nam Hij wat van de kruiden en een stuk brood, doopte dit in de kom met de vruchtenmoes, Charoset genaamd, en gaf het aan Judas. De verrader wist nu dat hij ontdekt was, maar zei nog onbewogen en zonder schuldbesef: 'Ben ik het, Rabbi?' (Matth. 26:25). Toen antwoordde de Heer hem zacht, alleen voor hem verstaanbaar: 'Gij hebt het gezegd' (Matth. 26:25) en luider: 'Wat gij doet, doe het spoedig' (Joh. 13:27). De verrader kon het heldere licht van de heilige tegenwoordigheid van Christus niet meer verdragen. Misschien dat wroeging al begon te knagen in zijn binnenste. Hij sloeg zich haastig de mantel om en verdween in de nacht. Maar de ontdekkende woorden waren zo vriendelijk gesproken, dat alleen Petrus en Johannes het geheim wisten. Maar zelfs zij wisten niet, dat het al zover was gekomen, dat de dertig zilverlingen – de bloedprijs – zich al in Judas' beurs bevonden. Hij had zijn rol zo goed gespeeld, dat de anderen dachten, dat de Heer hem nog had opgedragen inkopen te doen of iets aan de armen te geven (zie Joh. 13:29). Zijn afwezigheid was een grote verlichting voor de Heiland. Wat Hij geleden moet hebben gedurende deze laatste maanden door de aanwezigheid van Judas, tussen Zijn getrouwen, kunnen wij het best weergeven met de woorden van de Psalmist:



'Zelfs de man met wie ik in vrede leefde, op wie ik trouwde, die mijn brood at, heeft mij hard nagegrapt' (Ps. 41:10). Toen Judas was weggegaan, stelde de Heer Jezus het avondmaal in en begon Hij te spreken. Woorden van waarschuwing en geruststelling voor deze intieme kring, en door hen weer voor de gehele Gemeente. Laten wij ons nu bepalen bij wat die woorden voor Petrus betekenden.

### *'Ik heb voor u gebeden'*

In later jaren vergeleek Petrus de verzoeker met een leeuw, die brullend om de schaapskooi liep, terwijl hij naar een opening zocht of naar een verdwaald schaap (zie 1 Petr. 5:8). Toen hij deze woorden schreef, moet hij wel gedacht hebben aan de waarschuwing: 'Simon, Simon, zie, de satan heeft zeer begeerd om u te ziften als de tarwe; maar Ik heb voor u gebeden dat uw geloof niet zou ophouden' (Luk. 22:31-32). De tarwe gaat niet verloren, als de landman, op oosterse wijze, het graan dat hij gedorst heeft, tegen de avondwind in opwerpt. Het gewicht van het graan doet het weer op de grond vallen en alleen het kaf verdwijnt.

Het lijkt meer dan waarschijnlijk, dat ook de Gemeente van heden dit zal ervaren en een zuiveringsproces ondergaat. De storm waait door de bossen, om alle halfdode en dode takken te verwijderen. Een vuur zal ontstoken worden, dat alleen het goud en het zilver en de zuivere edelstenen zullen doorstaan. Om de woorden van Johannes de Doper te gebruiken: 'Zijn wan is in Zijn hand en Hij zal Zijn dorsvloer door en door zuiveren' (Matth. 3:12). Maar heb geen zorgen om de tarwe! Geen van de discipelen ging verloren, dan alleen Judas. De anderen hadden bewezen, tarwe te zijn. Hoewel zij de Meester verlieten in de nacht, waren zij drie dagen later toch tezamen, al was het dan uit vrees voor de Joden met gesloten deuren (zie Joh. 20:19). Zij waren allen met de Heer op de hemelvaartsberg.

De woorden van de Heiland zijn vol troost. Satan moet eerst toestemming krijgen, om te ziften en er altijd blijft de grens, waarover hij nooit kan gaan.

'God is getrouw,' zegt de apostel, 'Die niet zal toelaten dat gij boven vermogen verzocht wordt' (1 Kor. 10:13). Voordat satan Jobs eigendom of lichaam aan mocht raken, moest hij eerst toestemming vragen en aldoor weer kreeg hij een grens, die hij niet mocht overschrijden (zie Job 1:9-12 en Job 2:4-6).

De hevige haat van de boze geesten tegenover de hemelse voegt zware moeilijkheden toe aan onze aardse pelgrimsreis. Het gevecht met Apollyon<sup>8</sup> in de Vallei van de Schaduw des Doods is vreselijk, maar niet te ontkomen. Drommen onreine en boze geesten loeren op ons, terwijl zij wachten op het juiste ogenblik, om ons tot zonde te verleiden. Zij haten ons, want het slechte moet noodzakelijk het goede haten en onze struikelingen betekenen smart en verlies voor onze Heiland. Maar Hij, Die voor ons is, is groter dan allen die tegen ons zijn en onze grote Voorspraak is op Zijn hoede, terwijl Hij de vuurproef afmeet naar onze krachten en tegelijkertijd bidt, dat ons geloof niet zal ophouden. Is het niet goed, dat wij verzocht worden? Verzoeking openbaart onze zwakheid en drijft ons tot berouw. Het opent

---

<sup>8</sup> Uit Bunyans Christenreis

uitzichten op Zijn reddende hulp, waarvan wij anders onkundig zouden zijn gebleven. Wij kunnen niet helpen, dat wij verzocht worden. Het is geen zonde om aangevallen te worden door de boze. Onze Heiland Zelf leed er onder. Wij merken, dat wij een zondige natuur bezitten, waar de verzoeker zich op richt en deze natuur is zeer gevoelig voor verleidingen. Maar wij kunnen staande blijven in het geloof. Wij kunnen staande blijven in het uur van de verzoeking door Christus' kracht en genade, zodat wij meer dan overwinnaars worden door Hem (zie Rom. 8:37).

*'Uw hart worde niet ontroerd. ...Ik ga heen om u plaats te bereiden'*

De verdeling van de hoofdstukken in het Evangelie van Johannes werkt enigszins belemmerend, om de schoonheid op te merken van Christus' woorden, die beginnen bij Johannes 14. Wij houden van die woorden, wij leren ze en zeggen ze op aan de sterfbedden, of schrijven ze op een gedenksteen, maar verbinden ze niet aan de woorden, die er onmiddellijk aan vooraf gaan. 'Petrus zei tot Hem: Heer, waarom kan ik U niet volgen? Ik zal mijn leven voor U inzetten. Jezus antwoordde: Zult gij uw leven voor Mij inzetten? Voorwaar, voorwaar, Ik zeg u: de haan zal geenszins kraaien, voordat gij Mij driemaal zult verloochend hebben' (Joh. 13:37-38). Daarop zei Hij: 'Uw hart worde niet ontroerd. ...In het huis van Mijn Vader zijn vele woningen. ...Ik ga heen om u plaats te bereiden' (Joh. 14:1-2).

Het ideaal van het Vaderhuis is kort samengevat in de gelijkenis van de twee zonen (zie Luk. 15:11-32). Het geeft uitzichten op de aarde. Het is de plaats waar gebroken levens worden opgenomen om weer hersteld en in orde gemaakt te worden. Daar is de liefde zonder masker. De verlorene is zeker van een welkom, het leven heeft de maatslag van de eeuwigheid en de vreugde kent er geen grenzen. Zij, die daar leven zijn altijd voor Gods aangezicht en al het Zijne is het hunne. Er zijn alleen geen oudere broers die buiten blijven en zelfs de laagste dienstknechten verheugen zich met de zonen en dochters als zij één voor één in het Vaderhuis vergaderd worden. Er 'zijn vele woningen' (Joh. 14:2), die niet alleen plaats bieden aan een menigte, maar ruimte bieden voor iedereen met zijn of haar eigen karakter. De discipelen, die de Heer volgden, werden wel wat overschaduwed door de zonen van Zebedeüs (de Boanerges = zonen van de donder, zie Mark. 3:17). Er heerste een voortdurende vrees voor overvleugelen en er waren maar weinig mogelijkheden tot zelfontplooiing. Maar daar boven zal iedere verlorene in staat worden gesteld, zichzelf ten volle te ontwikkelen. Dit wordt ons geleerd in de vergelijking van de apostelen met twaalf kostelijke stenen in Openbaring 21. Iedere steen onderscheidt zich van de andere, maar alle zijn noodzakelijke onderdelen van de grondslagen van het nieuwe Jeruzalem. Zoals de tuinman de plantjes uit de broeibak uitzet in de volle grond, zo zullen de heiligen plaats krijgen voor zich en een ieder zal genoeg liefde, genoeg vreugde, genoeg ruimte, genoeg gelegenheid hebben in overeenstemming met zijn deel aan de volheid de dienst van Christus. Petrus zal Petrus blijven en Johannes zal Johannes blijven. Er zullen 'vele woningen' zijn en geen nood dus, om elkaar te verdringen om een plaats! Maar er is voorbereiding nodig, evenals Petrus en Johannes de paasmaaltijd voorbereidden. Hiervoor wordt in het Grieks hetzelfde

woord gebruikt: 'Waar wilt Gij, dat wij U bereiden het pascha te eten?' (Matth. 26:17 Statenvertaling) en 'Ik ga heen om u plaats te bereiden' (Joh. 14:2).

Hij dacht aan ons en bereidde voor ons het Vaderhuis door Zijn volbrachte werk. Geen engel kon voor ons doen, wat Hij kon. Zoals Petrus en Johannes het lam toebereidden, als een herinnering aan de maaltijd voor de uittocht uit Egypte, zo zal er daarboven in het midden van de troon een Lam zijn, Hij, Die voor ons geslacht werd (zie Openb. 5:6).

De betekenis van de beloften van de Heer Jezus wordt net zo duidelijk omschreven, als we ons herinneren, dat Hij slechts enkele ogenblikken eerder voorzeggd had, dat één van hen Hem zou verloochenen en allen Hem verlaten zouden. 'Ik ga heen om u plaats te bereiden' (Joh. 14:2); plaats voor u, Mijn geliefde Johannes, voor u, Petrus, als de herinnering aan uw verloochening zal zijn als de wateren, die voorbij stromen, voor u, Thomas, hoewel u overgegeven bent aan twijfel en somberheid, voor u, Filippus, die er zo naar verlangt, dat u de Vader getoond wordt (zie Joh. 14:8). Niemand zal worden overgeslagen, aan niemand zal zijn deel ontgaan. 'Uw hart worde niet ontroerd en zij niet versaagd' (Joh. 14:27). Zeker, wij mogen moed vatten, als wij maar op Hem vertrouwen in Zijn rechtvaardigende genade. Ondanks onze zonden en tekortkomingen, onze smarten en beproevingen, zal Hij ons uithelpen. 'Die Hij geroepen heeft, heeft Hij ook gerechtvaardigd; en die Hij gerechtvaardigd heeft, heeft Hij ook verheerlijkt. Wat zullen wij dan hierop zeggen? Als God voor ons is, wie zal tegen ons zijn?' (Rom. 8:30-31).

***'Uw hart worde niet ontroerd. Ik ... zal u tot Mij nemen'***

Weer wordt het beeld van de namiddag herhaald. Toen de twee discipelen hun voorbereidingen hadden beëindigd, gingen zij naar de stadspoort, of naar het einde van de straat, of tenminste naar de deur, om hun gasten te ontvangen. In die zin moeten wij de woorden van de Heer opvatten. Dit wordt ons bevestigd door het feit, dat de martelaar Stefanus de Zoon des mensen zag, staande aan Gods rechterhand (zie Hand. 7:56), alsof Hij was opgestaan om hem te ontvangen en welkom te heten. Het was, alsof de Meester hen in die zin allen afzonderlijk toesprak: "Jakobus, u zult de eerste zijn in de edele rij van martelaren. Herodes zal u met het zwaard slaan, maar je zult een koninklijke ontvangst hebben! Thomas, u zult in stukken gezaagd worden, maar Ik zal u ontvangen en een hartelijk welkom zal u worden bereid. Johannes, u zult het langste blijven, als al uw tijdgenoten gestorven zijn, maar Ik zal u tot Mij nemen en u zult de dierbaren weerzien, die u zijn voorgegaan! Petrus, u zult uw handen uitstrekken en naar een kruis gevoerd worden, maar zoals Mijn Vader Mijn geest in Zijn handen zal aannemen, zo zullen Mijn handen eenmaal uw geest ontvangen. Ieder van u zal Ik ontvangen in heerlijkheid".

En als de Heer Jezus terugkomt in de lucht, komt Hij Zelf om al de Zijnen in het Vaderhuis te voeren. Heerlijker dan alle heerlijkheid is Hij Zelf. We zullen altijd met Hem wezen. 'En als Ik heenga en u plaats bereid, kom Ik weer en zal u tot Mij nemen, opdat ook gij zijn moogt, waar Ik ben' (Joh. 14:3).

## '...en aan Petrus'

Matth. 28:1-8, Mark. 16:1-8, Luk. 24:1-8, Joh. 20:1-10

In het Hooglied van Salomo worden drie kenmerken aangegeven van de volmaakte liefde en elk van deze drie was aanwezig in de merkwaardige handelswijze van de Heer met Zijn discipel en vriend, die driemaal werd gewaarschuwd, Hem driemaal verloochende en bij drie verschillende gelegenheden weer in ere werd hersteld.

### *Liefde zo sterk als de dood*

Er was veel met de Heer gebeurd na die tijd in de gerechtszaal, toen Hij zich had omgekeerd en Petrus had aangekeken. Hij had de beker, die de Vader Hem te drinken gaf, tot de bodem toe leeggedronken. Als gevolg van een overeenstemming, die getroffen was voor de tijdkringen wentelden. (wat betekent deze zin?)

Hij was tot zonde gemaakt voor de mens, opdat God recht kon doen en hen, die geloofden, kon rechtvaardigen. Hij had de zonde teniet gedaan door Zichzelf over te geven. Hij had Zijn hoofd gebogen in de dood, Zijn leven afgelegd, 'opdat Hij door de dood teniet zou doen hem die de macht over de dood had' (Hebr. 2:14).

Zijn liefde was onverzwakt door alles heen. Daar was geen wijziging van richting of duur. Noch dood, noch graf had enige verandering in haar teweeggebracht, net zomin als dood of graf de liefde kunnen veranderen voor hen, die wij liefhebben en voor een tijd moeten missen.

De zaak van Petrus ging Hem ter harte, tot Hij Zijn ogen sloot in de dood, en was er weer, toen hij sprak met de engel, die als wachter bij het graf stond, om hem de boodschap door te geven. En wat dood en graf niet konden, hebben ook de voortgang van de tijd of de glorie van de hemel niet gedaan. (wat hebben die niet gedaan: Zijn liefde gestopt?) Hij houdt nog steeds van ons, zoals Hij Petrus en Maria, Johannes en Thomas liefhad in de dagen van zijn omwandeling. Nog verbreekt Hij de stilte, roept ons bij onze namen, verstaat ons in ons vallen en opstaan en roept ons terug van de wegen, waarop wij zijn afgedwaald.

### *Vele wateren zouden deze liefde niet kunnen uitblussen*

Net zoals het Griekse vuur brandt Christus' liefde zelfs onder water (zie Hoogl. 8:7), want ze wordt telkens weer overstroomd door vloedgolven van ondankbaarheid, onverschilligheid, koppigheid, verloochening en zonde.

Petrus had Hem verlaten in de hof, maar na Zijn opstanding zond Hij om hem. Toen Hij van de opperzaal afdaalde naar de straat, leidde de Heer Jezus Zijn discipelen over de beek Kedron en langs de hellingen naar de Olijfberg, tot zij de olijfbossen bereikten, waaronder de tenten van de pelgrims stonden in de schemering. Door de eigenaar was naar alle waarschijnlijkheid en klein, afgesloten gedeelte toegewezen aan de Heer Jezus, waar Hij meestal verbleef. Zijn discipelen

waren dikwijls met Hem daar geweest, wanneer Hij de hof bezocht en zij waren dan waarschijnlijk ook wel verbaasd, toen Hij dit keer aan acht van hen vroeg, om bij de ingang te wachten, terwijl slechts aan drie werd verzocht, om met Hem mee te gaan over het door de maan beschenen pad. Zelfs zij moesten op een gegeven ogenblik achterblijven om daar, zoals Hij hun vroeg, te waken en te bidden, terwijl de Heer ongeveer een steenworp verder ging. Van de mensen mocht er niemand bij Hem zijn. Zelfs Zijn zeer geliefde Johannes kon niet aanwezig zijn, toen Hij in eensgezindheid met God de beker zou aanvaarden uit de hand van de Vader. 'Waakt met Mij' (Matth. 26:38) zei de Heer Jezus, toen Hij hen verliet. Dit verzoek was het bewijs voor Zijn mensheid, want wie kent niet de onschatbare waarde van medeleven in de moeilijke uren van het leven? Hij wist echter ook, dat het het uur was van de macht van de duisternis (zie Luk. 22:53). Het ziften stond te beginnen. Judas monsterde zijn troepen al. Slechts als zij toegerust waren met de gehele wapenrusting van God, konden de discipelen op deze boze dag standhouden. Maar alle drie keer, dat de Heer naar hen kwam kijken, lieten zij Hem in de steek. Hun ogen waren bezwaard en tenslotte moest een engel de versterking en vertroosting schenken, waarin de mens tekort geschoten was. Zou Petrus ooit het zachte verwijt van de Meester kunnen vergeten: 'Gij waart dus niet in staat één uur met Mij te waken?' (Matth. 26:40b)

Maar hoewel Petrus hier tekort schoot, zond de Heer Jezus later toch om hem. (?)

De discipelen begrepen de toestand verkeerd. Zij twijfelden er niet aan, dat de Heer Jezus de Zoon van de Allerhoogste en de Koning van Israël was. Maar zij verwachtten, dat Hij de vijand zou verslaan. Zij waren voorbereid op een gewapende overval. Zij hadden zich tegen een dergelijke overmacht voorzien van twee zwaarden, waarvan Petrus er één had. Zij hadden waarschijnlijk afgesproken, dat, als de nood aan de man kwam, zij, om de Heer Jezus geschaard, zouden sterven, hoewel ze niet verwachtten dat dit nodig zou zijn. Op het uiterste ogenblik zou God zeker tussenbeide komen, engelen zouden ten tonele verschijnen en de vijanden zouden verslagen worden, net als in de dagen van de Midianieten.

Hoewel Petrus de moed verloor tegenover het dienstmeisje, was hij toch niet lafhartig. Hij zou toen als een leeuw hebben gevochten, als de Heer het hem maar had toegestaan. Toen hun de situatie waarin ze verkeerden duidelijk werd, vroegen de andere discipelen de Meester het teken te geven om met het zwaard te slaan. Petrus kon daar niet op wachten; hij was al in het midden van de bende, zwaaiend met zijn zwaard. Hij diende Malchus een flinke slag toe, zeker met het doel om hem te doden. Gelukkig hieuw hij hem alleen zijn rechteroor af. Petrus bedoelde het wel goed, maar het mocht niet worden toegelaten. Verzet en geweld zouden wraak verwekken. De waarde van de vrijwillige overgave van de Heiland zou teniet gedaan, Zijn vrijwillige aanvaarding van het kruis zou worden overschaduwed. Herhaaldelijk had de Heer Jezus erop gewezen, dat niemand Zijn leven van Hem nam, maar dat Hij het Zelf aflegde (zie Joh. 10:18). Op het uitdrukkelijk bevel van de Vader kon Hij het afleggen en weer nemen. Maar het vrijwillige aspect van Zijn lijden zou verdwijnen, als Hij pas werd weggevoerd na een strijd van Zijn kant. Hij

kwam daarom tussenbeide om de stijgende verontwaardiging te stoppen, legde Zijn volgelingen het zwijgen op, vroeg om toestemming om één hand te mogen bevrijden, zodat Hij de gewonde man kon bereiken om zijn oor te genezen (ik kan dit nergens in de Bijbel vinden; volgens mij was Jezus toen nog niet gebonden.) en gaf Zich toen over om weggeleid te worden als een Lam ter slachting. Die daad redde de situatie, die door de ondoordachte daad van Petrus bedorven was.

Deze geschiedenis bracht duidelijk aan het licht, hoe zeer Petrus en de anderen de toestand verkeerd begrepen. Maar ondanks dit alles en wetend, dat dit misverstand Petrus nog aankleefde, noemde de Heer Jezus na Zijn opstanding zijn naam afzonderlijk en liet hem weten, waar hij Hem kon vinden.

*Petrus had zijn eden teniet gedaan, Hem driemaal onder verloekingen verloochend – toch zond Hij om hem*

De grote schare, met hun Gevangene in het midden, vertrok weer naar de stad. Johannes overwon als eerste de angst, die de discipelen van de zijde van hun Meester had weggevoerd, en volgde de soldaten op de hielen, terwijl Petrus van verre volgde. Johannes ging met de menigte door de grote poorten van het paleis van Annas, waar het eerste onderzoek plaats zou vinden. Toen hij Petrus miste en begreep, dat deze nog buiten was, ging hij naar de poort en vroeg het dienstmeisje, die daar wacht hield, om Petrus binnen te laten. Zij herkende Johannes als een vriend van de hogepriester en liet Petrus toe, terwijl zij hem nauwkeurig opnam bij het licht van de lamp boven de poort (zie Joh. 18:16).

Deze poort gaf toegang tot een vierkante open ruimte. Om de kou van de nacht te weren hadden de dienaars een kolenvuur gemaakte, dat weerkaatste in hun gezichten. Romeinse soldaten, leden van de Joodse wacht, dienaren van de hogepriester en spionnen en getuigen waren daar bij elkaar, om zich te warmen. Johannes was met de Heer Jezus de raadszaal, die uitzag op deze binnenplaats, binnengegaan. Maar Petrus voegde zich bij de groep rond het vuur en wilde zich warmen. Hij had al zijn moed en hoop verloren. Dat zijn Meester zo beslist zijn hulp had geweigerd, had hem verward en misschien rees er daardoor wel een sluier van misverstand en teleurstelling. Hij wilde nu het einde bijwonen en dacht wel, dat hij niet ontdekt zou worden, als hij zich bij de anderen voegde als één van hen.

De portierster, die hem had toegelaten, haar post verlatend, kwam ook bij het vuur en herkende Petrus. Zij koos hem tot het mikpunt van haar spot, door tot de anderen te zeggen: 'Ook gij waart met Jezus, de Galileeër' (Matth. 26:69). Geheel onverwacht trof dit woord hem, maar hij pareerde de aanval door te doen, alsof hij haar niet begreep: 'Ik weet niet wat gij zegt' (Matth. 26:70). Als de aandacht van de omstanders in een andere richting is geleid, trekt hij zich terug naar de poort en terwijl hij die bereikt, kraait er een haan in de vroege schemering. Toen werd hij herkend door een ander dienstmeisje, dat waarschijnlijk de woorden van de portierster gehoord had. Zij maakte tot de omstanders de opmerking: 'Deze was ook met Jezus de Nazaréner' Weer loochende hij het, ditmaal met een eed: 'Ik ken de mens niet!' (Matth. 26:71, 73). Na ongeveer een uur was hij weer terug bij het vuur, misschien wel om de toestand nog te redden. Hij zou de Meester verdedigen. Maar zodra hij zijn mond opende,

loochende zijn onvermogen als Galileeër om de Hebreeuwse keelklanken uit te spreken, zijn herhaalde en luide verzekeringen, dat hij met de Heer Jezus niets te maken had. De één na de ander herkende hem, zijn spraak maakte hem openbaar en een bloedverwant van Malchus herkende hem als degene, die met het zwaard had geslagen in de hof (zie Joh. 18:26). De toestand werd dreigend en de ongelukkige discipel begon 'zich te vervloeken en te zweren: Ik ken de mens niet!' (Matth. 26:74). Voor de tweede keer kraaide de haan en Petrus herinnerde zich de woorden van de Heer Jezus. De Heer had het ook gehoord en de hartstochtelijke stem van Petrus vernomen. Toen, niet lettend op Zijn eigen lijden, keerde de Heer Jezus Zich om en keek Petrus aan, niet boos en verwijtend, maar om hem te herinneren aan wat Hij hem had voorzegd.

En toch, Hij zond om Petrus.

'...en aan Petrus' (Mark. 16:7).

Vele wateren kunnen Zijn liefde niet uitblussen (zie Hoogl. 8:7). Ook wij kunnen de Heer Jezus verloochenen, Hem verdriet doen. Maar als ons hart terugkeert met berouw en droefheid, zal Hij onze afdwalingen genezen en ons vergeving schenken.

## 'De Heer ... is aan Simon verschenen'

Luk. 24:13-35, 1 Kor. 15:5

Alleen zij, die diepe smart en wroeging hebben gekend, toen zij zich een tekort aan liefde herinnerden, zij, die de doodsrivier overstaken, kunnen goed begrijpen, wat Petrus voelde en in welke stemming hij vluchtte van het toneel, dat getuige was van zijn verloochening. Die tedere, medelijdende blik van de Heer Jezus liet hem niet meer los! Zou dit nu de laatste keer zijn, dat hij dat geliefde gezicht had aanschouwd of die bekende stem had vernomen? Zou hij nog eens in staat worden gesteld, om zijn berouw te uiten en dan vergiffenis te ontvangen? Was dit nu het einde? Zou hij nooit meer gelukkig worden? Zelfs al vergaf God hem, kon hij dan ooit zichzelf vergeven? Hoe kon hij toch verstrikt raken in zoveel valsheid? Waarom was hij niet van dat vuur weggebleven, of had hij die plaats verlaten na de eerste herkenning? De legende vertelt, dat elke keer, als Petrus in later jaren een haan hoorde kraaien, hij zich al huilend op de knieën wierp en dat hij gewend was dagelijks bij het eerste hanengekraai te ontwaken en het vreselijke uur, waarin hij zijn Heer verloochende, in gebed doorbracht. Al is dit misschien niet woordelijk waar, wij kunnen wel aannemen dat, toen zijn oude, sterke, oproerige geest getemperd en veranderd werd, hij zéér barmhartig en teder werd tegenover gevallenen en dat hij nog meer geloofde in de liefde van de Zaligmaker.

### *Het toneel van zijn bitterste smart kennen wij niet*

Waar ging Petrus heen, toen hij het paleis van Annas verliet? Wij geloven naar de hof, om zich in volle lengte neer te werpen op dezelfde plaats, waar de Meester in zielsangst had geworsteld, om daar nu met zijn tranen de plek te besproeien, die tevoren gedrenkt was met het zweet van de Heer Jezus. 'En Petrus ging naar buiten en weende bitter' (Luk. 22:62).

Toen Jeruzalem bij zonsopgang ontwaakte, ging hij zeker naar het huis van Johannes, waar hij wist, zich te kunnen onttrekken aan de spiedende ogen van de anderen, die zich natuurlijk geheel verloren voelden, nu hun Meester zo plotseling uit hun midden was verdwenen en daarmee leken ook al hun verwachtingen voor deze wereld en de toekomst verdwenen. Zij konden toch nog dankbaar zijn, dat, al hadden zij de Heer verlaten, zij Hem tenminste niet verloochend hadden! (?)

De ochtenduren kropen om. Hij hoorde het geraas van de stad, die in beroering was gebracht. Slechts enkele klanken van het woeste geschreeuw drongen tot hem door: 'Kruisig, kruisig Hem!' uit tienduizend kelen, en toen de naam "Barabbas!".

Johannes kwam niet naar zijn huis en niemand van de anderen giste, dat hij bij het kruis was. Toen, tegen de middag, zal Petrus, als hij bij Johannes geweest is, hem hebben zien binnenkomen, terwijl hij Maria, de moeder van de Heer Jezus ondersteunde. Uit hun verslagen gezichten begreep hij maar al te goed, dat het ergste



gebeurd was. (bovenstaand stuk is allemaal heel suggestief, het staat niet in de Bijbel en heeft ook geen meerwaarde voor de geschiedenis!)

In zijn eerste brief lezen wij, dat Petrus ooggetuige geweest is van het lijden van Christus (zie 1 Petr. 5:1). Als deze zin ook het lijden aan het kruis insluit, zal hij door de straten geslopen zijn, om uit de verte de omtrekken van het kruis, dat Hem droeg, Die hij liefhad met alle vezels van zijn sterk en berouwvol hart, te aanschouwen. Als Johannes op zijn terugkeer heeft gewacht, is Petrus niet lang bij het kruis gebleven; hij moest dan voor Maria zorgen, terwijl Johannes terugkeerde om, terwijl hij vlak bij het kruis stond, de laatste kreet op te vangen: 'Het is volbracht' en de overgave van de geest van de Verlosser in handen van zijn Vader te horen (zie Joh. 19:30 en Luk. 23:46).

Johannes keerde terug en in de droevige uren, die daarna volgden, zal Petrus zeker zijn hart hebben uitgestort voor zijn vriend.

### *Het feit van de opstanding drong slechts geleidelijk tot hen door*

Als het de discipelen opeens helder en duidelijk was geweest, dat de Heer was opgestaan, zou deze heerlijkheid hen hebben overstelpt. Het grote licht zou hen hebben verblind. Het was dus wel een wijze beschikking van God, dat dit licht werd getemperd en pas langzamerhand en op verschillende manieren tot hen kwam. Heel vroeg op de Paasmorgen kwam Maria Magdaléna naar het huis van Johannes, waar ook Petrus was, om als haar eerste indruk mee te delen, dat het lichaam was weggenomen. 'Zij hebben de Heer weggenomen uit het graf, en wij (de vrouwen, die het graf bezocht hadden om Zijn lichaam te balsemen) weten niet waar zij Hem gelegd hebben' (Joh. 20:2).

Dadelijk was Petrus klaar om te gaan en gevolgd door Johannes haastte hij zich naar de tuin van Jozef van Arimathéa. Toen Johannes het graf het eerst bereikte, omdat hij sneller liep dan Petrus, die ditmaal zeker uit schuldgevoel niet de eerste was, stelde hij zich tevreden met een vluchtige blik in het graf. Heilige eerbied hield hem tegen. Maar Petrus, gehoor gevend aan zijn impulsieve natuur, ging, toen hij bij het graf kwam, regelrecht de spelonk in. Het was duidelijk dat de Heer Jezus het graf had verlaten. Maar ook, dat vriend noch vijand het lichaam had weggenomen. Want de grafdoeken waren zo natuurlijk blijven liggen, alsof het lichaam, dat daarin bewaard was, eraan onttrokken was, haast zonder ze aan te raken. De zweetdoek, die op Zijn hoofd geweest was, lag opgerold apart. Op Johannes maakte dit alles zo'n diepe indruk, dat hij geloofde. Petrus herinnerde zich Zijn woorden en verwonderde zich (zie Luk. 24:8, 12). Maar zij moesten beiden nog meer bevestiging hebben, want zij verstonden de Schrift nog niet, die zei, dat Hij uit de doden op moest staan (vergelijk Luk. 24:25-27). Zo keren zij weer terug naar huis.

De Heer verscheen nu aan Maria Magdaléna. Dit was weer een stap verder in de onthulling van het wonder. Dat het diepe indruk maakte, blijkt wel uit het Evangelie van Markus, waar ons verhaald wordt, dat toen de Heer Jezus was opgestaan, Hij het eerst verscheen aan 'Maria Magdaléna, uit wie Hij zeven boze geesten had

uitgedreven' (zie Mark. 16:9-11). Heeft Petrus, die mee treurde en hilde, toen hij deze boodschap ontving, er misschien voor zichzelf troost uit geput? Maria Magdaléna had Petrus ertoe gebracht, het lege graf te bezoeken en nu zij voor de tweede keer in huis kwam, met het verhaal van haar ondervindingen met Hem, die zij eerst voor de tuinman had aangezien, veerde Petrus' ingezonken hoop zeker weer op. Om zijn eigen woorden te gebruiken, zal hij zijn aangegrepen door de 'levende hoop door de opstanding van Jezus Christus uit de doden' (1 Petr. 1:3). De vrouwen waren zeer haastig teruggekeerd van het graf, om de discipelen mee te delen, wat ze gezien hadden, maar zij werden onderweg opgehouden door de verschijning van de Heer, die hen tegemoet trad, zeggende 'Weest gegroet! En zij naderden Hem, grepen Zijn voeten en huldigden Hem' (Matth. 28:9). En de Heer Jezus herhaalde het woord van de engel: 'Vreest niet; gaat heen, bericht Mijn broeders dat zij heengaan naar Galiléa en daar zullen zij Mij zien'. (Matth. 28:10). Het is waarschijnlijk zo gegaan, dat terwijl Maria naar Johannes en Petrus ging, deze vrouwen de overige discipelen opzochten in de bovenzaal en toen Maria van de twee discipelen naar de anderen ging, de vrouwen omgekeerd Petrus en Johannes opzochten. De vrouwen kwamen bij hen binnen als een zonnestraal in de duisternis. Zij hadden de Heer gezien! Hij had tot haar gesproken! Hij had hen opgedragen een blijde boodschap over te brengen! Voor zij Hemzelf hadden gezien, had de engel hen gezegd, om aan de discipelen *en aan Petrus* te melden, dat de Heer was opgestaan (zie Mark. 16:7). De vrouwen hadden zelf geen idee van de volle betekenis van deze woorden. Zij vonden Petrus wel één van de voornaamsten onder de discipelen en het leek voor hen dus heel gewoon, dat hij met name genoemd werd in de boodschap van de engel. Maar voor Petrus zelf was het noemen van zijn naam zeker als leven uit de dood! Dat was een liefde die niet losliet, die niet wankelt, een liefde die alle dingen verdraagt, alle dingen gelooft, alle dingen hoopt en die nooit vergaet (vergelijk 1 Kor. 13:4-8), een liefde die het schaap, dat aan het dwalen was geraakt, gevonden had.

En nu verscheen de Heer aan Petrus zelf! In zijn opsomming van de getuigen van de opstanding van de Heer in 1 Korinthe 15 meldt Paulus, dat Hij aan Kefas was verschenen (zie 1 Kor. 15:5). En wij weten uit de Evangeliën, dat toen Kléopas en zijn vriend op de Paasavond de bovenzaal binnenkwamen, zij werden verwelkomd met de woorden: 'De Heer is waarlijk opgestaan en is aan Simon verschenen' (Luk. 24:34). Wáár de Heer Jezus en Petrus samenkwamen, wannéér, en wát er tussen hen voorviel, is verborgen in de harten van Christus en Petrus. Dit zal wel nooit geopenbaard worden. Wij willen dat ook niet, want wij hebben ook onze geheimen met Christus, die wij in Zijn veilige hoede hebben overgegeven, in de volkomen zekerheid, dat zij nooit voor anderen openbaar zullen worden.

Wat hier voorviel, is ons dus niet overgeleverd. Maar uit eigen ervaring zouden wij dit ongeschreven blad kunnen vullen. Wij weten dat daar bittere tranen, afgebroken woorden, lange pauzes in het gesprek zullen zijn geweest, maar ook verzekeringen, dat de berouwvolle zondaar toch liefhad, hoe woord en daad ook tegen hem getuigden. Wij hebben immers zelf ook zo iets doorgemaakt. Wij zijn ook opgericht

uit het stof en mochten daarna eten 'aan de tafel van de koning', hoewel wij net als Mefibóseth kreupel waren aan beide voeten (2 Sam. 9:13).

Wat een tedere bedachtzaamheid was er in deze besturing van de Heer, om dit persoonlijke gesprek te hebben voor Zijn verschijning aan de hele kring van de discipelen later op de dag! In hun tegenwoordigheid kon Petrus toch nooit zijn ziel volledig uitstorten, noch zijn hele schuld belijden. De gemeenschap met zijn Heer werd genadig hersteld. En dat eerste uur van zalige omgang met de Heer Jezus werd een glans op alle volgende uren van die gedenkwaardige dag. Toen Petrus zich mocht verblijden in volkomen vergeving, bezat hij ook de vrijmoedigheid, om het allerheiligste in te gaan; toen de Heer Zijn handen, voeten en Zijn zijde toonde, kon ook Petrus zich verblijden.

Welke sterfelijke tong kan verhalen, of welke pen is in staat om te beschrijven de tederheid, diepte en kracht van de liefde van de Heer Jezus? De gedachte is wel eens geuit, of het niet in zekere zin een voorrecht (?)genoemd kan worden, te zijn geboren uit een zondig geslacht, om dan in de gelegenheid te zijn, de vergevende genade van Jezus Christus en de liefde van God te leren kennen. De liefde van Christus is een liefde, die de kennis te boven gaat en die allen de eeuwigheid zal kunnen verklaren.

## De hernieuwde opdracht

Joh. 21

Het is bijna zeker, dat het laatste hoofdstuk van Johannes – dat ook wel eens het naschrift van dat Evangelie wordt genoemd – door de geliefde apostel onder de leiding van de Heilige Geest er nog aan toegevoegd is als iets, dat hij aan zijn vriend verschuldigd was, die, zoals de overlevering zegt, zijn langdurige en roemrijke zending heeft bezegeld door zijn martelaarschap aan het kruis. Hij verlangde ernaar, om aan te tonen, hoe de Heer, ondanks de drievoudige verloochening van Petrus, hem Zelf weer hersteld had in de dienst. Zeker, hij was in de Gemeente erkend als één van de steunpilaren – Paulus zegt ons dat in Galaten 2:9 – maar het verhaal van zijn herstel was nog niet opgetekend in de geschiedenisboeken. De apostel-evangelist wordt nu door de Heilige Geest geleid, om dit toneel te schilderen en hij heeft dat op een prachtige manier gedaan.

Zijn wij niet allemaal wel eens verstrikt geraakt in een woord, daad of houding, die ons zouden kunnen beletten, ons verder in de dienst te stellen van de kudde van Christus? In ons diepste innerlijk zijn wij er echter van overtuigd, dat dit een dwaling is. Als wij er ons maar van bewust zijn, dat dit zondigen een vallen is geweest, een stroming aan de oppervlakte, maar nooit de eigenlijke richting van onze levensstroom. Natuurlijk zijn er plotselinge uitbraken van het kwaad, die bewijzen hoe de innerlijke toestand is, zoals de val van een boom in het bos het gevolg kan zijn van het langdurige werk van een houtworm. Wij moeten dit niet vergeten. Maar het is ook waar, dat onder sterke en plotselinge druk een mens zich soms kan uiten in daden en woorden, die zijn eigenlijk wezen verloochenen, zoals de vervloeking van Petrus in de voorhof van Annas in strijd waren met zijn liefde tot de Heiland. ‘...alle dingen zijn naakt en geopend voor de ogen van Hem, met wie wij te doen hebben’ (Hebr. 4:13b). De Heer Jezus wist dat de Petrus van de verloochening niet de ware Petrus was. En hoewel hij als discipel hersteld was, moest hij ook vrijmoedigheid ontvangen voor de dienst.

Bovendien hing de kracht van zijn toekomstige leiderschap af van de instemming van zijn broeders. Daarom zocht de Heer Jezus ernstig naar een gelegenheid, om Petrus als een arbeider te dienen en de anderen het innerlijke van de ziel van Petrus te laten zien, zodat de indruk van de verloochening werd uitgewist.

De grote Architect van het gebouw van God kende de man, die de kracht zou ontvangen tot de openstelling van het koninkrijk der hemelen en die de broeders moest versterken als een ware, trouwe herder.

De eensgezindheid, waarmee de leiding van Petrus werd erkend, is een bewijs van de oneindige wijsheid die sprak uit dat wat de Heiland deed, toen zij de laatste keer samen waren op de oevers van het meer van Galiléa.

### *Het toneel*

In gehoorzaamheid aan hun opdracht keerden de apostelen terug naar Galiléa, naar het meer, waarvan elke bocht, elke inham sprak van heilige herinneringen. Hier, op deze plaats, deed de Heer Jezus dat wonder! Daar zat Hij te midden van Zijn discipelen en sprak die prachtige woorden. De omstandigheden waren echter erg veranderd. De inkomsten, waarvan zij geleefd hadden, toen de Heer bij hen was, waren niet meer toereikend. En omdat zij niet wisten, wanneer zij Hem weer zouden ontmoeten, en er wel eens een lange tijd overheen kon gaan, voor zij een nieuwe opdracht ontvingen, waren zij dadelijk bereid, om op het voorstel van Petrus hun oude werk weer te hervatten. 'Simon Petrus zei tot hen: Ik ga vissen'. Zij antwoordden onmiddellijk: 'Wij gaan ook met u mee' (Joh. 21:3). Ze werden op de proef gesteld en faalden allen en de Meester zou moeten ingrijpen om hen tot inzicht te brengen en de dienst te regelen.

De avondwind was bezwangerd met de geuren van duizenden lentebloemen. Bergweiden en grasvelden vertoonden een schitterende kleurenpracht. Het meer lag rustig kabbelend in de warme zonsondergang. Boten en netten waren klaar en met behendigheid gaven ze gehoor aan een oude gewoonte, die ze lang niet meer gevolgd hadden. De zeven discipelen staken van wal in één van de grotere vissersboten, waaraan een kleinere was vastgemaakt. Zo gingen ze naar de oude visplaatsen. Duisternis omhulde langzamerhand de bergen, de lichten aan de oever verdwenen één voor één, de sterren schitterden boven hun hoofden en de stilte van de nacht werd alleen maar verbroken door het uitwerpen en het inhalen van de netten, afgewisseld met de gelijkmatige riemslag. Maar toen het morgenlicht verscheen, hadden ze niets gevangen.

De teleurstelling was groot. Maar zij, die ervaring hebben in Gods leidingen, weten wel, dat wanneer de ene deur gesloten is, een andere geopend kan worden en dat ons programma wel eens gewijzigd moet worden, omdat God iets beters met ons voor heeft! Als de vissers die nacht met resultaat hadden gevist, zou het veel moeilijker voor hen zijn geweest, om terug te keren tot een leven, afhankelijk van de zorg van hun Meester. Hij wilde hen doen begrijpen, dat hun onderhoud niet verkregen zou worden door het gebruik van hun vistuig, maar door de vuren, die Hij aan zou steken en door de maaltijden die Zijn eigen handen zouden bereiden. Zij herkenden de gestalte op de witte, zandige oever, die omhuld was door een gouden waas van de vroege morgen, niet. Dat was vast een vroege visopkoper. En de vraag, die hun over het water toegeroepen werd, nam hun dwaling niet weg. Dat aan vissers, die terug kwamen van hun nachtelijke arbeid, gevraagd werd, of zij ook vis hadden, of dat er aanwijzingen werden gegeven door iemand op de oever ten aanzien van een school vissen, was iets heel gewoons. Maar ongewoon was, dat het bevel kwam, om het net aan de rechterkant van het schip uit te werpen, dan zouden ze vinden (zie Joh. 21:6). Ze gehoorzaamden onmiddellijk, met een verrassend gevolg. Toen ontdekte Johannes, dat het de Heer was. En hij vertelde zijn ontdekking fluisterend aan Petrus. Geen van de anderen zal op dat ogenblik begrepen hebben, waarom Petrus zo plotseling zijn opperkleed greep en het om zich heen sloeg, om

daarna, niet lettend op de morgenkoelte, in het water te springen. Petrus ging naar zijn Meester. En in de tegenwoordigheid van de Meester betaamde hem eerbied, ook in zijn kleding.

Wij kunnen hier niet stilstaan bij de haast vrouwelijke zorg, die het vuur had aangestoken, waarbij de uitgeputte vissers zich konden verwarmen en hun kleren drogen en waarop het brood en de vis bereid waren. Ook kunnen wij niet uitweiden over de tegemoetkomende liefde, die blijkt uit de woorden: 'Brenge van de vissen, die gij nu gevangen hebt' (Joh. 21:10). De Wonderdoener, die alles gereed had, die de vissen naar hun toezond, wil nu gebruik maken van de vrucht van hun inspanning. Behalve de belangrijke lessen voor ons leven, die we hier leren mogen, zij het ons genoeg, van deze gebeurtenis in zijn geheel dit te verstaan, dat vanaf de opstanding het visnet van het Evangelie uitgeworpen moet worden in de vele wateren van de wereld. Ook mogen we leren dat de tegenwoordigheid en de leiding van de Meester beslist noodzakelijk zijn om mensen te vangen, dat de noden en behoeften van de vissers nooit vergeten moeten worden en dat als de Meester en zij samen gewerkt hebben, om de vangst binnen te halen, Hij hen zal verwelkomen aan de hemelse kust, om met hen de maaltijd te houden en zij met Hem. Niemand zal dan vragen: 'Wie zijt Gij?', want zij zullen weten, dat het de Heer is (zie Joh. 21:12). Daar zal geen verkeerd begrip of verdeeldheid heersen, want de zee zal niet meer zijn en de morgennevels zijn verdwenen, al het oude zal zijn voorbijgegaan!

De vereiste eigenschappen in godsdienstige en geestelijke leiders zijn: hartstochtelijke overgave aan Christus, ongeveinsde nederigheid en ongetemde moed. De gebeurtenissen in de nacht van het verraad hadden bewezen, dat deze eigenschappen toen niet bij Petrus aanwezig waren. Maar zij waren slapende in zijn ziel, als klaverzaad in een onvruchtbaar land. Het wachtte slechts op de gunstige omstandigheden, om ze te doen kiemen en groeien. Deze omstandigheden kwamen door de zorgzame liefde van de Heiland.

### *Hartstochtelijke overgave aan Christus*

Als de verloochening er niet geweest was, zou geen van de apostelen de houding van Petrus tegenover de Meester in twijfel hebben getrokken. De anderen zullen dikwijls jaloers zijn geweest op de ijver en het vuur van de "Boanergesgroep", voornamelijk van Petrus. Maar nu was er een schaduw van ernstige twijfel over Petrus gevallen. Als zij samen praatten, zullen zij vast wel eens met grote ernst de kracht en standvastigheid van de verknochtheid van Petrus hebben betwijfeld. De Heer begreep dit en voordat Hij hem de hoede over Zijn schapen en lammeren opdroeg, wilde Hij hem eerst ertoe brengen, zeer duidelijk zijn liefde te uiten, die Hij zag als een overheersend karakter van deze apostel.

Toen de maaltijd beëindigd was, stelde de Heer Jezus driemaal dezelfde vraag aan hem: 'Hebt gij Mij lief?'. Bij elke vraag sprak Hij hem toe als Simon, zoon van Jona (zie Joh. 21: 15-17). Een oosters geleerde, dr. Trench, meldt, dat één van de grote kaliefen aan zijn voornaamste dienaren eervolle bijnamen gaf. Als hij zijn misnoegen te kennen wilde geven, gebruikte hij die niet, maar noemde ze bij hun

oorspronkelijke naam; dat veroorzaakte dan direct grote ontsteltenis. Als de kalief terugkeerde tot het gebruik van de bijnaam, was dit een teken, dat de dienaar in kwestie weer in zijn gunst zou delen. Dit helpt ons misschien om te begrijpen, dat de Heer nu zo de nadruk legt op de oude naam van Zijn discipel. Hij wilde hem de gelegenheid geven om de titel van "Rotsman" te herwinnen.

Liefde tot de Heer Jezus is de noodzakelijke voorwaarde tot dienen. Alleen zij, die liefhebben, kunnen voldoen aan de eisen van de dienst van Christus. Zij alleen kunnen de moeiten en zorgen van zowel de eigenzinnigen als de wankelmoedigen verdragen. Liefde is nodig om de vermoeide en zieke lammeren bijeen te vergaderen, om de zwakke moederschapen te leiden over de steile bergwegen en de afgedwaalden terecht te brengen. De eerste, tweede en derde voorwaarde voor de ware herder is liefde. Daarom vroeg de Meester zo dringend: 'Hebt gij Mij lief?'. Op die driemaal herhaalde vraag geeft Petrus driemaal hetzelfde antwoord: 'Gij weet, dat ik U liefheb'. En alleen de derde keer voegt hij eraan toe: 'Gij weet alle dingen'. Dat de Heer hier verder niet op antwoordde, kon voor Petrus het bewijs zijn, dat Hij van de waarheid van deze verklaring overtuigd was. Als Hij enige twijfel had gekoesterd omtrent de gehechtheid van Petrus aan Zijn Persoon en Zijn dienst, had Hij dit zeker gezegd. In later dagen zullen de apostelen ook wel erkend hebben, dat de Heer hierop niet meer antwoordde, omdat Petrus weergaf wat er leefde in zijn hart, en dat de Heiland daarom hem telkens die vererende en belangrijke opdracht gaf. De Meester twijfelde dus niet aan de waarheid van zijn woorden, anders zou Hij hem nooit een dergelijke, zware, verantwoordelijke taak hebben opgedragen. Er zit een grote troost in dit alles. De Heer weet alle dingen! De nederige moskorst op de steen en de slak op de rots ontgaan niet aan Zijn aandacht, evenmin als onze zwakke liefde, die dikwijls overwoekerd wordt en ervoor terugdeinst om Hem te belijden.

### *Ongeveinsde nederigheid*

Er zijn twee Griekse woorden voor liefde. Het ene drukt de eerbiedige en huldigende liefde uit, die wij moeten hebben jegens Gods heiligheid. De andere is meer menselijk en teder op te vatten. Bij de eerste twee keren vraagt de Heer Jezus aan Zijn apostel, of hij Hem liefheeft op de eerste manier en dan antwoordt Petrus nederig: "Nee, dat niet, maar ik heb U lief op mijn menselijke wijze". Dan, bij de derde keer, daalt de Heer af tot zijn hoogte en vraagt hem, of hij Hem dan zo "menselijk liefheeft". Petrus kan dan antwoorden: "Zeker, zoals U als de Zoon van God en de Zoon des mensen weet". Maar dat de Meester ook aan hem vroeg, of hij Hem zelfs wel op de menselijke manier liefhad, bracht hem tot tranen.

Met een terugblik op de grootspraak van Petrus bij het avondmaal, dat, hoewel allen Hem zouden verlaten, hij dat niet zou doen, vraagt de Heer Jezus hem hier, of hij Hem meer liefheeft dan de anderen.

Maar al zijn trots was verdwenen. Zelfs zijn liefde kon worden betwijfeld.

Beschaamd en berouwvol gaf hij toe, dat hij niet hoger stond dan de anderen, dat hij het verdiend had, om driemaal de vraag te moeten horen of hij de Meester liefhad.

Petrus was nu bereid om de laagste plaats in te nemen. Maar daardoor maakte hij zich de eerste plaats waardig. Als hij maar een nederige dienst mocht doen, zou hij tevreden zijn. Hij was geworden als een klein kind en de Heer aarzelde dan ook niet om hem bij de hand te nemen en hem met toestemming van zijn medediscipelen de vooraanstaande plaats toe te kennen, die hij voor altijd leek te hebben verbeurd.

### *Ontembare moed*

Vanaf het begin wist de Heiland, dat Hem het kruis wachtte. Tegen Nicodémus zei hij, dat de Zoon des mensen verhoogd moest worden (zie Joh. 3:14). Bewonderen wij de grote moed, die Hij toonde door zonder aarzelen een pad in te slaan, dat eindigde in de vallei des doods, wel voldoende? Een soldaat, die zich tijdens een aanval op de vijand werpt, beschouwen we misschien als een held. Maar wat is dat in vergelijking met deze moed, dat Hij, ondanks dat Hij wist, dat de vreselijkste dood Hem stond te wachten, niet terugdeinsde?

Dit was de ervaring van onze Heer. Tot Petrus zei Hij: 'Wanneer gij oud zult zijn, zult gij uw handen uitstrekken en een ander zal u gorden en u brengen, waarheen gij niet wilt'. 'Dit zei Hij om aan te duiden met welk een dood hij God verheerlijken zou' (Joh. 21: 18-19). In zijn trotse zelfvertrouwen zei Petrus eens: "Heer, met U ga ik tot in de gevangenis, ja, tot in de dood". De Heiland antwoordde: 'Waar Ik heenga, kunt gij Mij nu niet volgen, maar gij zult Mij later volgen' (Joh. 13:36). De discipel zou niet vóór zijn Heer gaan. Hij zou Hem volgen in de gevangenis, zoals Handelingen 12 ons mededeelt en in de dood, de dood van het kruis, zoals de overlevering ons verzekert en deze voorzegging ons ook doet veronderstellen. In zijn tweede zendbrief wijst Petrus op deze woorden van de Heer Jezus: 'Want ik weet dat het afleggen van mijn tent aanstaande is, zoals ook onze Heer Jezus Christus mij heeft bekend gemaakt' (2 Petr. 1:14). Voor hem was ook het kruis de laatste poort, maar hij is voor dat dreigend onheil nooit afgedwaald. Hij was 'standvastig, onbeweeglijk, altijd overvloedig in het werk van de Heer' (1 Kor. 15:58). Om de vreugde die voor hem lag, was hij gewillig, het kruis te verdragen, de schande te verachten (zie Hebr. 12:2). Ook voor hem was de kroon der gerechtigheid weggelegd. Zijn moed was van een zeldzame eigenschap en bewees zijn geschiktheid voor het apostelschap, dat de Heer hem had toevertrouwd.

Door deze drie eigenschappen kon Petrus de eerste plaats innemen onder de apostelen en hij heeft die tot het einde op eervolle wijze vervuld.

Hij zou het echter zo aangenaam hebben gevonden als hij zich verzekerd had geweten van de medewerking van Johannes. En dit gaf hem de vraag in de mond: 'Heer, maar wat deze?' (Joh. 21:21). Maar wat ging dit hem aan? De geliefde apostel Johannes wachtte ander werk. En dat zou hem in een andere richting voeren. De Heer kon Petrus deze hulp dus niet toezeggen, maar beloofde hem Zichzelf als Helper tot het einde. Wat die hulp voor Petrus betekend heeft, lezen wij in zijn brieven, vooral in het vers, dat ons mededeelt, dat hij is opgeklommen tot de hoogste vorm van liefde: 'Hem hebt gij lief, hoewel gij Hem niet gezien hebt' (1 Petr. 1:8), niet



alleen met een grote en hartstochtelijke tederheid, maar met een liefde van de hoogste orde: de liefde van God zelf.

## Getuige van de opstanding

Hand. 1:1-2:11

Petrus keerde met zijn broeders van de hemelvaartsberg naar de stad terug, het hart vervuld met grote vreugde. Hij moest nu wel erkennen, dat aan de gezegende omgang van de laatste weken nu een eind was gekomen, omdat de Heer voorgoed teruggekeerd was naar de Vader. Maar de herinnering aan Zijn zegenende handen bleef hem bij. Daarnaast vervulde de zekerheid, dat zij in de komende dagen de Heilige Geest zouden ontvangen en dat de Heer Jezus, als Hij eens terugkwam, Dezelfde zou zijn als Heer en als Vriend, hen met grote vreugde, de smart over het gemis verzachtend. Het was immers zoals Hij gezegd had: de Meester had hen niet ongetroost achtergelaten.

Natuurlijk keerden zij terug naar de bovenzaal, die nu geheiligd was door zulke prachtige herinneringen. Misschien was die bovenzaal wel een deel van het huis van de moeder van Johannes Markus, dat naderhand de vergaderplaats werd voor de vervolgde Gemeente van de Heer (zie Hand. 12:12). De zaal zal wel geheel gevuld zijn geweest met apostelen, discipelen, gelovige vrouwen en de broers van de Heer. Petrus werd algemeen erkend als voorganger. Er was echter bij hem geen spoor van heerszucht. Hij was degene, die handelde, maar de Heer Zelf werd ongezien toch door iedereen als tegenwoordig erkend. Aan de Heer werd dan ook de keuze gelaten tussen de twee kandidaten, die zij hadden voor het apostelschap. 'Gij Heer, kenner van aller harten, wijs van deze twee de ene aan, die Gij uitverkoren hebt' (Hand. 1:24). Petrus zal wel met grote, innerlijke ontroering zijn lot vergeleken hebben met dat van Judas, die hij toch van zo dichtbij gekend had. Hoe zal hij zich verwonderd en verheugd hebben over de genade, die hem gered had in dat uur van berouw en smart, toen hij, misschien aan zichzelf overgelaten, ook zijn leven in eigen hand genomen zou hebben, vervolgd door de gedachte, dat hij zijn Meester in de zwaarste ogenblikken van Zijn leven verlaten had. Het verschil lag hierin, dat Judas handelde met voorbedachten rade, terwijl Petrus werd overvallen door een plotselinge verleiding, waartegen hij zich niet voldoende had gewapend.

De enige bijzonderheid die wij kunnen weten van de zeer speciale arbeid, die nu voor hen ligt en die hun door de Heer in de voorafgaande dagen was uitgestippeld, is de verklaring, die Petrus er zelf aan geeft. Zij moesten getuigen van de opstanding van de Heer. 'Het is dan nodig, dat van de mannen die met ons samen kwamen al de tijd dat de Heer Jezus onder ons inging en uitging, te beginnen bij de doop van Johannes tot op de dag dat Hij van ons werd opgenomen, één van hen met ons getuige wordt van Zijn opstanding' (Hand. 1:21-22).

*Het belangrijkste van het levenswerk van Petrus*

Dat was dus: getuigen van de opstanding. Het woord "getuige" wordt in dezelfde vertaling ook gebruikt voor "martelaar". Velen van de eerste getuigen bezegelden hun getuigenis met hun bloed, zodat het woord synoniem werd met het opgeven van het leven, te midden van verschrikkingen van vuur en zwaard, van kerker en arena. De opstanding van de Heer Jezus moet niet allereerst als een leerstelling worden beschouwd. Ze is gefundeerd op een feit. Maar even zeker is het ook een Evangelie, een godsdienstleer, een wijsbegeerte. Het was de enig denkbare volmaking van het werk van Christus. Zij bevredigt het hart, beantwoordt aan onze vurigste verlangens en stemt overeen met wat in de natuur op zwakke wijze symbolisch is aangeduid. Zij volgt ook uit de voorzeggingen van de oude profeten. Maar voor alles is de opstanding een historisch feit, gestaafd door een groot aantal onaanvechtbare bewijzen.

Er is ook een groot verschil tussen de stellingen, waarop Plato en anderen hun geloof in de onsterfelijkheid van de ziel baseren, en ons geloof in de opstanding van Jezus Christus. Dat de ziel nog zou leven na deze korte tijd op aarde, dat er een oordeel, een zuivere weegschaal, een herstel van het ongelijke lot in het menselijk leven zou zijn, werd al waarschijnlijk geacht bij de Egyptenaren, Grieken en Angelsaksen. Maar het bleef slechts bij een waarschijnlijkheid. Bij de opstanding van de Heer Jezus echter kwamen de mensen te staan tegenover een feit, dat niet weersproken kon worden. In Zijn verrezen lichaam werd de Heer Jezus vele dagen gezien door hen, die met Hem kwamen van Galiléa naar Jeruzalem en die Zijn getuigen werden voor de mensen. Er is een onderscheid tussen de Platonische wijsbegeerte, die ook over de onsterfelijkheid handelt en het Christelijk geloof in de opstanding, die als een feit leven en verderfelijke aan het licht heeft gebracht. Petrus en de anderen getuigden: 'De God van onze vaders heeft Jezus opgewekt, die gij omgebracht hebt door Hem te hangen aan een hout' (Hand. 5:30). Dit was het getuigenis van de Pinksterdag en de eerste tijd. En in het huis van Cornelius, toen Petrus de deur moest ontsluiten voor de heidenen, zei hij: 'Deze heeft God op de derde dag opgewekt en gegeven, dat Hij openlijk gezien zou worden, niet door het hele volk, maar door de getuigen die door God tevoren verkoren waren, door ons die met Hem gegeten en gedronken hebben, nadat Hij uit de doden was opgestaan' (Hand. 10:40-41).

### *Hoe Petrus tot zijn levenswerk werd toegerust*

Voor de Heer Jezus Zijn zending begon, werd Hij gedoopt met de Heilige Geest, en door de kracht van die Geest gedreven, keerde Hij uit de woestijn terug naar Galiléa. Mogen wij niet zeggen, dat Hij ook wachtte tot Hij, wat Zijn menselijke natuur betreft, was versterkt met kracht uit de Hoge? Wat waar is voor het Hoofd, geldt ook voor het lichaam. De heilige olie moet neerdalen tot de zoom van het hogepriesterlijk gewaad. ( de vorige corrector kan dit nergens vinden, maar hier wordt vlgs mij bedoeld wat we vinden in psalm 133: 2b : 'die neerdruipt op de zoom van zijn priesterkleed' )Als Hij de Christus is, de Gezalfdde, hoeveel te meer moeten dan Zijn navolgers het hoofd buigen onder de gewijde olie van het Pinksterfeest, zodat zij waarachtige Christenen, gezalfded, zijn.

Dit had de Heer Jezus beloofd. Hij zei: 'En Ik zal de Vader vragen en Hij zal u een andere Trooster geven, opdat Hij bij u is tot in eeuwigheid: de Geest van de waarheid' (Joh. 14:16). Toen Hij dan ook de hemelen was doorgedaan en Zijn plaats had ingenomen aan de rechterhand van God, kwam Hij Zijn belofte na en vroeg en kreeg van Zijn Vader beschikking over de Heilige Geest, die Zijn bezit was geweest op aarde en die Hij nu als Hoofd van de Gemeente uitstort op allen, die met Hem verenigd zijn door het geloof.

Dag aan dag wachten zij, soms in de bovenzaal, maar ook meerdere keren, zoals Lukas ons meedeelt, in de tempel (zie Luk. 24:53). Zij volhardden in het gebed, met de vrouwen en Maria de moeder van de Heer Jezus en Zijn broers. Elke dag keken zij wachtend uit. Maar er waren tien dagen voorbij gegaan, voordat de belofte in vervulling trad.

Het was de eerste dag van de week en bovendien een gewijde feestdag, want de priester zouden in een bijzondere tempeldienst de eerste broden van de nieuwe oogst voor God brengen. De overvloed van het jaar, weer veilig verzameld, stemde tot algemene dankbaarheid. De stad was overvol met mensen vanuit alle delen van de wereld. De huizen werden versierd en in een vrolijke optocht trokken de feestelijk geklede tempelgangers door de straten.

Het was erg vroeg in de morgen. De eerste Gemeente was waarschijnlijk vergaderd in één van de voorhoven van de grote tempelruimte. Daar waren zij, toen een geluid van de hemel kwam als van een geweldige, voortgedreven wind, die de gehele stad verschrikte, toen er een licht verscheen, dat zich verdeelde als tongen van vuur, die zich op ieder van hen zetten (zie Hand. 2:2-3). Petrus keek naar Johannes en ontdekte dit symbool op zijn gebogen hoofd en hij wist toen nog niet, dat hetzelfde mooie teken ook te zien was op zijn eigen hoofd. Maar toen hij ook de anderen op die manier bekroond zag, begreep hij, dat hij er ook in deelde. Misschien dacht hij toen wel aan de woorden van zijn eerste leermeester: 'Ik doop u wel in water tot bekering; maar Hij die na mij komt, is sterker dan ik, ik ben niet waardig Zijn sandalen te dragen; Die zal u dopen met de Heilige Geest en met vuur' (Matth. 3:11). 'En zij werden allen vervuld met de Heilige Geest en begonnen in andere talen te spreken, zoals de Geest hun gaf uit te spreken' (Hand. 2:4).

Toen, aangetrokken door het wonderbaarlijke geluid, dat de tempel vervulde en buiten gehoord werd, stroomde een grote menigte van mensen toe. Deze menigte bestond uit Joden en proselieten, verzameld vanuit alle delen van de wereld. Het oosten tot Medië, het noorden tot de kust van de Kaspische Zee, het westen tot de kustlanden van Egypte en Libië en Rome, de wereldstad. Uit al die streken waren de feestgangers toegestroomd. Zodra die stroom was binnengedrongen in de voorhof van de tempel, werden zij toegesproken door de pasgezalvde discipelen, die zich met een verzekerdheid, die hun geschonken was door de Heilige Geest, vrijelijk bewogen, om de grootheid van de verhoogde Heiland te verkondigen, die zo kort daarvoor aan het kruis was genageld.

Toen stond Petrus op en begon te spreken. Zijn toespraak was niet veel meer dan een lange reeks aanhalingen uit de Schrift, met enkele korte opmerkingen van hemzelf,

om duidelijk te laten uitkomen, dat zij op dit vroege uur vervuld waren met de Heilige Geest. Het gevolg was zeer merkwaardig. Toen deze visser uit Galiléa met het vuur van de welsprekendheid de hoorders boeide, werd de menigte in het hart getroffen. De vraag klonk: 'Wat zullen wij doen, mannen broeders?' (Hand. 2:37). Enkele duizenden bekeerden zich, terwijl zij het woord aannamen. Ze werden door de Geest gedoopt tot één lichaam, vervuld van één Geest.

De uitstorting van de Geest vond maar één keer plaats, maar Petrus was, zoals de Schrift ons meedeelt, vervuld van die Geest. Deze stelde hem in staat, het volk vrijmoedig toe te spreken.

Waarom zouden wij dan jaar na jaar doorgaan zonder gebruik te maken van de "Pinksterkracht"? De industriëlen in onze steden zijn niet tevreden met de machines en de bewerking van de stof, die voldoende was voor hun vaders, maar zij zijn er steeds op uit, om met elke nieuwe uitvinding hun voordeel te doen. Eerst was er handenarbeid, daarna kwam er stoom en tenslotte elektriciteit. Waarom maken wij dan geen gebruik van de grote geestelijke drijfkracht, waarvan de sleutel berust bij de opgestane Heiland, die gereed staat om te openen wat geen mens kan sluiten, maar die niet opent voor hen, die het wachtwoord van het geloof niet willen gebruiken? Wij hebben niet, omdat wij niet vragen (vergelijk Jak. 4:2).

Deze belofte gold voor de Joden, voor hun kinderen en voor allen, die veraf waren, zo velen de Heer, onze God, er toe roepen zou. Maar wat in het begin uitsluitend voor de Joden gezegd werd, is ook de erfenis geworden voor de heidenen. Ook zij kunnen de Heilige Geest ontvangen door het geloof. Er is zelfs geen enkele gelovige, die deze bladzijde zal lezen, die niet zijn of haar deel heeft in de Pinkstergave. De Geest woont in ons, werkt in ons, vernieuwt ons, zoals ons ook is beloofd. Maar het is nodig, dat Hij in ons de drijfkracht is van al ons handelen. Geen geleerdheid, geen goed gekozen woorden, geen hoeveelheid godsdienstonderwijs zonder de Heilige Geest, kan ons helpen, om het Evangelie te brengen, om armen of gebrokenen van hart te troosten, om gevangenen te bevrijden, om blinden het zicht weer te geven. Wij moeten leren om de Heer Jezus na te zeggen: 'De Geest van [de] Heer is op mij, daar Hij Mij gezalfd heeft' (Luk. 4:18).

### *De kenmerken van Petrus' levenswerk om te getuigen*

Op de Pinksterdag en in zijn toespraak na de genezing van de kreupele, later in zijn pleidooi voor de oudsten, overpriesters en schriftgeleerden, in zijn verdediging voor de Raad, in zijn antwoord op de vragen van Cornelius en zijn vrienden, getuigde Petrus met grote kracht, dat, hoewel de Heer Jezus was gekruisigd en gestorven, Hij nochtans leefde door de kracht van God.

Toen hij, na vele jaren, zijn laatste boodschap uitzond naar die delen van de wereld, die ook vertegenwoordigd waren in de tempelvoorhof in de dag, dat de Geest werd uitgestort, verbazen wij ons niet, hem te horen zeggen, dat de God en Vader van onze Heer Jezus Christus hem en anderen had wedergeboren tot een levende hoop door de opstanding van Jezus Christus uit de doden en dat het opstaan uit het water

van de doop een symbool is van de opstanding van het lichaam van Christus uit het graf (zie 1 Petr. 1:3 en 3:21).

Wij merkten in het bovenstaande al op, dat van de tweeëntwintig verzen van de Pinkstertoespraak er vele aanhalingen zijn uit de Profeten en de Psalmen. Dit verraadt grote kennis van de Schriften. Datzelfde vinden wij ook in het volgende hoofdstuk, waar hij tot tweemaal toe verwijst naar de voorzeggingen van de profeten, dat de Christus moest lijden en van de doden opstaan op de derde dag. Het was, alsof de Heilige Geest hem de Schriften in een ander licht had leren zien, zodat hij de opstanding van Jezus Christus haalde uit de werken van Mozes, de Profeten en de Psalmen.

Dit is altijd het geval. De Geest getuigt door het Woord. Het getuigenis van de Heer Jezus is de geest van de profetie. Toen de God van onze Heer Jezus Christus aan de Zijnen de Geest meedeelde, uitgaande van de Vader en de Zoon, zond Hij een Geest van wijsheid en verstand om de Schriften te doen verstaan en de mens wordt verlicht door Zijn licht als de velden door de opgaande zon.

Als wij een berg beklimmen, wordt het uitzicht steeds ruimer. Omtrekken van andere hoogten, beboste hellingen, welige weiden, soms een deel van de zee aan de horizon, doemen één voor één voor onze ogen op. Zo handelt de Geest met Christus: Hij toont ons in Hem steeds meer heerlijkheden. Petrus begint daarom met Jezus de Nazaréner, door God erkend, vervolgt dan met Heer en Christus, met Jezus Christus de Nazaréner, met Zijn Zoon Jezus, met de Heilige en Rechtvaardige. En eindigt, als een climax en een sluitsteen op de andere, met de mooiste naam: de Vorst des Levens.

Vorst! Want de Heer Jezus is de hulde van alle levenden waard. Vorst des Levens! Daar is een wereld buiten de waarneming van onze zintuigen, waar allen leven en bij Hem zullen zijn. Vorst des Levens! In letterlijke vertaling van dit grote woord is Hij het Begin, de Oorsprong van het leven, zodat degene, die in Hem gelooft, hoewel hij gestorven is, toch zal leven.

Achten wij dus alles als niets te zijn, opdat wij de heerlijke kennis van de Zoon van God meer en meer deelachtig mogen worden onder de leiding van de Heilige Geest. Laat ons alle dingen schade achten om de uitnemendheid van de kennis van Christus Jezus (zie Fil. 3:8). Zelfs als de Goddelijke Meester ons mocht voeren naar plaatsen van lijden en ontbering, om onze kennis van de Zoon van God te vermeerderen, mogen wij ons niet beklagen. Want het hart van de mens heeft Christus nooit naar waarde gekend, voordat het geleerd heeft, met Hem in de dood te gaan.

Het is wel merkwaardig, dat, als Petrus getuigt van het opstandingsleven van zijn Meester, hij nooit zinspeelt op het onderhoud in de bovenzaal en in de hof, op het kruis en het lege graf, op de maaltijd aan de zee van Tiberias of de hemelvaart van de Olijfberg, maar steeds getuigt van het tegenwoordige. Hij zei als het ware: "U moet maar oordelen voor uzelf, naar wat u ziet of hoort". Met andere woorden: de Heer Jezus vertoeft niet alleen aan de andere kant van de dunne sluier, die de onzichtbare wereld verbergt, maar Hij is nu hier, terwijl Hij Zich openbaart. Hij had Zijn plaats aan de rechterhand van de Vader ingenomen en zond nu de Geest, zoals Hij beloofd

had. Hij gordde hen met kracht om te zien, te verstaan en te spreken. Hij werkte door hen en bevestigde hun woorden met daden. Hij deed de kreupelen wandelen, opende gevangenisdeuren en brak de hardheid van vele harten. Petrus zei: "Hij, die u hebt overgeleverd en verloochend voor Pilatus, leeft, en wij zijn Zijn getuigen, evenals de Heilige Geest Zelf".

Het woord van deze eerste getuige kenmerkt zich dus niet alleen door macht, maar ook door verzekerdheid. Hij wees op een levende Jezus, door de Heilige Geest. Een geheiligd leven moet overeenstemmen met ons getuigenis van die levende Christus. In tegenstelling met onze vroegere gewoonten, moeten wij nu de dingen zoeken, die boven zijn, niet die op de aarde zijn (zie Kol. 3:1-2), zodat wij uit een onzichtbare bron de kracht putten, die de wereld overwint, zodat wij te midden van pijn en smart ons verblijden in de Heer, zodat wij, hoewel arm, toch velen rijk maken, hoewel gehaat, liefhebben, hoewel gekruisigd, vergiffenis schenken aan de bewerkers van onze schande (vergelijk 2 Kor. 6:9-10). Zo bewijzen wij, dat de Heer Jezus leeft!

Evenals Stéfanus moeten wij kunnen zeggen: 'Zie, ik zie de hemelen geopend en de Zoon des mensen, staande aan Gods rechterhand' (Hand. 7:56). En de hemelse uitdrukking van ons gezicht moet overeenstemmen met onze woorden.

Wij weten dat de Heer Jezus leed onder Pontius Pilatus, werd gekruisigd en begraven, maar de bronnen van ons leven ontspringen niet aan de kuil, die op Golgotha werd gegraven, om er het kruis in te zetten. Wij moeten niet alleen leven bij het verwijderd schouwspel van de smart en de dood van de Heer Jezus, maar ook directe gemeenschap hebben met de Vorst des Levens. Wij spreken van dingen, die wij weten en getuigen van zaken, die wij gezien hebben (zie Joh. 3:11).

Waarom zouden wij dit niet doen? Wij zijn geroepen om te staan in de heilige plaats. Achter ons is de gescheurde voorhang en voor ons de glorie van God in de gestalte van de Heer Jezus. Met onbedekt gezicht mogen wij naderen en die heerlijkheid opvangen en uitstralen.

Laten wij toch geen afstand doen van dit heilig voorrecht. Geen leerstelling, geen godsdienstige gebruiken, zelfs geen streven naar een geheiligd leven, mag komen tussen ons en het directe beeld van de Opgestane. Dan zullen wij in ons dagelijkse leven zulke duidelijke sporen dragen van een ander leven, dat degenen, die ons het beste kennen, gedwongen worden van ons weg te zien op Hem, Die eeuwig leeft. Het licht op de oppervlakte van de maan, die zelf geen lichtbron is, getuigt van het bestaan van de zon, als wij die niet zien. Als wij leven in gemeenschap met Christus zullen wij getuigen zijn van Zijn opstanding, van het wonder van het Pinksterfeest; getuigen van de opstanding van Jezus Christus.

## 'In de naam'

Hand. 3:16

“Zijn naam en het geloof in Zijn naam”.

Deze twee zijn onafscheidelijk met elkaar verbonden. De Naam, dat wil zeggen de aard en het wezen van de Heer Jezus, wordt uitgestort als een geur, maar er moet een zintuig klaar zijn, om deze op te vangen. Voordat er kracht van de Heer Jezus kon overgaan op een kreupele, lamme of een hulpbehoevende, zocht Hij bij deze persoon als voorwaarde voor Zijn hulp de bereidheid om geholpen te worden: geloof in Zijn macht en liefde. Er is geen groot werk van verlossing of vernieuwing mogelijk, zonder dat door de prediker, de onderwijzer, of door hem, die de Christelijke arbeid verricht, de Naam wordt verkondigd. En dan: het geloof in die Naam. Niet de Naam zonder het geloof en ook niet het geloof afgescheiden van de Naam.

Al zou de liefde al kloppen in het hart van de moeder, wat zal het baten, als deze geen beantwoording vindt bij de zoon of dochter, die afgedwaald is, vertrokken naar een afgelegen land?

Door het onderwijs van de Heer Jezus had Petrus de les goed geleerd, om zowel de Naam te prediken als het geloof in die Naam. In zijn tweede grote toespraak verkondigde hij de eeuwige waarheid, dat de Naam van de opgestane Heiland een levend geloof vereist en dat alleen die Naam verlossing en zaligheid bewerkt (zie Hand. 3:12-26).

### *Wat Petrus zag*

De tempel was ingesloten door drie marmeren voorhoven, die regelmatig omhoog liepen van de stad af. Alleen in de laagste voorhof hadden de heidenen toegang. Enkele treden leidden naar de tweede of middelste voorhof. Tot daar mochten de vrouwen komen. Dan kwam men door een tweede trap tot het bovenste gedeelte, waar het altaar in de voorhof was. Bovenaan de tweede trap, alleen toegankelijk voor de Joden, was de Schone Poort, die dus toegang gaf tot de eigenlijke tempel. Deze was gemaakt van Korintisch koper – een samenvoeging van kostbare metalen, gevormd in de smeltovens van Korinthe en rijkelijk overdekt met platen van goud en zilver, die in de zon schitterden. Het was zeer passend en betekenisvol, dat de mensen door de Schone Poort de tempel van God binnen moesten gaan. Wij herinneren eraan, dat de Psalmist zong van de “schoonheden van het heiligdom”. In de natuur drukt God Zichzelf ook altijd uit in prachtige vormen en lijnen. Of het nu de figuren zijn, waarmee de winter zijn stempel drukt op onze ramen, of de sierlijke schapenwolkjes aan de hemel, het werk van Gods handen is altijd prachtig (oud-Nederlands: “schoon”). Als Gods liefde in ons hart woont, zal deze zich bij sommigen ook uitdrukken in prachtige verzen, rijke bouwkunst, muziek en zang.



Het is niet verkeerd, zolang wij het uiterlijke of het zintuiglijke toestaan, oog te hebben voor het mooie. Wij mogen zeer zeker onze Schone Poort hebben, maar wij moeten er niet bij blijven staan en slechts die schoonheid bewonderen. Als wij dat doen, wordt het een valstrik voor ons. Wij moeten van het uiterlijke komen tot het innerlijke, door het zintuiglijk waarneembare tot het geestelijke, door het symbool tot de waarheid. Anders zal het beter zijn, dat wij net als de eerste Puriteinen al het mooie afzweren. Schoonheid alleen kan nooit het leven of de gezondheid geven. De arme kreupele was daarvoor een duidelijk voorbeeld en tevens het bewijs. Hij kon vanaf zijn geboorte niet lopen en was zo arm, dat hij van giften en gaven moest leven. Om die te ontvangen, werd hij dagelijks door vriendenhanden gedragen uit het slop, waarin hij woonde, naar zijn plaats aan de Schone Poort, waar hij jaar in jaar uit zat, om een aalmoes te vragen van de menigte, die door de poort de tempel binnenging. Hij was een bekende figuur voor de mensen, die geregeld het heiligdom bezochten. Het is een eer voor de macht van de dienst van God, dat de arme mensen de koude onverschilligheid van de wereld ontvluchten, om te genieten van de Christelijke barmhartigheid, die koestert en helpt. Maar wij moeten er wel aan denken, dat wij ons niet ontslagen mogen achten van onze verantwoordelijkheid jegens hen, door hun in het voorbijgaan een aalmoes te geven. Het is veel beter, de oorzaak van hun moeite of armoede na te gaan en naar herstel en verlossing te zoeken, dan hen een schamel geldstuk in de hand te drukken.

Toen Petrus, vergezeld van zijn vriend en medeapostel Johannes de tempeltrappen opklom, op weg naar de middagdienst, zag hij de pracht van het schitterende gebouw en zijn oog rustte met welgevallen op de schoonheid van de poort, waardoor zij moesten binnengaan. Maar hij zag ook heel duidelijk het gewone schouwspel van de kreupele man in zijn ellende. Maar hij zag nog iets, dat verborgen was voor de niet ingewijde ogen. Omdat hij in de Geest was, werden de geheimen van de geestelijke wereld voor hem geopend en hij zag dat kreupele lichaam, terwijl God het recht en krachtig en gezond wilde maken. Hij zag de welgeschapen mens als een visioen boven de ellendige gestalte, die uitgestrekt lag op de oude mat. De man, die hen straks zou volgen in de tempel, door de Schone Poort, 'lopend en springend en God prijzend' (Hand. 3:8b), was daar in werkelijkheid al in de geestelijke wereld, alleen nog wachtend op de verwezenlijking in dit tijdelijke leven. (???)

Hij zag de Vorst des Levens zo dicht bij hem als zijn adem of één van zijn ledematen. De Heer van de tempel stond naast hem, klaar om in te grijpen, begerig om kracht en leven te geven, die hier zo dringend verlangd werden. Hier was zwakheid, daar onsterfelijk leven, hier wanhoop, daar hoop, hier de neerslachtigheid van een voortdurende ziekte, daar de stralende dageraad. Het was nu de vraag, deze twee dingen samen te brengen. Daar moest Zijn Naam natuurlijk bij te pas komen. Maar nog iets meer: het geloof in Zijn Naam moest opgeroepen worden, voordat de kreupele die volmaakte gezondheid kon ontvangen, waarover de Vorst des Levens beschikt.

*Wat Petrus deed*

Het ogenblikkelijke antwoord dat de kreupele gaf op de woorden van Petrus: 'In de Naam van Jezus Christus de Nazaréner' (Hand. 3:6), doet ons veronderstellen, dat het een gevolg was van een lange overdenking, die al in het hart van de man had plaatsgevonden. Ongetwijfeld was hij bekend met de Persoon van Jezus van Nazareth. Hij had Hem honderd keer voorbij zien gaan langs dezelfde trappen, door deze Schone Poort. Maar Hij had geen gedaante noch heerlijkheid, nee, niets om verwachting te koesteren (zie Jes. 53:2), dat Hij een aalmoes kon geven. Het voorkomen van de Heer moet geheel geweest zijn naar de stand van Zijn familie. Toen zij Zijn kleren verdeelden, was er slechts één kledingstuk dat van waarde was. Maar in de laatste tijd waren er vreemde geruchten rondgegaan omtrent die Nazaréner. Heel Jeruzalem wist van Zijn gevangenneming, verhoor en dood aan het kruis. De bovennatuurlijke duisternis, die Zijn lijden nog meer verzwaarde en de aardbeving, die gelijktijdig met Zijn dood allen met schrik had vervuld, waren het onderwerp van de dag geweest. De kreupele had daar op zijn plaats gelegen, toen de verschrikte priesters en levieten uit de tempel stormden met de boodschap, dat de voorhang tussen het heilige en het heilige der heiligen gescheurd was van boven tot beneden door onzichtbare handen. Het lege graf en de geheimzinnige verdwijning van de Olijfberg zijn misschien ook wel in zijn bijzijn besproken. En het jongste wonder van de Pinksterdag en zijn gevolgen, waren wellicht ook tot hem doorgedrongen, omdat het in één van de tempelgebouwen gebeurd was. Hij had misschien de mensen horen spreken, toen zij terugkeerden, nadat Petrus hen had toegesproken, en de doop van drieduizend mensen was te bijzonder, dat hij daar niet van gehoord zou hebben. Er waren vast wonderlijke gedachten door zijn hoofd gegaan in deze dagen. Zij hadden tot heden nog niet geleid tot een besluit, tot een daad. Ze wachtten nog op het laatste duwtje, om zich te openbaren in een levend en krachtig geloof. In de geschiedenis van de apostel Paulus lezen wij van een dergelijk geval tijdens zijn verblijf te Lystre. Daar was ook een man, kreupel van de geboorte af, die nooit gelopen had. Deze hoorde de woorden van Paulus aan en ons wordt meegedeeld, dat de apostel hem aandachtig aankeek en zag, dat hij geloof had om gezond te worden (zie Hand. 14:8-11). De overeenkomsten van deze twee gevallen is te merkwaardig om niet te worden opgemerkt, en wij kunnen rustig aannemen, dat de apostel Petrus, geleid door een Goddelijke ingeving, opeens wist, dat deze man geloof had om behouden te worden. En door zijn stem en gebaren bracht hij dat geloof tot uitdrukking. Op hetzelfde ogenblik was er de halm en de aar en het rijpe koren was in de aar (zie Mark. 4:28)!

Eén van de geboden, waarmee de Heer Jezus de discipelen uitzond, was: 'Voorziet u niet van goud of zilver op koper in uw gordels' (Matth. 10:9) en hoewel hierin een wijziging werd aangebracht op de vooravond van de dood van de Heer Jezus, is het heel waarschijnlijk, dat dit woord letterlijk werd nagekomen en dat de apostelen, net als de anderen, aan een gemeenschappelijke tafel aten, die betaald werd uit de algemene inkomsten. Het was dus letterlijk waar, toen Petrus zei: 'Zilver en goud heb ik niet' (Hand. 3:6).

Er zijn vier klassen van mensen in de wereld:

1. De mensen, die noch zilver of goud, noch iets anders te geven hebben – het wrakhout van de oceaan
2. De mensen, die het zilver en goud hebben, maar geen zedelijk of godsdienstig bezit – dat zijn de armen van de wereld
3. De mensen, die noch zilver, noch goud hebben, maar, net als Petrus, door de Geest geleerd, geloof, hoop en liefde bezitten; zij zijn rijk in God
4. De mensen, die wel zilver en goud hebben, maar daarnaast de dingen bedenken, die eerlijk, recht, rein, liefelijk en welluidend zijn

De apostelen behoorden tot de derde klasse. Zij waren arm, maar maakten velen rijk, want zij bezaten de sleutel tot de Goddelijke schatkamers. Zilver en goud hadden zij niet. Hierin zijn, zoals de paus opmerkte tegen Thomas Aquinas, de vermeende opvolgers van Petrus wel erg afgeweken van zijn voorbeeld. Maar de apostelen hadden, zoals Aquinas opmerkte, dan ook een macht, die niet overgeleverd kon worden langs een lijn van vermoede afstamming, maar alleen verkregen kon worden als een directe en persoonlijke gave van de Heilige Geest. Rijkdom is niet de waardemeter. De mens heeft in de eerste plaats verplichtingen tegenover hen, die weinig aardse goederen bezitten, maar die overvloedig zijn in geloof, in kennis en in liefde. Door de armoede van Christus zijn wij verrijkt met alle geestelijke goederen en hebben deel gekregen aan een erfenis, die nooit zal vergaan.

Ik zie daarginds een meisje, snikkend bij het geopende graf van haar moeder. Ik word er door getroffen en bied haar een geldstuk aan. Zij werpt het met verontwaardiging in het graf en blijft snikken. Wat kan ik meer doen? Het was alles wat ik te geven had en het bleek niet gewenst. Dan komt er een oude vrouw aan, in eenvoudige, versleten kleren, kust het kind, streelt haar over het hoofd en drukt haar aan het hart en de kleine is vertroost en rustig. Die vrouw bezat noch goud, noch zilver, maar wel, wat oneindig meer waarde heeft en dat bood zij zonder aarzelen aan. Dit is ook, wat de wereld nu nodig heeft. Och, als de mannen en vrouwen van alle rangen van de maatschappij het eens wisten en in plaats van hun duizelingwekkende wedloop naar weelde en vermaak, voor zichzelf schatten gingen vergaderen, om daarvan aan anderen mee te delen, schatten, waarbij die van Croesus<sup>9</sup> slechts een aalmoes van een gierigaard zouden lijken!

In dit geval deelde Petrus mee van zijn eigen sterk geloof in Jezus van Nazareth. Hij riep de kreupele op, om te handelen uit hetzelfde geloof, dat hij bezat. Hij beriep zich op dingen, die, zo leek het, er niet waren en toch bestonden. Petrus nam de kreupele bij de rechterhand en richtte hem op, zoals hij dat gezien had van zijn Meester bij zijn schoonmoeder enkele jaren eerder (zie Mark. 1:29-31). Onmiddellijk reageerde het geloof van de man hierop met volle kracht. Zijn voeten en enkels kregen sterkte. Het leven van de opgestane Heer kon nu in dit zwakke lichaam overstromen.

---

<sup>9</sup> Noot bewerker: Croesus (595 – ± 547 voor Christus) was koning van Lydia en werd toen gezien als de rijkste man op aarde

De genezen man ging nu met de apostelen de tempel binnen, die hij, naar het voorschrift in Leviticus (Lev. 21:17-21) door zijn kreupelheid nooit had kunnen betreden, en hij wandelde, sprong en prees God. 'En al het volk zag hem lopen en God prijzen. En zij herkenden hem, dat hij het was die om een aalmoes gezeten had aan de Schone Poort van de tempel; en zij werden vervuld met verbazing en ontzetting over wat met hem gebeurd was' (Hand. 3:10).

### *Hoe Petrus predikte*

Toen de tempeldienst geëindigd was en daalden zij de trappen weer af betraden en de marmeren galerij met de dubbele zuilenrij, Salomo's voorhof genaamd. Hier was de Heer Zelf gewoon te onderwijzen en hier was het waar de jonge Christengemeente meestal vergaderde in deze eerste dagen. Een grote menigte volgde hen. En als antwoord op de verwonderde vragen hield Petrus zijn tweede redevoering. Hij leidde de gedachten van zijn gehoor van Johannes en zichzelf af en wees op de Heer Christus! Het was niet door hun eigen kracht of godzaligheid, dat deze man hier nu gezond voor hen stond, maar door de wil van Hem, Die zij, mannen van Israël, hadden verloochend in tegenwoordigheid van Pontius Pilatus, tegen wie zij zich verzetten, toen deze Hem los wilde laten. Zij hadden een moordenaar verkozen boven de Heilige en Rechtvaardige. Petrus legde er sterk de nadruk op, dat het feit van de opstanding van Christus niet alleen werd bevestigd door het getuigenis van hen, die in Zijn tegenwoordigheid waren geweest, nadat Hij het graf had verlaten, maar ook door het wonder, dat aan deze man bewezen was, waarvan zij allen getuigen waren geweest. Hij gaf toe, dat zij en degenen die over hen heersten, God niet gekend hadden, anders zouden zij Hem zeker niet gekruisigd hebben. En hij wekt hen met grote overredingskracht op, om berouw te tonen en terug te keren van de verkeerde weg, opdat hun zonden uitgewist mochten worden (zie Hand. 3:12-19).

Het is van grote betekenis, dit licht te laten vallen op de handelwijze van de Joodse Raad en van het Joodse volk. Zij waren verblind door vooroordeel en gewonde trots. Zij verwachtten de Messias in een vorstelijke staat en konden niet begrijpen, dat de armoedige kleding van de dorpstimmerman de glorie van Emmanuël verborg. Deze onwetendheid was geen verontschuldiging voor hun misdaad, maar verzachtte die wel. Zo bleef tenminste de mogelijkheid van boete en berouw en vergeving. Hierin volgde Petrus het voorbeeld van de Heer Jezus, Die onderscheid maakte tussen de dienstknecht, die de wil van de Heer kende en hem, die deze niet kende; Hij, die toen de spijkers door zijn handen en voeten geslagen werden, het uitriep: 'Vader, vergeef hun, want zij weten niet wat zij doen' (Luk. 23:34). Er is een verschil tussen de zonden met opzet gedaan en zonden uit onwetendheid begaan. Voor de eerste is er geen verontschuldiging, maar voor de laatste mogen wij rekenen op vergeving, als wij ons net als Paulus tot Hem wenden, Die wij door onze zonden hebben vervolgd en gekruisigd.

Petrus verzekert hun dan ook, dat deze zonden kunnen worden uitgewist. De oosterse koopman hield zijn boekhouding bij op kleine tafeltjes van was. Hierop

grifte hij met de stompe punt van een schrijfstift het bedrag van de schuld. Zodra deze betaald werd, wreef hij de was weer uit, zodat de schuld werd uitgewist. Welk een juist begrip had Petrus van de volheid van de Goddelijke vergeving! Eens had hij verondersteld, dat zeven maal wel de uiterste grens wat tot waartoe vergeving ging (zie Matth. 18:21). Nu was hij gekomen tot het begrijpen van God, Die vergeet zoals Hij vergeeft, en onze zonden, als wij ze belijden, wegwerpt in de zee van een eeuwige vergetelheid van Zijn liefde.

De argumenten, die de woordvoerder hier gebruikt, zijn zowel van tedere aard als meeslepend van kracht. Hij zei, dat als Israël slechts berouw wilde tonen over de zonde en Jezus van Nazareth als de Heilige Gods wilde erkennen, 'tijden van verkwikking mogen komen van het aangezicht van de Heer' (Hand. 3:19), die even daarna aangeduid worden als 'de tijden der herstelling van alle dingen, waarvan God sinds oude tijden gesproken heeft door de mond van Zijn heilige profeten' (Hand. 3:21).

Nu wijzen wij nog op de beide komsten van Christus op aarde. Bij Zijn eerste komst werd de Heer Jezus gezonden om Zijn volk te zegenen door hen te bekeren van hun afdwalingen; een tweede maal zal Hij gezonden worden om Zijn koninkrijk te bevestigen en alle macht en kracht, die zich tegen Hem verzet, neer te werpen, waarna een zalige tijd zal aanbreken<sup>10</sup>.

Voor wij dit hoofdstuk eindigen, moeten wij toch de lessen, die hierin verborgen zijn, op onszelf toepassen. Moeten wij niet gerekend worden tot hen, die vele, vele jaren doorbrachten buiten de poort van het zalige leven, als kreupelen, die de hulp nodig hadden van predikers en onderwijzers, maar niet in staat waren om te wandelen op de weg van de geboden van Christus? Wij hoorden daar buiten de muziek wel, maar wij konden daarmee niet instemmen. Leefden wij een tweedehands Christelijk leven of was er misschien niet eens een begin van leven? Laten wij ons toch vastklemmen aan de liefde en gehoor geven aan de roepstemmen van genade, die tot ons komen in de naam van Jezus Christus. Als wij niet alleen die Naam horen, maar er ook in geloven, zullen wij kunnen opstaan tot een nieuw leven, een Goddelijk ideaal, dat op ons wacht, binnen ons bereik vastgrijpen en onze weg gaan met blijdschap, springend en God prijzend!

---

<sup>10</sup> Noot bewerker: Als de Heer Jezus de Gemeente komt halen, komt Hij niet echt op aarde, maar zal de Gemeente Hem tegemoet gaan in de lucht (zie 1 Thess. 4:16-17).

## 'U, de bouwlieden'

Hand. 4:1-37

Petrus sprak nog tot de menigte, die door de genezing van de kreupele was toegestroomd.

De ondergaande zon wierp lange schaduwen op de westerhemel, die een machtige achtergrond vormden van de Korinthische zuilen van de voorhof van Salomo. Toen kwam er plotseling een groep mensen met de hoofdman van de tempel en baande zich een weg door de stijf opeen gepakte menigte. Zij namen de drie mannen gevangen, die de anderen als een magneet hadden aangetrokken. Daar waren de priesters, die in hen concurrenten zagen, en de Sadduceeën, de ongelovige sekte van geleerden, die niet geloofden in een geestelijke wereld, noch in een leven na dit leven. Deze sekte was niet talrijk, maar wel rijk en machtig en haar aanhangers bekleedden voorname staatsambten. De hoofdman van de tempel werd bijgestaan door zijn dienaren.

Waarschijnlijk waren de Sadduceeën verantwoordelijk voor deze plotselinge daad van geweld. Zij hadden bijzondere redenen, om deze leer, waarmee de apostelen Jeruzalem nu overstroomden, te bestrijden. Zij waren zeer ontevreden, omdat dezen 'het volk leerden en in Jezus de opstanding uit de doden verkondigden' (Hand. 4:2). Als het verhaal, dat Petrus en zijn vrienden weergaven en bevestigden, waar was, dat was dit de nekslag voor het Sadduceïsme. Het is wel waarschijnlijk, dat het bevel tot hun gevangenneming uitgegaan was van Annas en Kajafas en de andere leiders van die machtige partij. Voordat Jeruzalem begreep wat er gebeurd was, waren de twee apostelen en de genezen man opgesloten in de gevangenis en werden er haastig boden door de stad gezonden, om de leden van het Sanhedrin op te roepen tot een vergadering op de volgende morgen.

Die nacht zal voor de gevangenen wel een nacht van grote ontroering zijn geweest. Dit was de behandeling, die hun Meester hun had voorzegd (zie Luk. 21:12). Zij waren dus op de weg, die Hij hun had aangeduid. Hier was ook de gelegenheid om het lafhartige weglopen in de nacht in Gethsemané goed te maken. Petrus herinnerde zich zeker wel, dat hij gezworen had de Heer Jezus te volgen tot in de gevangenis en nu was er een kans om zijn belofte in te lossen. De man, wiens genezing had geleid tot deze gebeurtenissen, kon de betekenis ervan duidelijk worden gemaakt, om zich dan met hen te verenigen in gebed en psalmgezang, waarmee zij de slapeloze uren vulden. Zij hadden geen angst voor het verhoor in de morgen, noch bereidden zij zich voor op een verdediging, want de woorden die drie jaar eerder tot hen gesproken waren, kwamen hen zeker opnieuw in gedachten: 'En gij zult ook voor stadhouders en koningen geleid worden ter wille van Mijn Naam, hun en de volken tot een getuigenis. Maar wanneer zij u overleveren, weest niet bezorgd hoe of wat gij spreken zult; want het zal u op dat ogenblik gegeven worden wat gij spreken zult;

want niet gij zijt het die spreekt, maar het is de Geest van uw Vader, die in u spreekt' (Matth. 10:18-20).

Het Sanhedrin was het meest aanzienlijke en machtigste gerechtshof ter wereld. Het vertegenwoordigde de zeventig oudsten, die Mozes hadden bijgestaan in zijn bestuur van het volk in de woestijn (zie Num. 11:16-17). De hogepriester was voorzitter en om hem heen zaten in een halve cirkel de hoofden van de vierentwintig priesterlijke klassen, de wetgeleerden en de hoofden van de oude Joodse families. Sommige namen zijn ons overgeleverd: die van de krachtige Annas, van de gewetenloze Kajafas, zijn schoonzoon, van de beroemde Johannes Ben Laktai en van Alexander, de broer van de geleerde Philo. Het was dezelfde vergadering die Jezus van Nazareth had overgeleverd aan de Romeinse overheersers. En nu, in dezelfde zaal, wilden ze proberen met krachtige pogingen die Galilese ketterij uit te roeien. Hoor, hoe zij het proces voeren. Zij konden het wonder niet loochenen, want de genezen kreupele stond daar voor hen. Het zou gevaarlijk kunnen worden, over het vraagstuk van de opstanding te gaan redetwisten, want dat was nu precies de grote kloof tussen de Farizeeën en de Sadduceeën en beide partijen waren sterk vertegenwoordigd. Maar de zaak waarover het ging, was de genezing van de kreupele.

'Door welke kracht of door welke naam hebt gij dit gedaan?' (Hand. 4:7).

Als Petrus en de zijnen het wonder nu hadden toegeschreven aan Jehova, gestaafd met de verhalen van Elia en Elisa, zou er niets tegen te zeggen zijn. Maar werd het in een andere naam verricht, dan konden de apostelen wel eens in aanmerking komen voor de dood, die tovenaars moesten ondergaan. Als zij het wonder toeschreven aan de Heer Jezus, dan kon de dood, die aan Hem was voltrokken, ook hun deel worden. Maar Petrus rekende niet met al die twistpunten, hij ging er niet op in. Onder de leiding van de Heilige Geest sprak hij: 'Oversten van het volk en oudsten [van Israël], als wij heden verhoord worden over de weldaad aan een ziek mens, waardoor deze gezond geworden is, dan zij aan u allen bekend en aan het hele volk van Israël, dat door de Naam van Jezus Christus de Nazaréner, Die gij gekruisigd hebt, die God uit de doden heeft opgewekt, door Hem deze hier gezond voor u staat. Deze is de steen, die door u, de bouwlieden, veracht is, die tot een hoeksteen is geworden. En de behoudenis is in niemand anders; want er is ook onder de hemel geen andere naam die onder de mensen gegeven is, waardoor wij behouden moeten worden' (Hand. 4:8-12).

### *De twee soorten bouwlieden*

De aanhaling van de verworpen hoeksteen wijst naar een oude uitspraak, die voorkomt in Psalm 118 (Ps. 118:22). Jesaja doelt daarop, als hij zegt: 'daarom, zo zegt de Heere HEERE: Zie, Ik leg in Sion een steen ten grondslag, een beproefde steen, een kostbare hoeksteen, die vast gegrondvest is. Wie gelooft, zal zich niet weghaasten' (Jes. 28:16).

De Heiland paste dit op Zichzelf toe, toen Hij Zijn gelijkenis over de onrechtvaardige landlieden geëindigd had (zie Matth. 21:42, Mark. 12:10-11 en Luk. 20:17). En veel

later wijst de apostel van de heidenen er op, als hij de gemeente te Efeze toespreekt: 'Gebouwd op het fundament van de apostelen en profeten, terwijl Jezus Christus Zelf de Hoeksteen is' (Ef. 2:20).

De plaats van de hoeksteen werd een twistpunt in deze vergadering. Twee meningen streden hier met elkaar. De ene groep bouwlieden bestond uit dat machtige instituut, dat iedereen in Israël, van alle rang en stand omvatte. De andere groep werd vertegenwoordigd door deze twee eenvoudige en ongeleerde mannen. De eerste groep verwierp de steen en achtten hem geen plaats waard. De anderen zagen in Hem de Hoeksteen van Gods gebouw.

Toen herinnerde Petrus zich, wat zijn Meester gezegd had. Als iemand deze steen weigerde te erkennen, zou hij er op vallen en verbrijzeld worden. Of de steen zou op hem vallen en hem verpletteren, zoals een losgeraakt rotsblok in een bergstreek zou kunnen vallen op een eenzame herder, die in het dal zijn kudde weidt. (zie Matth. 21:44). Daarom legde Petrus er de nadruk op, dat er geen verlossing was voor mensen buiten Christus.

Natuurlijk sprak hij eerst over de genezing van de kreupele, die nu gezond voor hem stond. Maar hij had nog meer op zijn hart. Was het niet duidelijk, dat Israël eigenlijk ook een kreupele was? Het volk Israël lag gebonden en machteloos onder de Romeinse overheersing. Het was als een kreupele in zedelijk en geestelijk opzicht. De vurige geest van profeten en psalmdichters was uitgeblust. Hun plaats werd ingenomen door verschillende sekten, die elkaar bestreden. Met een diep inzicht, dat hem geschonken was door de Heilige Geest, begreep Petrus, dat zij de enige door God gegeven gelegenheid tot wederopbouw voorbij hadden laten gaan. Als de Joodse leiders zijn Heer en Meester erkend hadden, zou hun volksinvloed herleefd zijn en zij zouden geworden zijn, wat Gods bedoeling met hen was: een zegen voor alle mensen.

### *De onweerstaanbare kracht van het leven in Christus*

Toen het Sanhedrin deze woorden gehoord had en de twee apostelen aandachtig aankeek, werden de raadsliden zeer nadrukkelijk aan de Heer Jezus herinnerd. De apostelen waren bezielde door Zijn Geest en spraken zoals Hij had gesproken. De raadsliden wisten ook, dat zij bij de Heer Jezus waren geweest. Zij hadden niet alleen omgang met Hem gehad en Zijn woorden ingedronken gedurende die drie jaren, dat Hij hier op aarde met hen was, maar Hij leefde nog in hun harten.

Toen de vergadering ontbonden was en er slechts enkelen waren achtergebleven, om nog nader te overleggen, zeiden zij, dat zij niet konden toestaan, dat deze mannen maar voortgingen met prediken en onderwijzen. Zij konden het wonder niet ontkennen, noch de opstanding van de Heer Jezus loochenen, maar zij moesten aan zichzelf denken. Toen de apostelen weer binnengeropen waren, werd hun zeer scherp gezegd, niet meer in de Naam van Jezus te prediken. De rechters zouden hen graag gestraft hebben, maar dat zou het volk zo verbitteren, dat ze het niet durfden. Daarom dreigden ze hen nog eens en lieten hen gaan.



Maar zij konden evengoed het morgenlicht willen beletten te schijnen, of het uitbarstende leven proberen tegen te houden, of de opkomende vloed willen keren. Deze mannen konden immers niet anders doen, dan getuigen van de dingen, die ze gehoord en gezien hadden. Zelfs als zij in hun eigen hart besloten, om niet meer in de Naam te prediken, dan nog zouden Zijn woorden als een vuur in hun binnenste branden en zij zouden dat niet vol kunnen houden. Dit was het, wat de apostel Paulus bedoelde, toen hij op de tegenwerpingen van zijn vrienden antwoordde: 'Want de liefde van Christus dringt ons' (2 Kor. 5:14). Geve God, dat wij dat brandende vuur en die drijvende kracht ook in ons eigen hart mogen voelen, zodat wij er geen weerstand tegen kunnen bieden.

### *Het getuigenis van de Heilige Geest*

Zij keerden terug tot de hunnen, die ongetwijfeld de voorbijgegangene uren in gebed hadden doorgebracht. Hoe hartelijk werden zij verwelkomd! Wat werd er naar het verhaal van hun ervaringen geluisterd. Daarop volgde natuurlijk een vurig danken en bidden. Dergelijke samenkomsten zouden later bij licht van fakkels gehouden worden in de catacomben, in de grotten van de Alpen of in de moerassen van Schotland in de dagen van de geloofsvervolging in de verschillende landen van ons werelddeel. Zij smeekten niet, dat God de vervolger tot staan zou brengen of hun leven zou redden. Hun enige bede was, dat zij kracht mochten ontvangen, om vrijmoedig getuigenis af te leggen en dat God Zijn hand mocht uitstrekken om te genezen, zodat wonderen en tekenen gedaan konden worden in de Naam van de Heer Jezus. Als die heerlijke Naam maar groot gemaakt en verheerlijkt kon worden, dan zouden zij met blijdschap tot het uiterste toe de menselijke smarten verdragen. De Naam van de Heer Jezus zij geprezen! Het Lam, dat geslacht is, is waardig te ontvangen de lof en de eer en de aanbidding!

Kunnen wij ons nog verbazen over het antwoord uit de hemel? Het bewoog de plaats waar ze waren, net als op de Pinksterdag. Zij werden vervuld met de Heilige Geest. En het gevolg ervan was een Goddelijke liefde, die hen bracht tot gemeenschap van goederen en hen deed leven in de eenheid van de Geest.

Petrus zal wel zeer onder de indruk zijn geweest, toen hij zag, wat zijn woorden voor uitwerking hadden. Hij wist maar al te goed, dat niet zijn eigen kracht of zijn eigen vroomheid dit veroorzaakt had. In de heerlijkheid van dit ogenblik zullen juist zijn zonden en tekortkomingen, zijn verloochening en zijn vervloekingen hem wel zeer duidelijk voor ogen hebben gestaan. Hoe is het mogelijk, dat hij vroeger zo gesproken en gehandeld had? Maar Gods vergevende genade ging zelfs het grote wonder, dat nu plaatsvond, ver te boven. Wat kon hij anders doen dan op zijn aangezicht vallen en zeggen: "Niet mij, niet mij, maar Uw Naam zij de eer!"?

## De leiding van de Heilige Geest

Hand. 4:31 en 5:32

“Ik geloof in de Heilige Geest”. Het is een belangrijke geloofswaarheid. Want de Heilige Geest daalde als Persoon neer op deze aarde om te wonen in de Gemeente en in iedere gelovige afzonderlijk. Alle kennis, kracht en toewijding, overwinning van de wereld, het vlees en de duivel, hangen af van de erkenning van en het zich laten leiden door de Heilige Geest.

### *De vroegere ervaringen van Petrus*

Op de avond van dag van de opstanding heeft de Heer in Petrus en de anderen, die met hem in de bovenzaal vergaderd waren, Zijn Geest geblazen. ‘Jezus dan zei nogmaals tot hen: Vrede zij u! Zoals de Vader Mij gezonden heeft, zend Ik ook u. En toen Hij dit gezegd had, blies Hij in hen en zei tot hen: Ontvangt [de] Heilige Geest’ (Joh. 20:21). Wij maken daaruit op, dat het ontvangen van de Geest hen meteen stempelde voor hun zending. Het was een duidelijke uitrusting tot de dienst. Tien dagen lang wachtte Petrus op de vervulling van de belofte van de Vader, naar het bevel van de Meester: ‘Blijft in de stad, totdat gij bekleed zijt met kracht uit de hoge’ (Luk. 24:49b).

Toen de Pinksterdag gekomen was, werd de Heilige Geest uitgestort en werd Petrus evenals de anderen vervuld met de Heilige Geest. Zij ‘begonnen in andere talen te spreken, zoals de Geest hun gaf uit te spreken’ (Hand. 2:4b).

Als wij geboren zijn door de Geest, als wij zo het zaad van het nieuwe leven hebben ontvangen en als de Heilige Geest persoonlijk in ons woont door het geloof, moeten we ons ook door die Geest laten leiden, wil er een kracht van God van ons uitgaan. Toen Petrus voor het Sanhedrin stond op de morgen na het wonder aan de kreupele aan de Schone Poort, lezen wij, dat, terwijl hij zich gereed maakte, om zijn beschuldigers te antwoorden, hij op heerlijke wijze vervuld werd met de Heilige Geest (zie Hand. 4:8). Dit bewijst ons, dat wij mogen verwachten, steeds meer vervuld te worden met de Heilige Geest, vooral als wij tijden van crisis doormaken. Toen Petrus en Johannes terugkwamen bij de hunnen, werd de plaats, waar zij waren, bewogen als door de golven van een heilige kracht. ‘Zij werden allen vervuld met de Heilige Geest en spraken het woord van God met vrijmoedigheid. En de apostelen gaven met grote kracht getuigenis van de opstanding van de Heer Jezus’ (Hand. 4:31, 33). Waarom zouden ook wij niet dezelfde ervaringen kunnen hebben? Toen Petrus en zijn mede-apostelen werkzaam waren in de Gemeente, moesten zij leren, dat de Goddelijke Geest te doen had met de gehele Gemeente, eveneens met ieder persoonlijk; dat Hij de Leidsman was van de Gemeente op aarde, de Plaatsvervanger van Christus, de grote Gids en Leermeester van Zijn lichaam, de medegetuige van Zijn opstanding en de overvloeiende fontein van eeuwig leven.

Voordat de Heiland opvoer naar de hemel zei Hij: 'Want als Ik niet wegga, zal de Trooster niet tot u komen' (Joh. 16:7). De afwezigheid van de één is de aanwezigheid van de ander. Maar laat ik het liever zo uitdrukken: er is geen sprake van af- of aanwezigheid, vertrekken of scheiding! Christus is immers één met de Heilige Geest en woont door en met Hem in het hart van Zijn geestelijk lichaam: de Gemeente.

### *De Geest als eerste in de Gemeente*

Dit kwam dadelijk uit in betrekking tot de geldelijke middelen van de Gemeente. 'En de menigte van hen die geloofden, was één hart en één ziel, en niemand zei dat iets van wat hij had zijn eigen was, maar zij hadden alle dingen gemeenschappelijk. Want er was ook niemand onder hen, die gebrek had; want zo velen er bezitters waren van landen of huizen, die verkochten ze en brachten de opbrengst van het verkochte en legden die aan de voeten van de apostelen' (Hand. 4:32, 34). Hiervan werd aan ieder naar zijn behoefte uitgedeeld. En een zeker bedrag werd opzij gelegd, om de woning en de maaltijden, die men gemeenschappelijk hield, te betalen. Ook werd er wat uitgetrokken voor het onderhoud van de apostelen en hun metgezellen. Verder werd aan de zieken, de armen en de weduwen het nodige gegeven. Dit moeten wij niet verwarren met het communisme, want dat wil, dat alle bezit door geweld wordt weggenomen, stelt dan een verdeling van de winsten voor en dwingt alle arbeiders hun bezit en hun verdiensten in één kas te storten. In de eerste dagen van de Christelijke Gemeente bleef een akker, als deze niet verkocht werd, het eigendom van de bezitter; werd die wel verkocht, dan bleef de opbrengst ook nog tot zijn beschikking. Wat wij hier in de gemeente te Jeruzalem vinden, was slechts tijdelijk en de apostelen hebben geen poging ondernomen, om dit voor te schrijven aan de gemeenten, die zich later onder de heidenen vormden. (wat betekent dit laatste deel van deze zin?)

Vele leden, zoals Barnabas, getroostten zich grote opofferingen en stonden daarom in hoge achting bij de medegelovigen. Maar de begeerte om dezelfde populariteit te genieten, zonder de prijs ervoor te hoeven betalen, brachten Ananias en zijn vrouw ertoe, om bedrieglijk te handelen. Zij verkochten wat van hun land en deden alsof zij het gehele bedrag bij de apostelen brachten voor het algemeen nut. Zij hoefden dit land niet te verkopen, ook was het geen zonde, als ze maar een deel van het geld hadden geofferd, als zij dit maar openlijk erkend hadden. Maar zij deden alsof het bedrag dat werd overhandigd de gehele opbrengst was. Zo voldeden zij aan hun geldzucht enerzijds en aan hun ijdelheid aan de andere kant. Het was een bedrieglijke zaak.

Wij zullen deze zonde niet in brede trekken overbrengen op het tegenwoordige leven. Wij worden allemaal wel in de verleiding gebracht, de schijn aan te nemen van meer ernst, meer gebedsleven en meer edelmoedigheid te bezitten, dan waarnaar wij handelen. Gelukkig is er geen reden om zich over te geven aan deze schijnheiligheid. Maar wie ontdekte bij zichzelf niet eens het boze plan om daartoe over te gaan? Geve God, dat, als satan ons zijn boze overleggingen influistert, de genade van de Geest, Die in ons woont, sterk genoeg is om hem op de drempel te houden en hem te

beletten ons hart binnen te gaan. Ananias en Saffira hadden zich niet onder de genade van de Geest gesteld. Zij waren ook verlicht, waren getuige geweest van de uitstorting van de Heilige Geest en hadden het aangename woord van de Heer gesmaakt. Maar zij hadden de Geest geen plaats gegeven in hun handelingen. En omdat er bij geen van beiden enig teken van berouw aanwezig was, werd hun zonde gevolgd door de straf van een plotselinge dood. Opeens werden zij afgesneden uit dit leven.

Laten wij nu even stilstaan bij de bliksemende woorden, die Petrus sprak: 'Waarom heeft de satan uw hart vervuld, dat gij tegen de Heilige Geest liegen zoudt? Waarom is het dat gij onderling overeengekomen zijt om de Geest van [de] Heer te verzoeken?' (Hand. 5:4, 9). Konden er nog sterkere uitdrukkingen gebruikt worden, om de Godheid van de Persoon van de Heilige Geest te benadrukken? Was hun zonde dan niet gericht tegen deze kleine gemeente en wel voornamelijk tegen haar armen? Zeker, het was een vergrijp jegens hen, maar het was tegelijk zo duidelijk een zonde tegen de Geest, dat de menselijke kant ervan geheel in het niet zonk. Het is zo, dat de Gemeente hierin van andere lichamen verschilt, dat zij het Lichaam van Christus en de woonplaats van de Heilige Geest is. Daarom was hun zonde zo vreselijk!

Als enkele mensen samen vergaderen in de Naam van Jezus Christus, dan is de Heilige Geest niet alleen tegenwoordig, maar Hij moet de leiding hebben. Hij treedt op als de Stadhouders van Christus. Hij bewerkt dat, na gemeenschappelijk gebed, in hun eensgezindheid van handelen de wil van de Heer wordt weerspiegeld en uitgevoerd. Wat gebonden en ontbonden wordt op de aarde, zal ook in de hemel gebonden en ontbonden zijn (zie Matth. 18:18).

Het bedrog, dat deze ongelukkige mensen overeenkwamen, was niet alleen een zonde tegen God en de Heilige Geest, maar eveneens tegen de Heer Jezus Christus. De straf die op hen werd toegepast, is een waarschuwing voor alle tijden. 'En er kwam grote vrees over de hele gemeente en over allen die dit hoorden' (Hand. 5:11). Mocht deze zelfde vrees, geboren uit vurige liefde, gevonden worden in alle gemeenten van Gods kinderen! Dan zou elke daad van aanbidding vuriger zijn, er zou meer liefde en geloof heersen, maar nederigheid en verheerlijking van God gevonden worden. Doe de schoenen van uw voeten, als u in de Naam van de Heer vergadert, want daar is God door Zijn Geest. Bidt Hem aan in geest en in waarheid. Laat niets toe binnen uw hart en in uw kring, dat niet met Zijn Geest overeenstemt. En laat in uw binnenste iets zijn van de ernstige en gezegende sfeer, waarin Hij Zich op het lieflijkst en machtigst wil openbaren, als wij opgaan zoals eens de Gemeente opging. Laten wij dat dan doen onder het waakzaam oog van haar Leider, de Heilige Geest.

### *Medegetuige van de Heilige Geest*

De publieke opinie in Jeruzalem was zeer gunstig ten opzichte van de jeugdige gemeente. Dit was voor een groot deel te danken aan de wonderen, die de menigten om de apostelen samenbrachten, zoals vroeger om de Persoon van de Heer Jezus. In

de eerste dagen van Zijn omwandeling begeerde het volk hem aan te raken. 'En waar Hij kwam, in dorpen of in steden of op het land, daar legden zij de zieken op de markten en baden Hem, dat zij alleen de zoom van Zijn kleed mochten aanraken; en allen die Hem aanraakten werden gezond' (Mark. 6:56). Dit schouwspel werd herhaald in de nauwe straten van Jeruzalem, zodat, als Petrus voorbijkwam, men hoopte, dat zijn schaduw mocht vallen op de zieken, die op bedden en dekens langs de weg lagen (zie Hand. 5:15). Het bericht van de wonderbare genezingen verspreidde zich ook in de steden en dorpen in de omtrek en trok grote scharen, die horen en zien wilden en genezen wilden worden. Het land was vol van de wonderbaarlijke genezingen in de Naam van de Heer Jezus.

Gedurende enige tijd lieten de leidlieden van het volk het toe. 'Van de anderen (dat wil zeggen: van hen, die niet tot het gewone volk behoorden) durfde niemand zich bij hen voegen' (Hand. 5:13).

Maar eindelijk verhief het vuur zich uit de smeulende as van hun jaloersheid en werden de apostelen gegrepen en in de openbare gevangenis geworpen. De volgende morgen, toen het Sanhedrin, versterkt door de oudsten van Israël, samenkwam om een beslissing in deze zaak te nemen, was de gevangenis leeg en bracht men hun het bericht, dat de gevangenen weer in de tempel waren, bezig het volk te leren. Het verhoor werd voortgezet en Petrus had als tolk van de anderen weer de gelegenheid, om tegenover hen, die in hoogheid zaten, de opstanding en verhoging van de Heer te prediken.

Dat de God van hun vaderen Jezus, Die zij gedood hadden, had opgewekt, dat Hij nu gezeten was aan Gods rechterhand, dat Hij een Vorst en een Verlosser was, dat vergeving van zonden door Hem aan Israël geschonken kon worden. Deze waarheden waren al eerder in deze voorname vergadering te horen geweest, maar nu werd er krachtig de nadruk gelegd op het medegetuigenis van de Heilige Geest. 'En wij zijn getuigen van deze dingen en ook de Heilige Geest, die God gegeven heeft aan hen die Hem gehoorzaam zijn' (Hand. 5:32). De Meester had immers beloofd, dat zij dit zouden ervaren?

Petrus deed op die dag een grote ontdekking, die ook voor ons allemaal nog van grote betekenis is. Vaak als een prediker of leraar het meest wordt aangegrepen door de tegenstand van het menselijk hart, kan hij zich troosten met de gedachte, dat hij deelt in hetgeen ook God Zelf ervaart. Een meisje, dat pas pianospelen leert, kan met één vinger slechts de ene noot na de andere op de piano aanslaan. Maar wie zal dit hinderen, als naast haar een muziekmeester zit, die elk van haar noten met schitterende akkoorden aanvult en zelfs haar fouten harmonisch kan oplossen en aanvullen? Wij moeten het medegetuigen van de Geest met de waarheid nooit uit het oog verliezen. Zoals Petrus in zijn rede zei: als wij Jezus verkondigen in Zijn dood, opstanding en verheerlijking, als Heiland en Heer als een fontein en een Vorst des levens, dan mogen wij vast rekenen op de Geest van God, dat Hij die waarheden zal bevestigen.

*Hoogste heiligheid van de Geest*

De evangelist Filippus was het middel geworden van een geestelijke opleving in Samaria en had daar Simon ontmoet, een eierzuchtig man, die helderziend was en de zwarte kunst beoefende. Er werden wonderen door hem verricht door duivelse invloeden. Deze wetenschap werd beoefend om macht te verkrijgen over verborgen geestelijke krachten, zonder de zedelijke en godsdienstige voorwaarden van reinheid en vroomheid, waaronder God Zich slechts aan Zijn volk wil tonen, te aanvaarden. In de kracht van de Geest deed Filippus daar vele wonderen. De boze geesten verlieten hun arme slachtoffers 'en vele verlamden en kreupelen werden genezen' (Hand. 8:7). Maar de evangelist was niet tevreden met dit vertoon van geestelijke kracht. Hij predikte hun Christus en het volk hoorde hem en geloofde. 'En er kwam grote blijdschap in die stad' (Hand. 8:8).

De apostelen, die te Jeruzalem waren gebleven ondanks de vervolging die na de dood van Stéfanus was losgebroken, zonden Johannes en Petrus, om uit hun naam de jonge gemeente, die daar ontstaan was, te regelen en te bevestigen. Gedurende deze plechtige dienst viel de Geest op allen, die naar hen luisterden. Onder hen bevond zich ook Simon de tovenaer. Met verbazing zag hij de geestelijke vervoering aan. Als hij maar de toverformule kon krijgen tot dezelfde macht, dan beschikte hij daarmee over een rijke bron van inkomsten. Zo heeft hij die aanbieding gedaan, die voor altijd zijn naam met schande heeft bedekt. En sindsdien wordt het woord "simonie" gebruikt voor dergelijke aanbiedingen. Zich tot de ongelukkige kerend, berispte Petrus hem streng: 'Uw geld zij met u ten verderve, omdat gij gemeend hebt dat de gave van God door geld verkregen wordt. Gij hebt part noch deel in deze zaak; want uw hart is niet recht voor God' (Hand. 8:20-21). Maar terwijl Petrus deze woorden uitte, kwam daar, bij wijze van tegenstelling, in zijn ziel een levendig besef niet alleen van de bovenaardse macht van de Heilige Geest, maar ook van de Goddelijke schoonheid en reinheid van Zijn wijze van werken en van de noodzakelijkheid, dat het karakter van hen met wie Hij wil samenwerken, heilig en rein moet zijn, vrij van hebzucht en geschikt om Zijn gezegende hulp te kunnen aanvaarden, zonder zelfzuchtige bedoelingen, maar als de nederige kanalen en instrumenten van Zijn wil. 'reinig u, u die de heilige voorwerpen van de HEERE draagt' (Jes. 52:11b).

## De geopende deur voor de heidenen

Hand. 6:1-7, 8:14-25, 9:31, 10:9-48

Hier begint een nieuw hoofdstuk in de geschiedenis.

'O diepte van rijkdom, zowel van de wijsheid als van de kennis van God! Hoe ondoorgroendelijk zijn Zijn oordelen en hoe onnaspeurlijk Zijn wegen! Want wie heeft de zin van [de] Heer gekend? Of wie is Zijn raadsman geweest? Want uit Hem en door Hem en tot Hem zijn alle dingen! Hem zij de heerlijkheid tot in eeuwigheid! Amen' (Rom. 11:33, 34, 36).

Er zijn enkele feiten, die wij eerst naar voren moeten brengen, als wij willen proberen het mysterie te doorgronden, dat 'in andere geslachten de zonen van de mensen niet bekend gemaakt is, zoals zij nu in de Geest geopenbaard is' (Ef. 3:5), 'want de Geest onderzoekt alle dingen, ook de diepten van God' (1 Kor. 2:10).

Wij weten dat de Gemeente werd geboren op de dag van de opstanding van onze Heer. De Heer had er altijd op gewezen als iets, dat komen zou; Ik zal 'Mijn Gemeente bouwen' (Matth. 16:18). Toen Hij neerdaalde 'naar de lagere delen van de aarde' (Ef. 4:9b), zoals de apostel het uitdrukt, legde hij de grondslag, waarop het Goddelijk gebouw zou verrijzen, 'een huis niet met handen gemaakt' (2 Kor. 5:1), 'een woonplaats van God in de Geest' (Ef. 2:22).

Wij weten dat, toen de Heiland opvoer naar de hemel, de Goddelijke Trooster als Zijn plaatsvervanger afdaalde naar de aarde om in de Gemeente te wonen en haar Leider, Leraar en Gids te worden.

'En er vertoonden zich aan hen verdeelde tongen als van vuur en zij zetten zich op ieder van hen' (Hand. 2:3).

God hield nog verblijf onder de mensen. Zoals de Heer Jezus mens werd, en de Heilige geboren werd uit de maagd Maria, zo woonde de Heilige Geest in Zijn Gemeente, die Zijn lichaam is, de volheid van Hem, die alles in allen vervult.

Wij weten ook dat het vanaf het begin de Goddelijke wil was, in die Gemeente niet alleen de Joden samen te brengen, maar ook de heidenen, die buiten het verbond en de beloften, die God aan Abraham had gegeven, stonden. Zij konden onmiddellijk overgaan uit de heidense wereld door de simpele daad van het geloof. Dit was Gods geheime doel. Zoals Paulus ons vertelt in de slotwoorden van de Brief aan de Romeinen, dat deze verborgenheid 'in de tijden van de eeuwen verzwegen is geweest, maar die nu is geopenbaard' (Rom. 16:25).

Voor de toelating van Cornelius tot de Gemeente was er door de apostelen nauwelijks aan gedacht, dat de heidenen hun mede-erfgenamen zouden zijn en dat zij deel zouden krijgen aan de belofte van Christus. Een heiden kon volgens de algemene opvatting slechts de poort binnengaan door eerst Jood te worden. De Bijbel heeft het voorzeggd, dat God de heidenen rechtvaardigen zou door het geloof en

door het geloof alleen. Dit was tevoren aan Abraham gepredikt, toen hij werd aangeduid als de vader van de gelovigen (zie Gal. 3:8-9). 'En niet hij is een Jood, die het uiterlijk is, ... maar hij is een Jood, die het in het verborgen is, en [dat is] besnijdenis: die van het hart, naar de geest, niet naar de letter; zijn lof is niet van mensen, maar van God' (Rom. 2:28-29).

Wij weten, dat aan Petrus de sleutels van het koninkrijk gegeven waren. Hij, die de poort voor de pinksterzegen mocht ontsluiten voor de Joden, werd ook opgedragen, die taak voor de heidenen te vervullen. Gedurende acht jaren had Petrus zich bepaald tot de groei van de Gemeente, die alleen bestond uit Joden en Samaritanen. Nu moest hij leren, dat haar leden vergaderd zouden worden uit de grote menigte, die niemand tellen kan uit alle talen, tongen en natiën.

Petrus was een nauwgezette Jood. Met achterdocht bekeek hij de Hellenisten en de Griekse Joden, die over het hele Romeinse rijk waren verstrooid. Hij kende de heidenen slechts, zoals hij van kind af aan de schitterende glans van hun beschaving had aanschouwd, waardoor het meer van Galiléa was veranderd in een Romeins lustoord. Hij kende persoonlijk slechts enkele Romeinse ambtenaren: belastinginners, hoofdmannen over honderd en soldaten, maar hij was nog nooit een heidense woning binnengegaan, nog nooit had hij met hen aan tafel gezeten. Met andere woorden: nooit had hij de voorschriften uit Leviticus, die hierover gaan, overtreden. Hij zou er ook voor terugdeinzen, zoals nu een Brahmaan uit India voor een ongelovige. Vandaar zijn uitroep, toen hij het bevel kreeg om te eten van de gemengde inhoud van het uit de hemel neergedaalde laken: 'Geenszins, Heer, want nooit heb ik iets onheiligs of onreins gegeten' (Hand. 10:14).

De Goddelijke Meester wil wel heel veel moeite doen, voordat Hij ons vraagt, onze wil aan de kant te schuiven en een onherroepelijk besluit te nemen. Hij laat het licht van Zijn Geest op ons vallen, voordat ons gezegd wordt, onze tenten op te rollen en op te trekken naar duistere, onbekende landen. De redelijkheid, de noodzakelijkheid, de dringende eis, om een stap te doen, waartoe we geroepen worden, worden geleidelijk uiteen gezet.

Wij zullen de verschillende fasen van het proces in dit speciale geval eens nagaan.

### *Er ontstond een gemor van de Griekse Joden tegen de Hebreëën*

De Griekse Jood beschouwde Jeruzalem en de tempel met een bijzondere voorliefde. Daar ging hij heen om te aanbidden. Hij woonde, zo vaak hij het betalen kon, daar met de zijnen de jaarlijkse feesten bij. In de heilige stad wenste hij te sterven en in haar omgeving begraven te worden. Een grote massa van deze Joden was tegenwoordig op de Pinksterdag en was toegevoegd tot de Gemeente. Velen van hen hadden, net als Barnabas, afstand gedaan van hun bezittingen, de opbrengst daarvan in de algemene kas gestort en ook hun armen ontvingen daaruit ondersteuning. Maar plotseling werden de kalme wateren van vrede en liefde bewogen door ontevredenheid.



Hun weduwen beklagden zich, dat er partijdigheid optrad bij de dagelijkse uitdeling en dat de vrouwen van de Joden uit Jeruzalem beter werden bedeed door de apostelen dan zij.

Het gevaar dat er een erge scheuring zou komen in de Gemeente werd zo dreigend, dat Petrus en zijn medebroeders wel tot handelen gedwongen waren. Na ernstig overleg kwamen zij tot het besluit, dat hun eerste roeping bestond in de gebeden en de bediening van het Woord en dat de dienst van de tafelen toevertrouwd moest worden aan zeven mannen van goede naam, vol van de Heilige Geest en van wijsheid. Zij stelden daarom aan de Gemeente voor, dat aantal mannen uit hun midden te kiezen. 'Ziet dan om, broeders, naar zeven mannen uit u, van [goede] getuigenis, ... die wij over deze zaak zullen stellen. Maar wij zullen volharden in het gebed en in de bediening van het Woord' (Hand. 6:3-4).

Wij mogen in het voorbijgaan wel wijzen op de belangrijkheid van deze daad en het licht, dat hierdoor geworpen wordt op de juiste plaats, die Petrus innam in de jonge Gemeente. Als hij bekleed was geweest met dat gezag, dat hem wordt toegekend door hen, die voor zijn opvolgers willen doorgaan, is het eenvoudig ondenkbaar, dat hij deze beslissing aan de algemene vergadering van de gelovigen zou hebben overgelaten. Hij zou dan zeker naar eigen inzicht hebben gehandeld en de zeven diakenen hebben aangewezen. Maar nee! Hij liet de Gemeente kiezen en de apostelen zouden door gebed en oplegging van handen hun keuze bekrachtigen.

Het is merkwaardig, dat allen die gekozen werden Griekse Joden waren, op één na, die een proseliet (een heiden, die Jood geworden was) was. De eenstemmigheid van de Gemeente in deze belangrijke zaak is een duidelijk bewijs voor de tegenwoordigheid en de leiding van de Heilige Geest.

### *De redevoering en het martelaarschap van Stéfanus*

Petrus voelde zich aangetrokken tot deze jonge Griekse Jood, wiens aangezicht wel meermalen scheen als dat van een engel. (dit kan ik nergens vinden in de Bijbel) Hij luisterde zeker meermalen naar de vurige woorden, waarmee Stéfanus uit de geschiedenis bewees, dat het uitverkoren volk deze Geest had weerstaan, toen Hij hen riep tot nieuwe wegen. Zijn stem klonk als een bazuin, zowel in een persoonlijk onderhoud als in een redevoering tot het volk. Terwijl hij luisterde, zal Petrus gedacht hebben aan de woorden van de Heer, dat het onmogelijk was nieuwe wijn in oude leren zakken te doen (zie Luk. 5:37-38). De adem van een nieuw tijdperk beroerde zijn gezicht, terwijl de deur langzaamaan geopend werd om de heidenen binnen te laten.

### *Toen volgde de opwekking in Samaria*

Onder de prediking van Filippus kwam een grote menigte van Samaritanen, die eerst onder de betovering van Simon waren vastgehouden, om gedoopt te worden in de naam van de Heer Jezus. Deze beweging moest geregeld worden en de apostelen, die ondanks de vurige vervolging van Saulus het gewaagd hadden om in Jeruzalem te blijven, besloten nu om Petrus en Johannes naar deze plaats van opwekking te

zenden, opdat de nieuw gedoopten de volle gave van de Heilige Geest mochten ontvangen. Het hart van de Gemeente klopte nog krachtig, al moesten veel van haar zonen en dochters vluchten om hun leven te redden. Hier gebruikte Petrus zijn sleutels. En het pinksterwonder werd herhaald. 'Zij ontvingen de Heilige Geest' (Hand. 8:17). De Samaritanen waren afstammelingen van Joden en heidenen. Hun godsdienst was een mengsel van de Israëlitische eredienst en de afgoderij (zie 2 Kon. 17:24-41). Ze werden daarom door de anderen als bastaarden beschouwd. Hun naam werd zelfs als een scheldwoord gebruikt (zie Joh. 8:48). Een goede daad (hierbij denken wij aan de gelijkenis van de barmhartige Samaritaan) werd van hen niet verwacht, omdat zij behoorden tot een veracht en vervloekt geslacht. Maar tot grote verbazing van de apostelen daalde in antwoord op hun gebed de Heilige Geest, zonder onderscheid te maken, ook op deze Samaritanen neer. Petrus werd hier zo door getroffen, dat hij en Johannes op hun terugreis naar Jeruzalem zich gedrongen voelden, het Evangelie te prediken in de dorpen van Samaria, die zij doortrokken. Hier werd de horizon van Gods doel weer zeer duidelijk verbreed.

### *De bekering van Saulus van Tarsus*

In Jeruzalem werden de gelovigen plotseling opgeschrikt door het bericht, dat de voornaamste vervolger van de Christengemeente door de Heer staande gehouden werd en Zijn nederige volgeling geworden was. Toen er later meer bijzonderheden over deze gebeurtenis bekend werden, hoorde men, dat Saulus moest vluchten uit Damaskus en naar Arabië was gegaan. Enige tijd ging voorbij en daarna, tot grote verbazing van Petrus, kwam Paulus bij zijn nederige woning en was daar gedurende vijftien dagen (zie Gal. 1:18). wij kunnen ons zo indenken, hoe deze mannen, zo verschillend in leeftijd, opvoeding, geestelijke opvatting en toch zo innig verbonden in Jezus Christus, samen hebben gesproken. Zeker voerde hun weg in die dagen naar Gethsemané en Golgotha en de hof van Jozef van Arimathéa. Petrus zal niet moe geworden zijn, alles aan te wijzen, alles mee te delen en zeker zal hij daarbij zichzelf niet gespaard hebben. (dit zijn suggestieve gedachten en niet ter zake doende) Toen deze dagen voorbij waren, voelde Paulus, mede door een visioen in de tempel, dat de Geest hem riep om zijn werk te volbrengen onder de heidenen. Het was duidelijk gebleken, dat hij in Jeruzalem met achterdocht werd gadeslagen, ja, dat er zelfs plannen beraamd werden om hem te doden. Petrus nam dus onmiddellijk maatregelen om hem uit dit gevaarlijke gebied te verwijderen en naar Cesaréa te voeren, vanwaar Paulus verder zou reizen naar Tarsus. Toen hij vertrokken en in veiligheid was, bleven zijn laatste woorden nog naklinken: uitgaan tot de heidenen. Petrus kon deze woorden niet nazeggen. God had ze Paulus in het hart gegeven; maar hemzelf brachten ze allicht weer een stap dichterbij de eis, die hem spoedig zou worden gesteld.

### *Zijn werk werd beëindigd in Joppe*

Na de bekering van Paulus was er vrede in de gemeenten van Judéa en Samaria. Wandelend in de vreze des Heren werden ze door de vertroosting van de Heilige Geest uitgebreid .

Petrus ging in deze tijd op reis om de kleinere gemeenten te bezoeken, die in de verstrooiing leefden en kwam ook te Lydda, waar hij Eneas mocht genezen van zijn verlamdheid, waarvan hij al acht jaren hinder ondervond (zie Hand. 9:33-34).

Toen werd Petrus naar Joppe gezonden, van de rotsachtige zeekust naar de sterfkamer van de geliefde Dorkas. Zijn gebed, voor haar opgezonden, werd genadig door God verhoord en toen hij haar bij de hand pakte, stond zij op, om weer de weldoenster te worden van alle heiligen en weduwen in die kleine plaats.

Toen leek het of zijn werk geëindigd was.

Voor hem uitgestrekt lag nu de wereld van de heidenen als een wijde zee. De rusteloze wateren waren een symbool van het rusteloze in een leven zonder Christus. Het huis waar hij verblijf hield – van Simon de leerlooier – herinnerde dagelijks aan de dood, door het werk dat daar verricht werd en de telkens terugkerende verontreiniging moet voor de nauwgezette Jood wel zeer weerzinwekkend zijn geweest. De gemeente in Jeruzalem was door vlucht en vervolging zoveel kleiner geworden, dat hij er niet meer de genoegdoening smaakte van acht jaar geleden. Wat zou de volgende stap zijn? Zou de wolk weer optrekken, die nu dreigend boven de Gemeente hing? Zou er een nieuwe ontwikkeling in het Godsplan ophanden zijn, waaraan hij zich moest geven voor zichzelf en anderen?

In deze gemoedsstemming ging hij op zekere middag, toen een stralende zon de zee en de witte huizen van de kleine stad met een gouden gloed verlichtte, naar het dak om te bidden – zeker wel om meer licht. Terwijl men beneden het middageten klaarmaakte, kwam hij in zinsverrukking. ‘En hij zag de hemel geopend en een voorwerp neerdalen, als een groot laken, dat aan de vier hoeken op de aarde werd neergelaten’ (Hand. 10:11). De inhoud verwarde hem: viervoetige en kruipende dieren, vogels, zowel reine als onreine; maar nog meer de stem, die tot hem sprak: ‘Sta op, Petrus, slacht en eet!’ (Hand. 10:13). En verder: ‘Wat God gereinigt heeft, zult gij niet voor onheilig houden’ (Hand. 10:15).

En terwijl hij nog twijfelde, wat dit gezicht toch mocht betekenen, werd er aan de buitenpoort geklopt; stemmen van mannen, die de middagstilte verbraken en zijn naam noemden, terwijl hij door de Geest de innerlijke verzekering ontving, dat er geen vrees of aarzeling bij hem hoefde te zijn. Petrus voelde toen duidelijk, dat er een nieuw tijdperk was aangebroken en dat hij de Gemeente mocht leiden tot de grootste ommekeer sinds de hemelvaart van de Heer.

Wat een lessen kunnen wij hieruit putten, wij, die vaak bezorgd en verslagen van hart zijn! Wij vinden het vaak zo moeilijk, om te wachten op de tijd van de Heer. Als opgesloten vogels slaan wij onze vleugels lam tegen de tralies van de kooi. Wij bidden, maar zonder vertrouwen. Het lijkt ons zo moeilijk, de vermaning van de psalmdichter op te volgen en onze zorgen, onze weg en onszelf op de Heer te wentelen (zie Ps. 37). Wij moeten stil zijn in Hem en geloven, dat nu reeds de boden langs de weg komen aangesneld met de hulp, die wij nodig hebben. ‘Ik ging op mijn

wachtpost staan, nam mijn plaats in op de vestigwal, en keek uit om te zien wat Hij in mij spreken zou en wat ik antwoorden zou op mijn aanklacht. Voorzeker, het visioen wacht nog op de vastgestelde tijd, aan het einde zal Hij het werkelijkheid maken. Hij liegt niet. Als Hij uitblijft, verwacht Hem, want Hij komt zeker, Hij zal niet wegblijven. .... maar de rechtvaardige zal door zijn geloof leven.' (Hab. 2:1, 3, 4).

## Het verbreken van het juk

Hand. 10:17, 11:18

Ongetwijfeld hebben de voorschriften in Leviticus 11, over het niet gebruiken van bepaald voedsel, een zwaar juk gelegd op de schouders van het volk van Israël. Zelf beschrijft Petrus de wetten op de eerste algemene vergadering van de Kerk als een juk, dat zij noch hun vaders hadden kunnen dragen (zie Hand. 15:10). Het was bedoeld om hun afzondering van de andere volken te verzekeren, zodat zij iets bijzonder waardevols zouden blijven, een koninkrijk van priesters, een heilig volk, afgezonderd tot de dienst van God.

Er bestond een scheidsmuur tussen Jood en heiden, opdat niets de heilige belofte aan Abraham en zijn nakomelingen zou schenden. Maar hoe streng deze bepalingen ook waren, ze werden trouw opgevolgd. Toen de hevige vervolgingen van de Joden plaatsvonden onder Antiochus, verkozen die mannen liever te sterven, dan zichzelf door varkensvlees te verontreinigen en zo het heilig verbond te schenden. Het niet eten van varkensvlees stond bij de Joden op één lijn met de besnijdenis en de sabbatsheiliging; hiervoor zouden ze zonder aarzeling hun leven opofferen.

Door die voedselbepalingen stonden de heidenen mijlenver van hen verwijderd. Zij hadden geen deel aan de belofte. Zij leefden zonder God en zonder hoop (zie Ef. 2:12). Als zij ontvangen wilden worden in het paleis van de grote koning, moesten zij eerst gaan langs de tenten van Abraham en de woestijn van Sinai. Wij lezen dan ook, dat er enigen uit Jeruzalem kwamen tot de gemeente, die alleen uit gedoopte heidenen bestond, en zeiden: 'Als gij niet besneden wordt naar het gebruik van Mozes, kunt gij niet behouden worden' (Hand. 15:1).

Het moest heel duidelijk gemaakt worden, dat de Levitische voorschriften nu niet meer golden. Daarom horen wij gelijktijdig van het visioen van Petrus, de zending van Cornelius en de duidelijke uitspraak van de Heilige Geest. Petrus en Cornelius worden samengebracht en zo wordt de nieuwe en levende weg bewandeld, die de Heiland reeds ontsloten en geheiligd had door Zijn dood. Wij, niet-Joden, zijn nabij gebracht door het bloed van Christus, omdat Hij ons met God verzoend heeft door Zijn kruis.

Het ontsluiëren van dit geheim duurde drie dagen.

### *Te Cesaréa*

Cornelius stamde uit één van de voornaamste Romeinse geslachten, hetzelfde waartoe de Scipio's, Sulla en de moeder der Gracchen behoorden. Geen naam was meer geëerd in Rome dan die van het huis van Cornelius. Omdat hij op ernstige wijze God zocht, had hij het veelgodendom, de afgoderij en het bijgeloof van zijn tijd de rug toegekeerd en had voldoening gevonden in het geloof aan één God, Die een Geest was en de strenge eis stelde van reinheid, rechtvaardigheid en liefde. Te

midden van het toenemende atheïsme, de altijddurende strijd tussen de wedijverende scholen van filosofen en de verbastering van zeden, stond het strenge ideaal van de Hebreeuwse leer als een witte, door de zon beschenen top tussen de zwarte schaduwen van de nacht. Een groot aantal heidenen werd erdoor aangetrokken. 'Want zie, de duisternis zal de aarde bedekken, en donkerheid de volken; doch over u zal de HEERE opgaan, en Zijn heerlijkheid zal over u gezien worden. En heidenvolken zullen naar uw licht gaan, en koningen naar de glans van uw dageraad' (Jes. 60:2-3).

Toen Cornelius zich vestigde in de prachtige stad, die door Herodes ongeveer 45 kilometer ten noorden van Joppe was gesticht, kwam hij daar nog meer in aanraking met de schoonheid van het Oude Testament. Terwijl hij er dieper in doordrong, kwam in zijn ziel een sterke begeerte om meer duidelijkheid over de Goddelijke dingen, waarvan zieners, profeten, priesters en koningen zonder ophouden hadden getuigd. Hij was 'vroom en godvrezend met zijn hele huis, die vele aalmoezen gaf aan het volk en voortdurend tot God bad' (Hand. 10:2). Zijn knechten en ondergeschikten roemden hem als een rechtvaardig man en hij genoot een goed getuigenis van het hele volk van de Joden. Waarschijnlijk was hij een proseliet en hield hij nauwgezet de gebedsuren. Maar dit alles voldeed hem niet en in deze tijd maakte hij een zielen crisis door.

Hij had gehoord van Jezus van Nazareth, Zijn heilig leven, Zijn wonderen en Zijn leer en hij hield zich nu bezig met de vraag, of hij zich ook bij Zijn volgelingen aan moest sluiten. Hiermee bezig, zocht hij op zekere dag de eenzaamheid, om onder vasten en bidden Gods wil te leren kennen. God hoorde hem: 'Uw gebeden en uw aalmoezen zijn ter gedachtenis opgestegen voor God' (Hand. 10:4). Er stond een engel naast hem, die deze woorden tot hem sprak. Hij hoorde nu verder, dat zijn gebed om voorlichting was verhoord en dat God daarvoor gebruiken wilde 'Simon, die ook Petrus genoemd wordt. Hij is gehuisvest bij een zekere Simon, een leerlooier, wiens huis bij de zee staat' (Hand. 10:5-6).

Het is zeer de moeite waard, op de te merken, dat God geen engelen gebruikt om in de wereld te evangeliseren, of Zijn leger te onderrichten in de geheimen van het Koninkrijk. Hij maakt daartoe gebruik van de mensen. Ieder ogenblik is het immers in Zijn macht de poort van de hemel te openen en legers van engelen uit te zenden, om ons te onderwijzen. Maar dat gebeurt niet. De schat wordt aan aarden vaten toevertrouwd. Zwakke en zondige vrouwen en mannen worden gekozen, om Zijn zendelingen te zijn onder hun medeschepselen. 'Mensenkind, al Mijn woorden die Ik tot u spreek, neem ze op in uw hart en luister ernaar met uw oren. Ga, begeef u naar de ballingen, naar uw volksgenoten en, of zij luisteren, of dat niet doen, spreek tot hen' (Ez. 3:10-11).

De engel had evengoed de toespraak van Petrus kunnen houden en nog veel meer kunnen spreken, maar het enige dat hem was opgedragen, was: aan Cornelius te zeggen, dat deze een boodschap moest sturen naar de apostel, een eenvoudige visser. Filippus, de evangelist, die op dat ogenblik te Cesaréa was, kon hier niet helpen. God weet Zijn werktuigen te kiezen. Hun werkprogramma is in de hemel opgemaakt.

### *Te Joppe*

Cornelius liet geen tijd verloren gaan. Zodra de engel verdwenen was, gaf hij zijn bevelen en zond twee huisknechten en een vrome soldaat naar Joppe. De volgende dag rond de middag kwamen zij daar aan.

Petrus was net ontwaakt uit een 'zinsverrukking', waarin hij een visioen had, hoe de verlossing zich ook uitstreckte tot de heidenen en waarin God hem toonde, dat hij niemand onheilig of onrein mocht achten. Hij begreep nu, waar er geen onderscheid meer bestond tussen reine en onreine dieren, ook de scheiding tussen Joden en heidenen teniet was gedaan. De muur was gevallen. De genade van God had de dammen en dijken, die eerst weerstand boden, overstroomd. Genade was voor iedereen, evenals de dauw of de regen, die geen beperking kent, naar aan de akkers van rechtvaardigen en onrechtvaardigen, van slaven en vrijen, van Samaritanen, Joden en heidenen, dezelfde vruchtbaarheid meedeelt. Voordat wij onbekende paden betreden, moeten wij eerst wachten op de aanwijzingen, die ons daartoe roepen, het kloppen aan de deur van ons hart en de oproep van de Geest. 'En toen Petrus bij zichzelf twijfelde, wat toch het gezicht betekende dat hij gezien had, zie, de mannen die door Cornelius afgezonden waren en die naar het huis van Simon gevraagd hadden, stonden aan de poort' (Hand. 10:17).

Wij mogen nooit uit het oog verliezen, dat wij steeds het verband moeten zoeken tussen het visioen en onze plicht. Wij staan altijd tussen die twee in. Ieder van ons heeft in zekere zin zijn visioenen, meer of minder duidelijk. Ieder van ons heeft het kloppen om hulp van zijn medeschepselen gehoord: de onverwachte, dringende klopp van een telegram, of het zwakke kloppen van de zwakke ouderdom of tedere jeugd. Maar geen visioen zonder taak! Anders worden wij dromers! Bent u in twijfel, of uw visioen van God is, wacht dan op een nadere aanwijzing van Zijn wil. Luister naar het kloppen van de drie mannen aan de poort beneden. Dan zult u ook de zachte stem van de Heilige Geest horen, die zegt: 'Maar sta op, kom af en ga met hen mee zonder te twijfelen, want Ik heb hen gezonden' (Hand. 10:20).

Er bestond geen twijfel meer bij Petrus. Hij aarzelde niet langer, maar nodigde de drie mannen in huis, deelde met hen het middagmaal, bood hun een verblijf voor de nacht aan en vertrok de volgende ochtend met hen naar Cesaréa. Zij kozen de grote weg, die langs de kust liep. Terwijl de boodschappers van hun middagrast genoten, had Petrus zich verzekerd van het gezelschap van zes gelovige Joden (zie Hand. 11:12), omdat hij erg onder de indruk was, dat hij nu een stap ging doen, die met een kritisch oog bekeken zou worden door de apostelen en leidslieden in Jeruzalem. De reis van deze tien mannen nam meer dan een dag in beslag en zo kwam het gezelschap op de morgen van de derde dag aan te Cesaréa, de stad van de marmeren paleizen, de zetel van de Romeinse regering. De burgers van deze stad zouden wel zeer ongeloofig gekeken hebben, toen men hen had meegedeeld, dat in later dagen hun stad slechts genoemd zou worden in verband met dit groepje vermoeide voetgangers, die op een zekere morgen van het jaar 43 of 44 de poorten binnenkwamen en de weg insloegen naar de Romeinse kazerne, om een onderhoud

te hebben met de dienstdoende bevelhebber. Van de stad van Herodes zijn slechts enkele ruïnes over, maar het bezoek van Petrus en zijn volgelingen was het begin van een beweging, die de gehele wereld beroerde.

Cornelius moet in Cesaréa het middelpunt geweest zijn van een godsdienstige kring van familie en vrienden, aan wie hij zijn jongste ervaringen had meegedeeld en die hij verzocht had mee te genieten van het onderwijs, dat door de engel in het vooruitzicht was gesteld. Het tijdstip waarop de boodschappers met hun gast terug zouden zijn, was zorgvuldig berekend en op het vastgestelde tijdstip waren er velen tezamen gekomen om te luisteren naar de dingen, die God door Zijn dienstknecht zou laten verkondigen.

Toen het gezelschap was aangekomen, ging Cornelius hen tegemoet tot aan de buitenpoort en boog zich in diepe eerbied voor de man, die hem een boodschap zou overbrengen van de Onzienlijke.

Petrus bukte zich om hem op te richten en zei: 'Sta op, ik ben zelf ook een mens' (Hand. 10:26). Het zou wel goed geweest zijn, als zijn opvolgers hem in deze eenvoud en nederigheid waren nagevolgd!

Terwijl zij samen naar de grote zaal gingen, waar de gehele vergadering op hen wachtte, sprak hij zo gewoon en vriendelijk, dat zijn gastheer geheel op zijn gemak werd gesteld en hem dadelijk de wonderlijke gebeurtenissen kon meedelen, die tot deze ontmoeting geleid hadden. Hij eindigde zijn mededeling met: 'Gij hebt wel gedaan, dat gij hier gekomen zijt', een gevoel dat allen met hem deelden. En hij voegde eraan toe: 'Wij zijn dan nu allen aanwezig voor God, om te horen alles wat u door God bevolen is' (Hand. 10:33).

Toen, onder een ademloze stilte, in een atmosfeer, geladen met geestelijke ontroering en in het bewustzijn, dat hij handelde naar de Goddelijke bedoeling, opende Petrus zijn mond en sprak.

Zijn toespraak viel duidelijk in drie delen uiteen. Hij vertelde eerst de bekende geschiedenis van de Heer Jezus, Die, hoewel Hij was verschenen in de gestalte van een dienstknecht, toch aller Heer was. Hij gaf zijn persoonlijk getuigenis van de opstanding van de Heer Jezus uit de doden: 'Deze heeft God op de derde dag opgewekt en gegeven, dat hij openlijk gezien zou worden, ... door ons die met Hem gegeten en gedronken hebben, nadat Hij uit de doden was opgestaan' (Hand. 10:40-41). Tenslotte predikte hij vergeving en kwijtschelding van zonden door het geloof in Zijn Naam. Geen woord werd gesproken over de besnijdenis, noch dat zij slechts door synagoge of tempel tot de Gemeente konden komen. Abraham noch Mozes werd genoemd. De enige voorwaarde was: geloof in Hem, Die de Joden gedood hebben, door Hem aan het kruis te hangen, maar Die door God uit de doden is opgewekt. Dit aanbod wordt gedaan aan mensen van alle geslacht en natie, als zij slechts God vrezen en gerechtigheid doen. Jood en heiden zijn welkom en zullen aangenomen worden.

Geen grote welsprekendheid of prachtig woordgebruik versierde deze toespraak. En nauwelijks was Petrus begonnen te spreken, of zijn woorden maakten een onbeschrijflijke indruk op zijn gehoor. Het was alsof de Geest van God begerig was



om Zijn werk te beginnen en Petrus daarom zachtjes opzij schoof. Op de Pinksterdag kreeg Petrus de tijd om de waarheid Gods te ontwikkelen en in zijn oproep krachtig aan te dringen op bekering; in dit geval gebeurde noch het één, noch het ander. De Heilige Geest viel op allen, die het woord hoorden. Nu kwam er geen geluid van de hemel als van een geweldig voortgedreven wind, noch kwamen er zichtbaren vlammen (vergelijk Hand. 2:2-3). Wel was er het spreken in talen. De zes broeders, die Petrus hadden vergezeld, waren verbaasd, toen zij hen hoorden spreken in vreemde talen om God groot te maken.

Toen Petrus dit schouwspel gadesloeg, herinnerde het hem, zoals hij het later uitsprak, aan Pinksteren. 'En toen ik begon te spreken, viel de Heilige Geest op hen, evenals ook op ons in het begin. En ik herinnerde mij het woord van de Heer, hoe Hij zei: Johannes doopte wel met water, maar gij zult met de Heilige Geest gedoopt worden. Als God dan aan hen dezelfde gave gegeven heeft als ook aan ons, die in de Heer Jezus Christus geloofd hebben, wie was ik, dat ik God kon weren?' (Hand. 11:15-17).

Er was hetzelfde opzien naar boven, hetzelfde verlangen om te spreken van Zijn schoonheid, hetzelfde bewustzijn van een bovennatuurlijke kracht. Het hele gezelschap, dat eerst een groep gescheiden eenheden was, loste zich nu op tot een eenheid en werd een gemeente. Is dit toneel niet vol aanmoediging? Natuurlijk kan de komst van de Heilige Geest tot de Joden op het Pinksterfeest en tot de heidenen in het huis van Cornelius niet nog eens herhaald worden, evenmin als de geboorte van onze Heer. Maar wel kan elke ziel dezelfde Goddelijke inwoning van de Geest ervaren. 'Opdat de zegen van Abraham in Christus Jezus tot de volken zou komen en wij de belofte van de Geest ontvangen zouden door het geloof' (Gal. 3:14). En evenals wij door het geloof de reddende genade van de Heer Jezus en de Heilige Geest ontvangen, zo kunnen wij ook door het geloof steeds meer vervuld worden met de Heilige Geest. Maar zulk een geloof bestaat altijd in een volkomen overgave van de wil en een innige gemeenschap met God door de Heilige Geest. Waarom zou niet iedere lezer Galaten 3 nog eens aandachtig lezen en op grond van vers 14 aanspraak maken op de erfenis? Zijn wij geen mede-erfgenamen van Christus? Dit geloof kan nooit beschaamd worden.

Er zijn vijf punten waaraan wij ons innerlijk leven kunnen toetsen. Als we dat doen, dan zal:

1. De Heer een blijvende plaats in ons leven innemen
2. Ons gebedsleven toenemen
3. Ons 'eigen ik' gekruisigd worden
4. Een onmiskenbare, maar stille kracht ons in staat stellen om te dienen
5. De Geest van genade en liefde openbaar worden in ons gedrag en ons gesprek

In het geval van Cornelius en zijn vrienden volgde op de doop door de Heilige Geest onmiddellijk de doop met water. De innerlijke genade werd vastgelegd in een uiterlijke daad. Petrus doopte niet zelf, waarschijnlijk om niet de indruk te geven, dat door de persoon, die de doop bediende, een speciale heiligheid daaraan werd

toegevoegd. Hij liet het dopen over aan de zes broeders, die van Joppe waren gekomen.

### *De beslissing van de Gemeente te Jeruzalem*

Het bericht over wat Petrus te Cesaréa had gedaan bereikte ook spoedig Jeruzalem en hij liet geen tijd verloren gaan, om daarheen terug te keren en er persoonlijk verslag van te doen. Niet alleen te Jeruzalem maar overal hadden de broeders vernomen, dat de heidenen ook het Woord van God hadden ontvangen en wij kunnen hieruit opmaken, dat het nieuws grote opschudding en waarschijnlijk enig misverstand had verwekt. De omstandigheden, die Petrus ertoe hadden gebracht, zulk een ingrijpende “nieuwigheid” in te voeren, moesten eerst ernstig overwogen worden, voordat zijn daad kon worden goedgekeurd of de nieuwe bekeerlingen welkom konden worden geheten. De evangelist zegt ons, dat degenen, die uit de besnijdenis waren, met hem twistten (zie Hand. 11:2). Hieruit maken wij op, dat in de Gemeente zich reeds een sterke conservatieve partij vormde, die naderhand veel moeite veroorzaakte en er met koppige vasthoudendheid op stond, dat de heidenen eerst aan de Joodse wet moesten voldoen, voordat zij in hun gelederen konden worden opgenomen. Zij toonden een zekere minachting voor deze onbesnedenen, waarmee Petrus had aangezetten om te eten.

De apostel beantwoordde hun argumenten met een getrouw verslag van de feiten. Als hij bekleed was geweest met dat absolute gezag, dat de katholieke kerk hem toekent, dan zou hij het zijn broeders nooit hebben toegestaan, hem ter verantwoording te roepen, noch zijn zaak bij hen bepleit hebben, noch getuigen hebben opgeroepen om de waarheid te bevestigen. Dan zou hij alles met een groots gebaar naast zich hebben neergelegd. In plaats daarvan beriep hij zich op God. Het neerdalen van de Geest, op gelijke wijze als bij hen zelf, was het Goddelijk zegel op zijn daad. ‘Als God dan aan hen dezelfde gave gegeven heeft als ook aan ons, die in de Heer Jezus Christus geloofd hebben, wie was ik, dat ik God kon weren?’ (Hand. 11:17). Aan heidenen die geloofden werd de Geest op dezelfde manier en in dezelfde mate gegeven als aan de Joden, die geloofden. Geloof alleen, los van alle godsdienstige, Joodse inzettingen, was de afdoende voorwaarde voor deze bezegeling. Duidelijk was het dan ook, dat noch besnijdenis, noch voorhuid enige waarde had, maar het geloof, dat door de liefde werkte. Hiertegen kon niets worden ingebracht. ‘Toen zij nu dit hoorden, waren zij tevreden verheerlijkten God en zeiden: Zo heeft dan God ook aan de volken de bekering ten leven gegeven’ (Hand. 11:18).

Deze kwestie werd nog scherper naar voren gebracht op de eerste Gemeentevergadering, waarvan ons een verslag gegeven wordt in Handelingen 15. Daar vertelde Petrus weer zijn wonderlijke verhaal om duidelijk te maken, dat God, die alle harten kent, getuigenis had gegeven aan het geloof van Cornelius, door de Heilige Geest op hem uit te storten, zoals Hij eerder op hen gedaan had (zie Hand. 15:8-9). God maakte dus geen onderscheid tussen Jood en heiden. Het was Hem genoeg, dat ook hun harten op dezelfde wijze gereinigd werden door het geloof.

Waarom hun dan een last op te leggen van wetten en voorschriften, die zij, noch hun vaders, hadden kunnen dragen?

Petrus sprak als zijn mening uit, dat Jood en heiden beiden door dit ene geloof zalig zouden worden, alleen door Gods genade en zonder alle wettische, Joodse voorschriften.

Dit waren wijze woorden en er werd toen naar geluisterd, nadat ook de invloedrijke Jakobus had gesproken.

Maar noch door deze toespraken, noch door het besluit van deze vergadering werd de strijd beslecht, die de Gemeente dreigde te verscheuren. De conservatieve mening werd zelfs zo sterk, zoals Paulus ons in Galaten 2 verteld, dat ook Petrus ervoor zwichtte en de beminnelijke Barnabas erdoor meegetrokken werd. Toen was het de zaak van Paulus om de gevoelens, die Petrus vroeger zo flink had geuit, over te nemen en te verdedigen. Hij weerstond Petrus openlijk, omdat hij te veroordelen was (zie Gal. 2:11-21).

Wij mogen dankbaar zijn voor de onwrikbare trouw, waarmee de apostel van de heidenen vasthield aan Gods gedachten, die hij uitdrukte in de woorden: 'Wij zijn van nature Joden en geen zondaars uit [de] volken; omdat wij echter weten, dat de mens niet gerechtvaardigd wordt op grond van werken van de wet, maar alleen door het geloof in Jezus Christus, hebben ook wij in Christus Jezus geloofd, opdat wij gerechtvaardigd zouden worden op grond van geloof in Christus en niet op grond van werken van de wet. Ik ben met Christus gekruisigd en ik leef niet meer, maar Christus leeft in mij' (Gal. 2:15-16, 20).

## **‘Ik ben bereid zelfs met U in de gevangenis te gaan’**

Hand. 12:1-25

Het was weer Pascha geworden. ‘Het waren de dagen van de ongezuurde broden’ (Hand. 12:3). Het was al veertien jaar geleden, dat Petrus met Johannes op pad gestuurd werd om het Pascha te bereiden voor de Heiland. Terwijl toen de discipelen verzameld waren om de tafel, had Petrus gezegd, dat hij zelfs met zijn Meester in de gevangenis zou gaan (zie Luk. 22:33). En nu kwam het ogenblik, waarop dit woord in vervulling zou gaan. Op het Paasfeest had hij geslapen, maar het was de slaap van de onwaakzaamheid, van zwakheid van het vlees. Hier sliep hij weer, maar nu was het de slaap in vertrouwen op de genade van Christus, Die hem bevrijden zou, als het Zijn wil was. Maar als dat niet zo zou zijn, dan zou Hij hem in staat stellen om trouw te zijn tot de dood. Vroeger had hij geslapen, toen de Heer Jezus bad. Terwijl hij nu sliep, bad niet alleen de grote Hogepriester en Voorspraak voor hem, dat zijn geloof niet zou ophouden, maar ook waren er vele vromen vergaderd in het huis van Maria, om voor hem te bidden. Maar hij zou niet sterven. Op de eerste grote Paasmorgen daalde er een engel uit de hemel neer en wentelde de steen van het graf, waarin de Heer Jezus lag. En nu zou er weer een engel komen, om de gevangenisdeuren te openen op de Paasmorgen.

### ***‘De koningen van de aarde zijn opgestaan’***

‘En omstreeks die tijd sloeg koning Herodes de hand aan sommigen van de gemeente, om hen te mishandelen’ (Hand. 12:1). Hij was bekend als Herodes-Agrippa en had het ontrouwe karakter van het hele Herodes-geslacht. Door slaafse onderdanigheid aan het humeur en de grillen van de Romeinse keizers, had hij zich een koninklijke macht verworven, bijna gelijk aan die van Herodes de Grote. Om zich bij de Joodse leiders geliefd te maken, ijverde hij sterk voor de uitvoering van de wetten van Mozes. Josephus<sup>11</sup> vertelt ons, dat hij geen dag voorbij liet gaan, zonder een offer te brengen. Verder maakte hij zich in hun oog verdienstelijk door de eerste Christenen te vervolgen. Tot hiertoe had het Sanhedrin niet openlijk de uitbreiding van de Gemeente durven tegengaan, al knarsten zij hun tanden van woede en haat. Daarom waren zij Herodes zeer dankbaar voor zijn vervolgingen. Zij verheugden zich over de voorbereidingen, die gedaan werden, om de doodstraf toe te passen. Jakobus, één van de intieme vrienden van de Heer, moest die straf het eerste ondergaan. Eens had hij vuur uit de hemel willen laten komen, om de vijanden van de Heer Jezus te vernietigen. Zou niet zijn hartstochtelijk gevoel voor

---

<sup>11</sup> Noot bewerker: Josephus Flavius was een Joodse historicus van de eerste eeuw. Hij heeft onder andere een 21-delige serie geschreven over de geschiedenis van het Joodse volk vanaf de schepping tot de vernietiging van Jeruzalem in 70 na Christus.

rechtvaardigheid de reden zijn geweest, dat hij door het zwaard van Herodes moest vallen? Misschien weerstond hij de tiran wel en had hij hem het oordeel aangezegd, dat hem te wachten stond, als hij doorging met zijn vervolgingen – een oordeel, dat, zoals ditzelfde hoofdstuk ons meedeelt, hem ook overkomen is (zie Hand. 12:23). Misschien herinnerde hij Herodes-Agrippa ook aan de gruwelijke dood, die zijn grootvader had ondergaan. We weten het niet. Het verhaal bevredigt hier onze nieuwsgierigheid niet. Wat wij weten is dit: Jakobus werd waardig geacht te drinken uit de beker van de Meester en werd met Zijn doop gedoopt.

Toen Herodes 'zag, dat het de Joden welgevallig was, ging hij voort' (Hand. 12:2). Nu betrof het de grote voorganger van de gehate sekte, iemand die al meerdere keren het Sanhedrin had getrotseerd. Petrus was het sterkste element in de Christelijke gemeenschap. De voorzorgsmaatregelen die genomen werden om hem te bewaken, laten ons zien, hoe bang de koning was, dat er pogingen zouden worden ondernomen om hem te bevrijden en ook dat ze allemaal nog onder de indruk waren van het feit, dat daarvoor al twee keer de gevangenisdeuren op wonderlijke wijze geopend werden om deze man te bevrijden. Zoals Farao, Saul, Achab, Haman, Herodes de Grote en Nero, stond ook Herodes-Agrippa op tegen God en Zijn Gezalfde. Zestien soldaten moesten de gevangene bewaken. Telkens moesten er vier van hen gedurende drie uur de wacht houden. Dan werden ze door vier anderen afgelost. Twee waren met hem in de cel, aan weerskanten van Petrus, zijn beide handen aan de hunne vastgeketend. Een derde stond buiten de vergrendelde deur en een vierde was op wacht gezet in de gang die naar de ijzeren poort leidde. Deze gevangenis was waarschijnlijk in de burcht Antonia, die tussen de twee stadsmuren gelegen was. 'De goddeloze bedenkt snode plannen tegen de rechtvaardige, hij knarsetandt over hem. De Heere lacht hem uit, want Hij ziet dat zijn dag komt.' (Ps. 37:12-13). Het oordeel over Herodes zou spoedig komen en de engel, die Petrus zou verlossen, stond al klaar om de tirannieke overheerser in het uur van zijn grootste glorie te doen vallen. Toen het volk in dolle opwinding uitriep: 'Een stem van God en niet van een mens' (Hand. 12:22), kwam de engel van de Heer tussenbeide en sloeg hem, 'omdat hij God niet de eer gaf' (Hand. 12:23). Hij moest van de rechterstoel naar zijn paleis gedragen worden als een stervende. Vijf lange dagen lag hij in martelende pijnen en op de zesde dag gaf hij de geest, door niemand betreurd. Petrus zei lange tijd daarna: 'Dan weet [de] Heer de godvrezenden uit de verzoeking te verlossen en de onrechtvaardigen te bewaren tot de dag van het oordeel om gestraft te worden' (2 Petr. 2:9).

### *Het gebed van de Gemeente*

Eigenlijk was de toestand naar menselijk oordeel hopeloos. Als Herodes slaagde in zijn opzet tegen Petrus, dan kon iedereen een dergelijk oordeel treffen. Als de herder de leeuw niet kan weerstaan, wat moeten de schapen dan nog doen? Maar er blijft voor de kinderen van God nog een wapen over. Bij God zijn alle dingen mogelijk (zie Mark. 10:27). Het is spreekwoordelijk, dat het gebed de arm doet bewegen, die de gehele wereld beweegt. Het is nog beter om te zeggen, dat het gebed het hart van

Hem bereikt, die alle macht heeft in hemel en op aarde. Petrus werd gevangen gehouden totdat de dagen van de ongezuurde broden voorbij zouden zijn. Maar de gemeente bad voortdurend voor hem. In het Grieks wordt dit 'voortdurend' ook gebruikt voor het gebed van onze Heer in Gethsemané. 'En toen hij in zware strijd was, bad Hij des te ernstiger' (Luk. 22:44).

Het lijkt ons zeer waarschijnlijk, dat Paulus en Barnabas aanwezig waren bij deze gedenkwaardige gebedssamenkomsten. Zij waren gekomen met geldelijke giften ter ondersteuning van de broeders in Judéa, maar deze giften waren niet zo waardevol als hun sympathie en medeleven. Paulus zal die weken zeker nooit vergeten zijn, die hij enkele jaren daarvoor met Petrus had doorgebracht. En Barnabas zal hem zeker steeds in ere hebben gehouden als degene door wie hij tot de Heer Jezus kwam. Kon hij ooit die vroegere tonelen vergeten, toen het Pinksterfeest nog zo vers in ieders geheugen lag, toen hij Petrus liefdevolle dankbaarheid had opgewekt door de opbrengst van zijn goederen aan de voeten van de apostel neer te leggen (zie Hand. 4:36-37)?

De dagen gingen voorbij en de zevende dag van het feest was verstreken. Nu zou Herodes de volgende dag zijn gevangene voor laten komen, om hem een zogenaamd verhoor af te nemen en hem dan ter dood te veroordelen. Tot nu toe had de hemel geen antwoord gegeven op hun gebed. De nieuwe dag brak aan. Wij lezen, dat Petrus gemist werd, voordat het dag werd, met zonsopgang, dus om zes uur. Zijn bevrijding moet dan wel plaatsgevonden hebben tussen 3 en 6 uur, toen de wachten waren verwisseld. Het zal vast enige tijd geduurd hebben, voordat de wacht insliep. Wij nemen dus aan, dat het ongeveer 5 uur 's ochtends was, toen er een licht verscheen in de donkere cel en een engel van de Heer aan de zijde van Zijn dienstknecht stond. De Heer had opnieuw de Zijnen een oude les geleerd, 'dat zij altijd moesten bidden en niet verslappen' (Luk. 18:1). 'Hebt dan geduld, broeders, tot de komst van de Heer. Zie, de landman wacht op de kostelijke vrucht van het land en heeft er geduld mee, totdat deze de vroege en de late regen ontvangt. Hebt ook gij geduld, sterkt uw harten, want de komst van de Heer is nabij' (Jak. 5:7-8).

Hij verhoorde nu pas het gebed door een grote rust te geven in de ziel van Petrus. Nu 'sliiep Petrus die nacht tussen twee soldaten, geboeid met twee ketenen' (Hand. 12:6). Zo sliiep eens de Meester tijdens de storm, die boot en bemanning dreigde te overweldigen (zie Matth. 8:24). Wat Petrus later schreef, vertelt ons, dat hij rustig was en de zegen mocht ervaren van het lijden om de naam van Christus. De Geest van God rustte op hem (zie 1 Petr. 4:12-14). Hij leed naar de wil van God en voelde zich gelukkig, om ook hierin trouw te zijn aan zijn Schepper. Misschien herinnerde hij zich aan de woorden, die de Heer hem die ochtend aan de zee van Tiberias gezegd had: 'Wanneer gij oud zult zijn, zult gij uw handen uitstrekken en een ander zal u gorden en u brengen, waarheen gij niet wilt' (Joh. 21:18). Maar hij was nog niet oud. Hij was nog in zijn volle kracht. Hij wachtte dus geduldig af, wat de Heer nu met hem voor had en had er volledig vrede mee.

*De ijzeren poort gaat open*

Wij zijn altijd omringd door Gods engelen. Zij worden immers uitgezonden tot onze hulp. Hun reine harten hebben medelijden met onze smarten en verheugen zich in onze blijdschap. Alleen in buitengewone omstandigheden, zoals hier, laten zij zich zien. Ondanks het feit dat we ze bijna nooit zien, zijn ze er wel altijd. Onze Vader, die in de hemelen is, heeft hun de opdracht gegeven, dat zij ons zullen bewaren op al onze wegen (zie Ps. 91:11). Eén van hen had zeker al lang naast Petrus gestaan in de gevangenis, wachtend op het ogenblik, dat door God was aangewezen om te handelen. Toen dat ogenblik kwam, werd hij pas zichtbaar door de verbergende sluier af te werpen. Er viel een vriendelijk licht op de slapende groep mensen. De engel stootte Petrus aan en beval hem haastig op te staan. Natuurlijk voldeed Petrus aan dit bevel, zich er nauwelijks van bewust, dat de kettingen en boeien hem niet meer vasthielden. De apostel zal verward zijn geweest, want hij moet herhaaldelijk aangespoord worden, eerst om zijn gordel vast te maken, daarna om zijn sandalen aan te binden en tenslotte om zijn mantel om te slaan. Hij volgde de engel op zijn bevel als iemand die droomt. 'En hij wist niet, dat wat door de engel plaats vond, werkelijkheid was, maar hij meende dat hij een gezicht zag' (Hand. 12:9b). Hij werd langs de eerste en de tweede schildwacht geleid, maar hun ogen bleven gesloten. Zou hij zich nu misschien afgevraagd hebben, hoe de ijzeren poort geopend moest worden? Zou hij dezelfde vrees gekoesterd hebben, als die die de vrouwen veertien jaar geleden op de Paasmorgen overviel, toen ze tot elkaar zeiden: 'Wie zal ons de steen van de ingang van het graf afwentelen?' (Mark. 16:3). Wij weten het niet. We weten wel, dat toen zij bij de ijzeren poort, de laatste hindernis, kwamen, deze vanzelf voor hun openging. Het was alsof machtige, onzichtbare handen de poort openden en sloten. De morgenwind streek zacht langs het gezicht van Petrus, toen hij, vergezeld door de engel, een straat verder ging. Maar nu was het genoeg, God doet niet meer wonderen dan nodig zijn. Nu kon Petrus zelf weer handelen. Toen zij één straat voortgegaan waren, verliet de engel hem. 'En toen hij [alles] overlegd had, ging hij naar het huis van Maria, de moeder van Johannes, die ook Markus genoemd werd, waar velen vergaderd waren en baden' (Hand. 12:12). Niemand daar in huis had die nacht geslapen. Het verhoor en het doodvonnis van Petrus verwachtten ze allemaal en het lag hun zwaar op het hart. Zij waren er al toe gekomen om te leren berusten in Gods wil en baden alleen nog, dat Petrus versterkt mocht worden in zijn laatste uren. Daardoor is hun ongelovigheid te verklaren, toen Rhodé, het dienstmeisje, bij hen binnenstormde met het bericht, dat Petrus voor de deur stond. Uit voorzichtigheid had zij eerst gevraagd wie het was, die daar op het ongewone tijdstip aanklopte. Toen zij zijn stem hoorde, die zij heel goed kende, want Petrus was daar een geregelde bezoeker, begreep zij wie het was, maar vergat in haar vreugde de deur voor hem open te doen, dus bleef hij kloppen. 'Het is zijn engel,' zeiden ze daarbinnen, 'gij spreekt wartaal' (Hand. 12:15). Maar tenslotte bezweken zij voor haar herhaalde beweringen en voor het voortdurende kloppen. Zo openden zij de deur en zagen, dat het dienstmeisje de waarheid had gesproken. 'Toen zij hem opengedaan hadden, zagen zij hem en ontzetten zich' (Hand. 12:16).

Het was net als bij de opstanding, toen de Heer op de Paasavond Zijn discipelen Zijn handen en voeten toonde en zij het van blijdschap nog niet konden geloven.

Petrus bleef niet in dit huis. Zodra de wacht hem zou missen, zou er natuurlijk onderzoek gedaan worden en wel als eerste in de huizen van zijn vrienden. Nadat hij een korte verklaring over de omstandigheden gegeven had en een boodschap aan Jakobus en zijn broeders had achtergelaten, vertrok hij, toen het nog donker was en reisde naar een andere plaats.

Hoe velen zuchten ook nu in de gevangenis omwille van het geloof. En bevinden wij ons allemaal niet steeds in de gevangenis? Bijvoorbeeld als we aan handen en voeten gebonden zijn door de omstandigheden, waaruit wij onszelf niet kunnen bevrijden.

Laten we dan de Heer aanroepen en Hem vragen, of Hij ons verlossen wil. Hij zal ons geroep horen uit de diepste kerker en tot ons komen en zeggen: "Vreest niet!"

Hij zal zijn engel zenden om onze boeien te verbreken en de ijzeren poort te openen. 'Hij verscheurde hun banden' (zie Ps. 107:14-16).



## ‘Mijn heengaan’

2 Petr. 1:15

Paulus was in het bijzonder door God geroepen om de apostel van de heidenen te zijn. Daarom werkte hij voornamelijk in het Romeinse gebied, dat zich naar het westen uitstreckte. Jakobus, Petrus en Johannes gaven aan Paulus en Barnabas de rechterhand van de gemeenschap en stemden er van harte mee in, dat zij het Evangelie aan de heidenen zouden brengen, terwijl zijzelf zich zouden wenden tot de verstrooide schapen van het huis Israëls.

### *Petrus als rondreizend prediker*

Overeenkomstig deze beschikkingen van God zie we dan, dat Paulus, de apostel van de heidenen Syrië en de zee kust van Klein-Azië bezoekt, om vandaar uit over te steken naar Griekenland en Rome. Hij wilde in de gehele westerse wereld het Evangelie brengen. Tot Illyrië toe predikte hij het Evangelie van Christus en hij dacht er zelfs over om Spanje te bezoeken (zie Rom. 15:24, 28), toen de meest westelijke grens.

Petrus echter concentreerde zijn werk op de grote menigten Israëlieten, die verstrooid waren over het oostelijk deel van het keizerrijk, zoals we ook uit zijn brieven op kunnen maken. Wij herinneren ons, dat enkelen uit de Diaspora – de Joden in de verstrooiing – deel uitmaakten van de menigte, die vergaderd was op de Pinksterdag. Parthië, Medië, Perzië, Mesopotamië, Pontus en Kappadocië, Frygië en Pamfylië hadden voor hun aandeel gezorgd en wij kunnen wel aannemen, dat al deze gebieden bij het werkterrein van Petrus hoorden. De laatste zestien jaren van zijn leven moeten wel geheel gewijd zijn geweest aan het bezoeken van deze streken en de verkondiging van het Evangelie. Vergezeld van zijn toegewijde vrouw trok hij van plaats naar plaats. Hij zag veel zegen op zijn werk.

Veertig jaren na de dood van Petrus schrijft Plinius, door Trajanus aangesteld tot gouverneur over het gebied, de wonderbaarlijke vooruitgang van het Christendom. De tempels gewijd aan Jupiter en Mars waren verlaten. De afgodenoffers werden niet meer gebracht, omdat de gehele bevolking de samenkomsten bezocht van die “voortschrijdende pest”, het Christendom. Hij geeft toe dat de leer en het leven van de Christen rein en edel zijn, hij vertelt van hun ernstige verlangen om de zonde na te laten. Dat getuigenis wordt door anderen bevestigd en als wij die verschillende uitspraken met elkaar in verband brengen, zien wij in onze verbeelding een grote, uitgebreide Christengemeente, bezield door een vurige toewijding aan Christus en een sterke begeerte, om het Evangelie verder uit te dragen.

“Het is bijna ongelooflijk,” schrijft één van de geschiedschrijvers over dit tijdperk, “hoe opgewekt deze arme mensen hun zaak verdedigen. Zij zijn er vast van

overtuigd, dat zij eens het eeuwige leven zullen genieten. Daarom verachten zij de dood met bewonderenswaardige moed en geven zich vrijwillig aan alle martelingen over. Zij geven niet om aardse schatten en leven in gemeenschap van goederen.”

Dit was de rijke oogst, die het werk van Petrus en zijn metgezellen bekroonde.

De bewering dat Petrus voornamelijk werkte in het oostelijk deel van het keizerrijk vinden wij ook bevestigd in zijn eerste zendbrief. Hij schrijft die ‘aan de vreemdelingen die in de verstrooiing zijn in Pontus, Galatië, Kappadocië, Asia en Bythinië’ (1 Petr. 1:1). En het is goed om op te merken, dat deze volgorde alleen gebruikt kan worden door iemand, die in het oosten deze brief schreef. De opsomming begint met de meest oostelijke provincie, gaat verder naar het westen en eindigt in de meest zuidelijke provincie.

Dit uitgestrekte gebied, zo groot als de oppervlakte van Frankrijk, dat vijfhonderd steden en dorpen bevatte, werd herhaaldelijk door de apostel bezocht. Maar het blijkt duidelijk, dat hij nog iets meer was dan een reizende prediker. Uit zijn brieven zien wij, dat hij zich lang genoeg in iedere plaats ophield, om er een gemeente te stichten en naar het bevel van de Heer lammeren en schapen te weiden. De toon in zijn brieven is zo hartelijk, zijn medelijden zo diep gevoeld, het bewustzijn, dat zijn sterven voor hen een persoonlijk verdriet zou zijn, zo oprecht, dat wij bij het lezen ervan de indruk krijgen, dat er een zeer innige relatie bestond tussen hem en de verschillende gemeenten. Het feit dat de brief gericht is aan de vreemdelingen in de verstrooiing versterkt de gedachte, dat Petrus echt herderlijk met hen omging; iets wat alleen bereikt kon worden door een langduriger verblijf in de verschillende plaatsen.

Wij moeten echter niet denken, dat hij zich uitsluitend tot de Joden richtte, evenmin als Paulus zich uitsluitend tot de heidenen richtte.

Uit zijn waarschuwingen tegen het vlechten van het haar, het dragen van goud en sieraden, kunnen wij opmaken, dat het Christelijk geloof ook aanhangers had onder de meer welgestelde mensen.

Wij vinden in de eerste brief aan de Korinthiërs een opmerking, die doet vermoeden, dat Petrus deze belangrijke stad, waarlangs de wereldhandel tussen Rome en Babylon verliep, bezocht heeft. ‘Ik ben van Paulus, ik van Apollos, ik van Kefas’ (1 Kor. 1:12) en ook ‘Hebben wij niet het recht om een zuster als vrouw mee te nemen evenals ... Kefas?’ (1 Kor. 9:5) (In deze tekst kan ik bovenstaande zin niet vinden). De mededeling dat sommigen zeiden: “Ik ben van Kefas” kan ook zinspelen op de sterke behoudende partij in de eerste gemeente, die zich onder de machtige bescherming van de naam van Petrus plaatste, in tegenstelling tot de meer vooruitstrevenden, die de leer van Paulus aanhingen. Maar het lijkt mij toch niet ongeoorloofd, deze mededeling zo letterlijk op te vatten, dat zelfs na het ongelukkige voorval in Antiochië, Petrus in Korinthe en misschien ook op andere plaatsen werkzaam was, evenals deze pionier onder de heidenen, die hij in zijn tweede zendbrief aanduidt als zijn geliefde broeder Paulus (zie 2 Petr. 3:15).

*Zijn laatste verblijf in Babylon*

Aan het einde van zijn eerste zendbrief noemt Petrus Babylon als verblijfplaats (zie 1 Petr. 5:13). En wij hebben geen reden om er aan te twijfelen, dat hij aan het eind van zijn leven, toen de zwakheden van de ouderdom zich lieten gelden, zijn werk moest beperken en toen zijn verblijf koos in deze oude, historische stad, die zo dicht bevolkt was met Joden<sup>12</sup>.

Toen Nebukadnézar Jeruzalem voor de eerste keer veroverde, voerde hij 'al de vorsten en alle strijdbare helden' (2 Kon. 24:14) weg naar Babylon. Enkele jaren later, toen Zedekía opstond, voerde de grote koning, nadat hij de tempel had verbrand en de muren van Jeruzalem had verwoest, allen mee, die aan het zwaard ontsnapt waren (zie 2 Kon. 25:1-21). Bij de terugkeer na de zeventigjarige ballingschap in Babel, bleven velen in Babel achter. Zodoende was er nog steeds een grote Joodse bevolking in Babylonië. Zij werden behandeld als vrije kolonisten en hadden dus gelegenheid, handel te drijven en zichzelf en daardoor ook de staat te verrijken, van welke gelegenheid zij ruimschoots gebruik maakten. Het volk dat Ezra en Nehemia volgde naar de verlaten steden en het verwoeste land, was maar een klein deel van het grote aantal, dat was weggevoerd. De rijken en de geleerden schijnen er de voorkeur aan te hebben gegeven, om te blijven in het land van Babylon met zijn machtige rivieren, zijn weelderige plantengroei en zijn verrukkelijke klimaat. Men heeft het getal Israëlieten te Babylon op het ogenblik waarover wij schrijven geschat op ongeveer twee miljoen. In zijn "Geschiedenis over de Joden" schrijft Brillman, dat de Babylonische Joodse nederzetting zo talrijk en bloeiend was, dat Philo meer dan eens vreesde voor de mogelijkheid, dat zij in groten getale hun broeders in Palestina te hulp zouden komen en zo de kansen voor Rome zouden doen keren.

Deze Babylonische Joden waren zeer mild in het ondersteunen van hun vroegere eredienst. Zij worden weleens Hebreeën van de Hebreeën genoemd. Zij stuurden jaarlijks grote sommen geld ten behoeve van het onderhouden van de tempeldienst en gehoorzaamden in godsdienstige zaken de bevelen van het Sanhedrin. Ondanks de afstand en de bezwaren van de lange reis namen zij hun kinderen mee naar Jeruzalem om daar te aanbidden. Op het tijdstip van het gebed richtten zij hun gezicht naar het oosten, waar de heilige stad lag. Zij hingen hun harpen aan de wilgen van Babylon, want hun rechterhand zou eerder zichzelf vergeten, dan dat zij de stad van hun vaders konden vergeten (zie Ps. 137).

Wij kunnen aannemen, dat de moedige Christenen, die al zoveel stormen hadden doorstaan, in deze grote, mooie stad een betrekkelijk kalm toevluchtsoord hadden gevonden. Daar stelde Petrus zijn eerste brief op, die door Silvanus (Silas) werd verspreid, maar ook de tweede brief, die men beschouwen mag als zijn laatste getuigenis van de waarheid, waarvoor hij zelf bereid was te sterven, zoals de Heer hem had aangezegd. Dat hij Silas noemt is heel merkwaardig, want wij weten dat hij de trouwe metgezel van Paulus is geweest. Wij nemen daarom aan, dat Silas door de

---

<sup>12</sup> Anderen geloven, dat Babylon een Joodse kolonie was, dicht bij Caïro in Egypte, ontstaan in de tijd van Jeremia. Daarheen zouden Jozef en Maria met het Kind Jezus getrokken zijn.

grote apostel gestuurd was met een boodschap van liefde en opbeuring voor Petrus, die oud en zwak werd. Hij zal toen een verzameling brieven hebben meegebracht, waarin de apostel van de heidenen zijn diepste gedachten over de kennis van Christus Jezus, zijn Heer had uitgedrukt. Het is duidelijk merkbaar in de laatste verzen van de tweede brief, dat Petrus ze allemaal las en sommige dingen moeilijk vond om te verstaan. Maar hij hield van zijn vriend en broeder met ridderlijke tederheid en erkende dankbaar dat hem de wijsheid gegeven was, ja, hij stelde de brieven van Paulus op één lijn met de geïnspireerde Schriften (zie 2 Petr. 3:15-16). Het was ook te Babylon, dat Markus, zijn zoon<sup>13</sup> (zie 1 Petr. 5:13), het tweede Evangelie schreef. De kerkvaders, ook Tertullianus, Clemens en Irenaeus, stemmen erin overeen, dat Markus voor een groot deel de tolk van Petrus was en wij menen er goed aan te doen, deze, in de eerste eeuwen van de kerkgeschiedenis algemeen verspreide gedachte, over te nemen. Daarbij wijzen vele bijzonderheden in het Evangelie van Markus er op, dat Markus veel van Petrus gehoord heeft. Opmerkelijke beschouwers hebben in allerlei kleinigheden gezien, dat de beschrijving van de daden van de Heer was als die van een ooggetuige. Het kussen in de boot (zie Mark. 4:38), het groene gras bij de spijziging van de vijfduizend (zie Mark. 6:39), het veulen vastgebonden bij de deur (zie Mark. 11:4), het vergaderen van de kleinen in Zijn armen (zie Mark. 10:16), de taal van het woord 'talitha koemi' (zie Mark. 5:41), dat Petrus gezicht gekeerd was naar het vuur, toen hij ontdekt werd (zie Mark. 14:67-68) en de opstandingsboodschap die de anderen *en Petrus* betrof (zie Mark. 16:7). Dit alles wordt aangehaald als kenmerken, dat achter de levendige schildering van Markus de herinnering stond van iemand die ooggetuige was geweest van de majesteit en schoonheid van de Meester. Zal het niet heerlijk geweest zijn om Petrus' gezicht te zien stralen bij het licht van een dierbare herinnering, terwijl hij, met Markus aan zijn voeten, de tonelen, die zijn leven geheel veranderd hadden, weer aan zijn oog liet voorbij gaan? Zij waren als de dageraad van een gemeenschap, door de jaren gegroeid en hij leefde in de hoop, dat de gemeenschap, eens hier begonnen, boven vernieuwd zou worden.

### *Het slottoneel*

Er is veel gesproken over de vraag, of het Babylon, dat in de brief van Petrus genoemd wordt, niet de figuurlijke naam is voor Rome. Maar wij hebben daaromtrent in de Bijbel geen enkele zekerheid en uit het bovenstaande over de grote Joodse bevolking in Babylon en allerlei andere dingen, mogen wij toch wel opmaken, dat de apostel hier de stad aan de oevers van de Eufraat bedoelde. Wij weten, dat zijn werk zich voornamelijk uitstreckte tot de Joden en dat er een grote Joodse kolonie was in Mesopotamië; dat de vijf districten, genoemd in zijn brief, alle gelegen waren in het oosten en dat hun volgorde doet veronderstellen dat Babylonië als uitgangspunt was genomen.

---

<sup>13</sup> Noot bewerker: het betreft hier (naar alle waarschijnlijkheid) Johannes Markus. Petrus zag hem als zijn "geestelijke zoon", zoals wij dat ook vinden bij Paulus en Timotheüs.

Maar aangenomen, dat deze gevolgtrekkingen juist zijn, blijven er toch sterke redenen bestaan, om te geloven, dat het 'heengaan' van de apostel te Rome plaatsvond.

Bij Lactantius, één van de oudste kerkvaders, staat namelijk opgetekend: "Nero, de wrede en goddeloze tiran, wilde de Kerk uitroeien en het Christelijk geloof vernietigen. Hij vervolgde de dienstknechten van God, kruisigde Petrus en doodde Paulus".

Dit komt overeen met de voorspelling van de Heer, dat Petrus als hij oud geworden zou zijn, geleid zou worden waarheen hij niet wilde en dat hij zijn handen zou uitstrekken in de dood ('in de dood' staat er niet bij in de tekst!)– een merkwaardige uitdrukking, die er op wees 'met welk een dood hij God verheerlijken zou' (zie Joh. 21:18-19).

Nadat Rome door Nero's waanzinnige wreedheid in de as was gelegd, deinsde deze terug voor de woede van zijn onderdanen en om zichzelf vrij te pleiten, laadde hij de schuld van deze vreselijke misdaad op de Christenen, wier reinheid van zeden een voortdurend verwijt was voor zijn losbandigheid. De bloedige tonelen, die toen volgden, zijn te vreselijk, om na te vertellen. Maar op jacht naar slachtoffers zocht hij het keizerrijk af en sloeg allereerst de hand aan de meest vooraanstaande Christenleiders. Tot hen behoorden zeker in de allereerste plaats Paulus en Petrus. Men veronderstelt, dat het bevel tot de gevangenneming van Petrus werd gegeven in het jaar 64, het begin van de vervolgingen door Nero. Maar de reis van Babylon was lang, zodat het wel volgend jaar zal zijn geweest, voordat hij Rome bereikte. Enkele jaren later werd Ignatius, de oude bisschop van Antiochië, op dezelfde manier naar Rome gebracht. Hij beklagde zich er over, dat de soldaten, die hem moesten begeleiden als luipaarden waren; dat hij met wilde dieren vocht te land en ter zee, zowel overdag als 's nachts. Het is mogelijk, dat Petrus en zijn vrouw soortgelijke kwellingen ondergingen.

Wat hem in Rome overkwam, is ons niet slechts door legenden overgeleverd. Dionysius, bisschop van Korinthe in de tweede eeuw, schrijft dat Petrus en Paulus tegelijkertijd het martelaarschap ondergingen. En Jeronimus – in de vierde eeuw – deelt mee, dat Petrus gekruisigd is met het hoofd naar beneden, omdat hij zich niet waardig achtte, op dezelfde manier gekruisigd te worden als zijn Heiland. Dit was geen ongewone straf bij de Romeinse soldaten. Eusebius getuigt dat vele martelaren dezelfde marteldood ondergingen.

Op deze manier heeft Petrus dus zijn aardse tabernakel afgelegd. Zo was zijn uitgang, die hij te Rome vervulde. Zo ging hij van deze wereld tot zijn Heiland, van Wie hij zo vurig gehouden had. Vroeger had hij eens gevraagd: "Heer, waarom kan ik U niet volgen?" en de Meester antwoordde hem: "U zult Mij later volgen" (zie Joh. 13:36). Dat woord werd hier vervuld en wij kunnen ons misschien iets voorstellen van het tedere medegevoel van de Vorst van de martelaren voor Zijn lijdende vriend. Zeker wachtte Hij Zijn dienstknecht aan de andere zijde op, om hem een vreugdevolle intocht te bereiden in Zijn heerlijkheid.

De legende is verspreid en heeft veel geloof gevonden, dat Petrus op aandrang en met hulp van zijn vrienden uit de gevangenis ontsnapte en langs de Via Appia vluchtte, waar Jezus hem verscheen. Dadelijk herkende hij Hem en vroeg: "Heer, waar gaat u heen? (Quo Vadis, Domine?)" "Ik ga naar Rome om weer gekruisigd te worden," was het antwoord. "Heer, maar bent u dan niet al eens gekruisigd?" "Ja, maar Ik zag uw vlucht voor de dood; nu ga Ik, om in uw plaats gekruisigd te worden." "Heer, ik zal terugkeren en Uw bevel gehoorzaam zijn." En Jezus sprak: "Vrees niet, want Ik ben met u". De apostel keerde op zijn schreden terug naar de gevangenis en gaf zichzelf over aan zijn pijnigers. Deze legende is wel zeer in overeenstemming met het karakter van Petrus. Alle Evangelisten stemmen overeen in de beschrijving van de sterke schommelingen, waaraan Petrus onderhevig was. Hij zei: 'Ga uit van mij, Heer, want ik ben een zondig mens' (Luk. 5:8). En dan lezen wij dat hij alles verliet om Hem te volgen (zie Luk. 5:11). Hij zei: 'Gij zult mijn voeten niet wassen in eeuwigheid' (Joh. 13:8). En dadelijk daarop: 'Heer, niet alleen mijn voeten, maar ook de handen en het hoofd!' (Joh. 13:9). Na het visioen zei hij: 'Geenszins, Heer' (Hand. 10:14). En enige tijd later: 'Kan ook iemand het water weren, dat dezen niet gedoopt zouden worden?' (Hand. 10:47). Maar ook al lijkt de legende aannemelijk, wat zijn karakter betreft, het is toch moeilijk aan te nemen, dat toen Petrus oud geworden was, zijn plotselinge opwellingen nog niet bestreden en onderdrukt waren door de Heilige Geest. Nochtans... wij hebben immers de herhaaldelijke ervaringen van eigen zwakheden en struikelingen, zodat wij nooit kunnen zeggen, dat Petrus later geen ogenblikken heeft gekend van menselijke vrees. Immers, het is ons mensen eigen, om als wij jong zijn, de Heer te verloochenen vanwege een dienstmeisje en als wij oud geworden zijn, terug te deinzen voor het martelaarschap. Maar de liefde, die ons liefhad, zal ons nooit loslaten.

Er is nog een legende, die net als de vorige, waarschijnlijk niets meer is dan een legende, maar die toch doordrongen is van een tederheid, kenmerkend voor deze eerste jaren van de Gemeente van Christus. Clemens van Alexandrië vertelt ze ons: "Toen Petrus zag, dat zijn vrouw werd uitgeleid naar de plaats om gedood te worden, verheugde hij zich, dat zij door de Heer geroepen was en zij nu werd overgebracht naar haar hemels thuis. Om haar aan te moedigen, riep hij haar bij de naam en zei: 'Gedenk de Heer, gedenk de Heer!'" Zo was het huwelijk tussen deze gezegende mensen en zo ook hun overeenstemming in de hoogste dingen.

In zijn beide Pinksterredevoeringen en in zijn brieven leren wij Petrus kennen als een ernstige onderzoeker van de profetieën. Hij neemt zowel toe in kennis als genade. Nu eens haalt hij Joël aan (Hand. 2:16-21), dan wijst hij op de verachting van de steen door de bouwlieden (1 Petr. 2:7), een andere keer spreekt hij over de tijden van herstel, waarover God sprak bij monde van Zijn profeten (1 Petr. 1:10). In de vergadering ten huize van Cornelius zegt hij van Christus, dat al de profeten Hem getuigenis geven (zie Hand. 10:43). In zijn tweede zendbrief wekt hij ons op, te denken aan de woorden, 'die tevoren door de heilige profeten gesproken zijn' (2 Petr. 3:2). Hij wist dat vele voorspellingen nu in vervulling waren gegaan. En hij wist ook,

dat zijn zending daarmee geheel in overeenstemming was geweest, toen hij het Evangelie predikte door de kracht van de Heilige Geest.

Maar na zijn sterven daagde voor hem de volle glans van de voorzegde heerlijkheid; verscheen hij in de grote luister van Gods huis, herinnerde hij zich zijn vroegere ondervinding op de berg der verheerlijking en wij kunnen ons indenken, dat hij zei: "Heer, het is goed, dat ik hier ben!". Nu was er geen behoefte om tenten te bouwen, want hij was in de hemelse woning. Nu was er geen vrees, dat het gezicht voorbij zou gaan, of de glans van de gezichten van de verheerlijkten zou verdwijnen, want de lange visnacht was voorbij en de Heer Jezus stond aan de oever om hem welkom te heten.

## Naglans

2 Petr. 1:15

In zijn brieven nam Petrus de gedachten op, die hij altijd in zijn herinnering wilde bewaren en door welke herinnering hij anderen wilde opwekken (zie 2 Petr. 1:13). Wij moeten daar nog bij stilstaan.

### *Troost in de verdrukking*

De Heer had hem speciaal opgedragen, zijn broeders te bemoedigen en zij moesten dan ook van alles ondergaan, waarbij troost en kracht nodig waren. Zij werden geroepen om te lijden voor de Naam van Christus. Hun vijanden noemden hen boosdoeners en stelden hun levenswijze in een ongunstig licht. Zij werden beproefd in hun geloof, geduld en standvastigheid. Zij werden deelgenoten van het lijden van Christus, alsof ook hun weg voerde door Gethsemané naar Golgotha. Verhoor voor partijdige rechters, verlies van hun bezittingen, pijnbank, het uiteenscheuren van gezinnen, wrede vervolging, langdurige gevangenschap, dood in de arena of op de brandstapel – dat waren hun ervaringen. Petrus gebruikte de Griekse vertaling van het woord, dat Tacitus met het oog op de Christenen gebruikte: “Zij werden gestraft als boosdoeners”.

Wat kan in deze omstandigheden meer helpen, dan het voortdurend verwijzen van de apostel naar het voorbeeld van de Heiland, Die voor hen geleden had; hun een voorbeeld nalatend, opdat zij Zijn voetstappen zouden navolgen (zie 1 Petr. 2:21). Het was niets bijzonders, wat hen overkwam. Christus had eens geleden als zij en zij hadden alle reden om trots te zijn, dat zij gemeenschap hadden met Zijn lijden en Zijn smadelijke dood. ‘Maar naarmate gij deel hebt aan het lijden van Christus, verblijdt u,’ schrijft hij in zijn eerste brief (1 Petr. 4:13). Hierin ontdekt hij het geheim van zijn eigen ziel. Voor zijn ogen zag hij steeds de marteldood, zoals de Heer hem die aangezegd had. Hij wees nu ook anderen op de bron van standvastigheid en moed. Hij wist dat Christus, Die voor hem had geleden, bij hem zou zijn om hem te versterken en op te richten, als hij door het vuur van de beproeving moest gaan.

### *De dood van de Heiland was een offer*

De dood van de Heiland was geen gewone dood, waarvoor de zon haar aangezicht bedekte en de rotsen scheurden. Het was het offer van het Lam zonder vlek of rimpel. De Zoon van God had de zonden gedragen van allen, die in Hem geloven, in Zijn eigen lichaam op het hout (zie 1 Petr. 2:24). Hij, de Rechtvaardige, was voor de onrechtvaardigen gestorven, om hen tot God te brengen (zie 1 Petr. 3:18). Het bloed, dat aan het kruis vergoten was, was kostbaar bloed (zie 1 Petr. 1:19). Het geweten, dat daarmee besprenkeld werd, kreeg vrede en het ontlastte de ziel van al wat door



het verleden erop drukte. De apostel had leren verstaan, dat het schouwspel dat hij gadeslagen had gedurende de duisternis, die het kruis bijna aan zijn oog onttrok, een gevolg was van het raadsbesluit van God, al vastgelegd voor de grondlegging van de wereld (1 Petr. 1:20). In Gods plan was altijd een element van offerande geweest; daarom was Hij, met eerbied gezegd, verantwoordelijk, als Hij schepselen tot het leven riep, die konden zondigen. Maar daaruit vloeide ook de eis voort, dat Zijn kinderen heilig moesten leven, terwijl het verzaken van Gods liefde, die geen prijs te hoog achtte, om de verlossing mogelijk te maken, die eis van heiligheid te meer klemmend maakte en volkomen rechtvaardigde.

### *De zekerheid van de toekomstige heerlijkheid*

Zij, aan wie Petrus zijn brieven richtte, werden er door hem aan herinnerd, dat zij een levende hoop hadden door de opstanding van Jezus Christus uit de doden (zie 1 Petr. 1:3). Hun wachtte een erfenis, die onvergankelijk, onbevlekt en onverwelkelijk was (zie 1 Petr. 1:4). Een zaligheid zou aan hen worden geopenbaard, die hen alle smarten van de vele beproevingen zou doen vergeten. Grote genade zou hun deel worden, als Jezus Christus Zichzelf aan hen zou openbaren. Zij hadden gemeenschap aan het lijden van Christus, maar Zijn heerlijkheid zou zeker worden geopenbaard (1 Petr. 4:13) en zij zouden een kroon der heerlijkheid ontvangen, die nooit meer zou vergaan (zie 1 Petr. 5:4). Zij waren geroepen tot heerlijkheid en God zou de verwachting die Hij in hun hart had verwekt, niet teniet doen (zie 1 Petr. 5:10). Integendeel. Hij zou hun een glorierijke intocht bereiden in het Koninkrijk van hun Heer en Heiland. De dag zou lichten na de stormnacht. Al zouden de hemel en de aarde vergaan, zij mochten hun hoop stellen op de nieuwe hemel en de nieuwe aarde, waarin gerechtigheid woont (zie 2 Petr. 3:10-13). Als wij Paulus de apostel van het geloof noemen, en Johannes de apostel van de liefde, dat wordt Petrus zeker terecht aangeduid als de apostel van de hoop.

### *Aansporing tot een heilig leven*

De gelovigen worden door de Geest geroepen tot gehoorzaamheid. Zij moeten hun leven niet meer laten leiden door hun vroegere lusten en begeerten. Hij, Die hen geroepen had, was heilig en zij moesten ook heilig zijn (zie 1 Petr. 1:14-16). Zij waren een koninklijk priesterdom, een heilig volk, een volk ten eigendom; zij moesten leven tot eer van Hem, Die hen geroepen had uit de duisternis tot Zijn wonderbaar licht (zie 1 Petr. 2:9). Door hun goede werken moesten zij de heidenen ertoe brengen, God te verheerlijken. De tijd, die verstreken was, om in begeerten en uitpattingen en afgoderij rond te wandelen, was al te lang geweest; nu moesten zij weten, dat zij, net als Noach, de wateren van de zondvloed van de zonde en de dood waren overgestoken en gekomen in de sfeer van opstanding en leven.

Wij kunnen hier niet alle vermaningen tot heiligheid noemen, die Petrus in zijn brieven opnoemt. Wel moeten wij, net als hij bij herhaling doet, de nadruk leggen op de nederigheid. 'En weest allen tegenover elkaar met ootmoed bekleed; want "God weerstaat de hoogmoedigen, maar de nederigen geeft Hij genade"' (1 Petr. 5:5).

Hoeveel verschilde deze uitspraak met de oude vurige geest van zelfvertrouwen, die vroeger zo vaak bij hem bovenkwam. Hij heerste niet langer over Gods erfenis, maar was een voorbeeld voor de kudde (zie 1 Petr. 5:3).

In verband hiermee moeten wij eens die prachtige passages in 1 Petrus 2 en 2 Petrus 1 nauwkeurig nalezen. De ene leidt ons van de grondlegging van de levende steen tot de dienst van de gelovige in het geestelijk huis, bereid om de geestelijke offeranden op te offeren. De andere plaats is een opsomming van de Christelijke deugden; een koor van stemmen, met geloof aan het begin en liefde aan het einde. Zo zal de gelovige iets laten zien van het beeld van God en 'ontkomen aan het verderf dat in de wereld is door de begeerte' (2 Petr. 1:4). 'Want als deze dingen bij u zijn en overvloedig zijn, laten zij u niet leeg of onvruchtbaar wat de kennis van onze Heer Jezus Christus betreft' (2 Petr. 1:8).

Wij zien hier het rijk beladen schip, dat zijn koers heeft gehouden door stormen en gevaren, de haven binnenlopen met de vlag in de top, terwijl het verwelkomd wordt door een juichende menigte.

### *De aard van de dood*

Petrus dacht en sprak over de dood als over het afleggen van de aardse tent (zie 2 Petr. 1:14). Het pelgrimskarakter van het Christelijk leven werd er door gesymboliseerd. Hij zou een huis ontvangen, 'niet met handen gemaakt, een eeuwig, in de hemelen' (2 Kor. 5:1). Hij noemde de dood een uitgang (2 Petr. 1:15, Statenvertaling), een uittocht. Het was voor hem slechts een overgang. Geen "brug der zuchten", die leidde van een paleis naar de kerker, maar een glimlachend en juichend gaan van de kerker naar de plaats van de eeuwige dag!

Petrus hoopte vurig, dat aan hem, en aan hen tot wie hij zich richtte, een rijke en ruime ingang in het eeuwige koninkrijk van onze Heer en Zaligmaker mocht worden geschonken (zie 2 Petr. 1:11). Maar hij rekende bovenal op de erfenis, die in de hemel voor hem was bewaard (1 Petr. 1:4) en dat hij deel zou krijgen aan de heerlijkheid, die geopenbaard zou worden (zie 1 Petr. 5:1). Alles werd samengevat in het aanschouwen van dat dierbare gezicht, dat hij hoopte te zien, direct na zijn overgang. De Heer Jezus was de Morgenster van zijn hart geweest; Hij zou ook het licht zijn van zijn toekomst in de stad, die noch zon, noch maan nodig heeft, omdat het Lam daarin het Licht is (zie Op. 21:23)!